

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

69'uncu Birleşim
7 Mart 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, yaşanmış olan elim depreme ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremin Malatya'daki yansımalarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, asrın felaketinin üzerinden bir ay geçtiğine ve devletin çalışmalarının süratle devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Yeşilayın kuruluşunun 103'üncü yıl dönümüne ve 1-7 Mart Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması
- 3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 13'üncü Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'na ve depremin üzerinden bir ay geçmesine rağmen deprem bölgesi Kahramanmaraş'taki eksikliklere ilişkin açıklaması
- 4.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, geçmiş afetlerde olduğu gibi asrın felaketinde de verilen tüm sözleri yerine getireceklerine ilişkin açıklaması
- 5.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, depremzede çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 7 Mart Kadirli ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 7.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, aile hekimliği uygulamasının yeniden düzenlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 8.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, devletin tüm yetkililerinin, MHP teşkilatlarının, Ülkü Ocaklı gençlerin ve aziz milletin depremde yaraları sarmaya çalıştığına ilişkin açıklaması
- 9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, CHP milletvekillerinin deprem bölgesine giderek depremzede vatandaşların acılarına ortak olduklarına ve 13'üncü Cumhurbaşkanının Kemal Kılıçdaroğlu olacağına ilişkin açıklaması
- 10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, AKP iktidarının millete söyleyecek sözü, verecek bir umudunun kalmadığına ve bu yönetimden sonra yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması
- 11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Salâhaddin Eyyubî'nin vefatının 830'uncu yılına ilişkin açıklaması
- 12.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'de yaşanan kuraklığa, Berdan ve Pamukluk Barajlarının önemine ilişkin açıklaması
- 13.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, ivedilikle afet ve acil durumlar bakanlığının kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 14.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, yeni düzene ne için başlayacaklarına ilişkin açıklaması
- 15.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarları döneminde Türkiye'de ve özellikle Uşak'ta yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması
- 16.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, stadyumlarda yaşanan talihsiz olaylara ilişkin açıklaması
- 17.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, asrın en büyük deprem felaketinin ardından Mersin'in depremzedelere kucak açtığına ilişkin açıklaması
- 18.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığına ve Genel Kurul gündemindeki yapılandırma kanun teklifine ilişkin açıklaması
- 19.- Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in, Yeşilayın kuruluşunun 103'üncü yıl dönümüne ve 1-7 Mart Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması
- 20.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, depremde ders çıkarılması gerektiğine ve Genel Kurul gündemindeki yeniden yapılandırma kanun teklifine ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Artvin ekosistemini koruma mücadelesi veren Artvinlilere ilişkin açıklaması
- 22.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Valiliğine ilişkin açıklaması
- 23.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Jeoloji Mühendisleri Odasının yaptığı araştırmaya göre okulların deprem riskine ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Bursa'da oynanan Bursaspor-Amedspor maçı öncesinde, maç sırasında, sonrasında yaşananlara, bunların hepsinin profesyonel bir şekilde organize edildiğine ve ırkçılıkla mücadelede asla vazgeçmeyeceklerine; Mecliste çalışan danışmanlar ve sözleşmeli büro personeliyle ilgili yasa teklifinin aylardır Plan ve Bütçe Komisyonunda beklediğine ve enflasyon karşısında asgari ücret zammının eridiğine ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda yaralanan ve tedavi gördüğü hastanede vefat eden şehit Piyade Sözleşmeli Er Adem Avunan'a, Cumhurbaşkanının deprem sonrası muhalefetin eleştirilerine tepkisine ve Adıyaman'da yaptığı açıklamaya, Kızılayın ve AFAD'ın yöneticilerine, depremin şiddet ve büyüklüğünden ziyade öncesi ihmal, sonrası beceriksizlikten dolayı daha çok insanın canını kaybettiğine ilişkin açıklaması

26.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde yaralanan ve tedavi gördüğü hastanede şehit olan Adem Avunan'a, Artvin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne, depremin bir doğa olayı olduğuna ancak depremi felaket hâline getirenin yetkileri nispetinde sorumluluk almayan iktidarlar olduğuna, bu türden büyük bedeller ödememek için bundan sonra yapılacak olanlara ve İYİ Parti iktidarında depremezelerin konut sorununun çözüleceğine ilişkin açıklaması

27.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Berat Gecesi'ne, iki haftadır stadyumlarda yaşanan olaylara, Pençe-Kilit Harekâtı sırasında yaralanan bugün şehitlik mertebesine ulaşan Piyade Sözleşmeli Er Adem Avunan'a, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yıkılan binaların yapıma tarihlerine, devletin bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla en hızlı bir şekilde deprem bölgesine ulaşmaya çalıştığına ve hava muhalefetine; AK PARTİ iktidarının, Cumhuriyet'in bir yıl içerisinde 200 bin konutu yapmaya muktedir olduğuna, Cumhurbaşkanının 10 Martta açıklayacağı seçim takvimine ve Meclisin çalışmalarına ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bitlis Milletvekili Cemal Taşar'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Dilekçe Komisyonu Üyeleri ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun, Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Raporu hakkındaki 326 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine dair tezkeresi (3/2308)

B) Önergeler

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, (2/1793) esas numaralı Çocuk Hakları Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önerisi (4/203)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekili tarafından, yabancılara konut ve toprak satışının ortaya çıkardığı sakıncaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Bursaspor-Amedspor müsabakasında yaşanan olayların araştırılması ve sporda şiddetin önlenmesi amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, depremin yükseköğretim ve eğitime etkisinin araştırılması amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın 404 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında MHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 404)

X.- KİT KOMİSYONU RAPORU

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin 2017-2018 Yılları Denetimine İlişkin Komisyon Raporu (3/473, 3/1047) (4 Cilt)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin 2019-2020 Yılları Denetimine İlişkin Komisyon Raporu (3/1505, 3/1779) (5 Cilt)

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, 2002 yılından itibaren Türk vatandaşlığı kazanan yabancı sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/78296)

7 Mart 2023 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)
-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 69'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, yaşamış olduğumuz elim deprem hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'e aittir. Buyurun Sayın Nergis.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, yaşamış olan elim depreme ilişkin gündem dışı konuşması

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat günü bütün ülkemizi yasa boğan ve "asrın depremi" olarak da ifade edilen Kahramanmaraş merkezli, 11 ilimizi etkileyen depremde hayatını kaybeden insanlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar ve yakınlarına sabırlar diliyorum. Acımız tarifsizdir. Depremden etkilenen vatandaşlarımızın yaralarını sarmak için devlet bütün birimleriyle teyakkuzda çalışmaktadır.

Bütün ülkemizden olduğu gibi Kayseri'mizden de bölgeye yardımlar akmaktadır. Ayrıca, ilimize intikal eden depremde vatandaşlarımızla ilgili çalışmalar tüm imkânlar seferber edilerek yürütülmektedir. Depremi ilk gününde Kayseri'de oluşturulan aynı yardım deposunda toplanan yardımlar deprem bölgesi olan 11 vilayete ulaştırılmıştır. İlk etapta temel acil ihtiyaçları karşılamak üzere çadır, battaniye, su, gıda, kıyafet, temizlik ve hijyen ürünleri, yakacak, elektrikli ısıtıcı ve benzeri malzemelerden oluşan 650 tır yardım malzemesi sevk edilmiştir. Sayın Valimiz başta olmak üzere Valiliğimize bağlı tüm müdürlüklerimiz, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Melikgazi, Kocasinan, Talas, Hacılar, Develi, İncesu ve diğer belediyelerimiz tüm ekipleri ve imkânlarıyla depremin ilk anından itibaren Kahramanmaraş'a ilk ulaşanlar olmuş, hâlâ bölgenin yeniden kurulması için var gücüyle çalışmaktadırlar. Bu kapsamda, altyapının tamamlanması, konteyner kentlerin kurulması, esnafımız için konteyner çarşı kurulması, aşevi, ekmek fırını gibi çalışmalar yürütülmektedir. Ülkemizin dört bir yanından depremin yaralarını sarmak için yardım çalışmalarına ilk günden beri katkı sağlayan, maddi manevi destek sunan tüm STK'lerimiz kendi çabalarıyla aynı yardım, barınma, aşevi kurulması ve benzeri birçok alanda bölgede görev yapan idarecilerimizle organize olmuş vaziyette devlet-millet el ele devam etmektedirler. Destek sunan tüm vatandaşlarımızı da şükranlarımı sunuyorum.

Resmî kayıtlara göre, deprem bölgesinden ilimize şubat ayı sonu itibarıyla toplam 45 bine yakın vatandaşımız gelmiştir. Bu kişilerden 10 bin kadarı KYK yurtlarında, kamu misafirhanelerinde, oteller, muhtelif kamuya ait yerlerde barınmaktadırlar; 34 bin civarında kişi de yakınlarının yanında ve kendi imkânlarıyla yerleştikleri konutlarda ikamet etmektedirler. Gerek KYK yurtlarında gerekse kendi imkânlarıyla yerleştikleri konutlarda depremde vatandaşlarımızın talepleri Valiliğimiz ve kaymakamlığıımıza bağlı sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, yerel yönetimler, STK'ler ve hayırsever vatandaşlar tarafından karşılanmaya çalışılmaktadır. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına başvuran 10.403 depremde vatandaşımızın aynı yardım talepleri karşılanmış, ayrıca nakdî yardım talebinde bulunan 3.498 ailenin başvuruları değerlendirilerek 3 milyon TL nakdî yardım sağlanmıştır.

Şehrimizde depremin ilk gününden bugüne kadar 9 bin depremde hasta kabulü yapılmıştır. Hastanede -serviste 373 kişi, yoğun bakımda 138 kişi olmak üzere- toplam 511 hasta yatarak tedavi görmektedir. Vefat eden 75, taburcu olan 8.253 vatandaşımız bulunmaktadır. Deprem bölgesinden ilimize sosyal hizmetler kapsamında 280 ağır engelli depremde vatandaşımız getirilerek özel ve resmî bakım merkezlerine yerleştirilmiştir. Psikososyal desteğe Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü koordinesinde ilimizde kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının da katkılarıyla devam edilmiş olup bu kapsamda toplam 9.785 depremde vatandaşımıza destek sağlanmıştır. Deprem nedeniyle eğitimlerine Kayseri'de devam etme kararı alan öğrencilerin nakil işlemleri tamamlanmış olup nakil olan öğrenci sayısı 5.422 olarak gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜLYA NERGİS (Devamla) – Nakil olarak gelen öğrencilerin kitap, kırtasiye, çanta gibi ihtiyaçları da karşılanmaktadır.

Hükümetimiz tarafından, depremde etkilenen 1 milyona yakın vatandaşımıza onar bin lira ödeme yapıldı; hak sahipleri için taşınma yardımı olarak on beşer bin lira, hayatını kaybeden vatandaşlarımızın yakınlarına acil ihtiyaçları için yüzer bin lira ödenmektedir. Deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın vergiden sigortaya, banka borcundan kredi ödemesine kadar pek çok yükümlülüğü ertelenmiştir. Bölgeye özel kredi destekleri yanında depremde etkilenen ülke ekonomisine etkisini azaltacak ilave kaynaklar devreye konulmuş, sadece kamu bankalarımızın bölgeye destekleri 80 milyar lirayı bulmuştur. Çiftçilerimizin yıl içinde dağıtılan destekleme ödemeleri hızla nakdî olarak yapılmaktadır. Hayvan kayıplarının telafisi için çalışılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

HÜLYA NERGİS (Devamla) – Türkiye İş Kurumu vasıtasıyla 20 bin vatandaşımızın Toplum Yararına Çalışma Projesi kapsamında istihdamına başlanmıştır. Vatandaşlarımız için kalıcı konutların temelleri atılmış olup en acil şekilde yaraları sarma gayretimiz devam etmektedir. Bu zor zamanda, depremde etkilenen halkımızın acısını sarmak adına elimizden gelen gayreti göstereceğiz. Milletimizin desteğiyle 6 Şubat depreminin izlerini kısa sürede inşallah sileceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremin Malatya'daki yansımaları hakkında söz isteyen Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Fendoğlu.

2.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremin Malatya'daki yansımalarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım; sizlerle 6 Şubat 2023 günü Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Malatya'yla ilgili bilgileri paylaşmak istiyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'miz son bir asrın en büyük felaketine maruz kalmış olsa da insanüstü nitelikli mukavemet ve mücadele kanalıyla yaralar sarılmakta, hayranlık uyandıran dayanışma ve yardımlaşma hasleti sahnelemektedir. Acımız ve kaybımız ne kadar fazla olursa olsun onları hazmedecek ve hafifletecek mahşerî ve manevî vicdan Allah'a çok şükür ayakta. Asrın felaketinde devlet milletiyle bir ve beraber olmuş, felaketin derin izleri silinmeye, mağduriyetlerin geniş etkisi giderilmeye hızlı bir şekilde başlanmıştır, hatta şu ana kadar da çok ciddi yol katetmişizdir. Maalesef bu deprem sonrasında Malatya'mız genelinde 1.225 vatandaşımızı kaybettik. Merkezde 230, Akçadağ'da 25, Doğanşehir'de 205 olmak üzere toplam 460 binada enkaz arama ve kurtarma çalışmalarını tamamlamış bulunmaktayız. Bu çalışmalarda 8.008 ulusal ekip personeli, 6 ülkeden 560 uluslararası personel, 431 iş makinesi, 825 araç, 10 kurtarma köpeğiyle çalışmalar yapılmış, hâlen 400 personelle çalışmalarımız devam etmektedir.

Yine, bugüne kadar 4.053 toplu çadır, 41.549 bireysel çadırla toplamda 45.602 çadır kurulumu yapılmıştır. Bu alanlarda toplu çadırlarımızda 27.646, bireysel çadırlarda 249.294, Millî Eğitim Bakanlığı okullarında 10.551, spor salonları ve KYK yurtlarında 8.681, cami ve Kur'an kurslarında 3.643, geçici barınma merkezlerinde 3.957 ve konteynerlerde 997 kişi olmak üzere toplam 304.769 kişiye barınma imkânı devletimiz tarafından sağlanmıştır. Malatya genelinde 449 mobil WC ve 297 mobil duş montajı yapılmıştır. Yine, Malatya merkezimizde 37 alanda 14.949, Doğanşehir'de 15 alanda 2.509, Akçadağ'da 6 alanda 593, Darende'de ise 1 alanda 200 olmak üzere toplam 18.251 konteyner kurulumu planlaması yapılmış ve çalışmaları da hızla devam etmektedir, eski Geçici Göç Merkezinde ise şu anda bin konteynerimiz aktif durumdadır. 294 dağıtım noktasında bugüne kadar toplamda 12,5 milyon kahvaltı, yemek ve kumanya dağıtılmıştır.

Devletimiz milletimizin yanındadır. Depremin ilk saatlerinden itibaren Malatya'daki mevcut tüm askerî birlikler seferber edilerek saat beş kırk beşte ordu karargâhının karşısındaki Hakimbey Apartmanı'nın enkazında, saat altıda da eski Sigorta Hastanesinin karşısındaki Hayat Sitesi'nin enkazında ve diğer bölgelerde de arama yapan Türk Silahlı Kuvvetlerimiz 2. Orduya ait birliklerimizin beş kırk beşte ordu karargâhından çıktığı güvenlik kameralarıyla sabittir; isteyen de videoyu atabilirim buradan.

Yine, askerimizin ilk yıkılan Hakimbey Apartmanı'ndaki arama kurtarma çalışmalarını ve daha sonra da ilk depremde Hayat Sitesi altında kalanları arama kurtarma çalışmalarındaki askerî araçları görebilirsiniz.

Köylerimizde olumsuz hava şartları vardı. Kar yağışı -o bölgede olanlar bilir Adıyaman, Maraş'ta- iki gün olumsuz hava şartları devam etti. Bu şartlarda, uzakta, karadan gidilemeyen yerlere Türk Silahlı Kuvvetlerimiz havadan ikmal ve lojistik destek sağladılar.

Tabii, yine, tüm karargâhlarımız ve sosyal tesisler açıkta kalan tüm vatandaşlarımıza barınak olmuştur; beslenme, iaşe yardımıyla 2. Ordu ve Türk Silahlı Kuvvetleri destek vermiştir.

Tarımda hasar tespit çalışmalarında 6.385 küçükbaş ve 1.112 büyükbaş hayvanın telef olduğu anlaşılmıştır. Yıkılan 1.903 ahır, ağıl tespit edilirken, 562 çadır ve 940 branda kurulumu yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Devamla) – Yine, prim verilerek ahırlardan alınan küçükbaş ve 484 büyükbaş hayvanın da kesimi sağlanmıştır. Sahipsiz hayvanlar için, sahipsiz dışarıda kalan kedi, köpek ve diğer hayvanlarımız için de 12,5 ton mamanın şehrin çeşitli yerlerine dağıtımı yapılmıştır.

Teşkilat olarak Milliyetçi Hareket Partisi İl Başkanlığımız, Yeşilyurt İlçe Başkanlığımız, Ülkü Ocakları İl Başkanlığımızın bulunduğu bina ağır hasarlı ve acil yıkılacak binalar içerisinde olup çalışmalarımızı... Ülkü Ocakları ile Malatya İl Başkanlığımızın koordinasyonunda Malatya Ülkü Ocakları çadır kent kurdu, bu çadır kentin içerisine, yine, teşkilatımızın aktif olarak çalışacağı, depremde destek vereceği bir karargâhımızı da -kendi çadır kentimizin içerisine- kurduk ve hizmet için devam kararı aldık.

Allah bir daha böyle afet yaşatmasın. Geçmiş olsun güzel ülkemizin güzel insanlarına.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Devamla) – Depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Allah'a emanet olun. Allah devletimize ve milletimize zeval vermesin.

Sağ olun.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Ağzına sağlık.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Artvin'in düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Artvin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yılı nedeniyle karşınızdayım. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girdiğimiz şu günlerde bu toprakları ve cumhuriyeti en çok sahiplenenenlerin kenti Artvin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yılı. Basit bir kutlama gibi görünen bu durum oysa ne kadar önemli, biliyor musunuz? Yüz iki yıl önce atalarımızın, dedelerimizin düşmandan temizlediği o toprakların bugün yaşadıklarından kısa bir kesit sunacağım sizlere. Bugün, Artvin ili topraklarının yüzde

72'si ruhsatlanarak 525 maden sahasına dönüştürülmüş ve yağmalanmıştır. Dünyanın en özel flora ve fauna özelliklerine sahip olan bu coğrafya kirletilmekle maden sahasına dönüştürülerek yağmalanmaktadır değerli arkadaşlarım.

Onlarca barajla bir ilin yaşam alanlarının çok büyük bir bölümü sular altında bırakılmış, bir ilçe tamamen yok edilerek bütün geçmişi, kültürü ve değerleriyle sular altına gömülmüştür. 130'a yakın dere tipi HES projeleriyle ilin kılcal damarlarına kadar müdahil olunarak suların kullanım hakları gerçek sahiplerinin ellerinden alınmak istenmiştir değerli arkadaşlarım. Cumhuriyetin en aydın, Atatürk ilke ve devrimlerine koşulsuz bağlı insanların yaşadığı bölgeyi insanlar terke zorlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, çocukluğu, gençliği, bölgede geçen biri olarak anlatıyorum ki dünyanın herhangi bir yerinde herhangi bir ülkenin gözü gibi bakacağı topraklar yağmalanmaktadır. Artvin yüz iki yıl öncesinden çok daha büyük bir yağmayla karşı karşıyadır. Bugünkü düşman o günden daha acımasız ve daha vicdansızdır, daha vahşidir. Artvin halkı yıllarca toprağın üstünün altından çok daha kıymetli olduğunu söyleyerek yağmacıları uzaklaştırmaya çalışmış, ne yazık ki bu dönemde istila yasallaşarak önlenemez boyuta ulaşmıştır. Cerattepe mücadelesini defalarca bu Mecliste anlatan bir arkadaşınız olarak otuz yıla yaklaşan bir mücadelemiz hâlen devam etmektedir. Canla başla mücadele ettik, günlerce nöbet tuttuk, kar altında ağacı, ormanı ormancıdan koruduk. Ne kadar ilginç değil mi? Gelişmiş demokrasilerde ya da gelişmiş kültürlerin yaşandığı ülkelerde devletin ilgili kurumu olan Orman Bakanlığı ya da müdürlükleri ormanı kötü niyetli insan ve kuruluşlardan koruyorken bizde olana bakar mısınız? Biz ormanlarımızı devletten korumaya çalıştık yıllarca değerli arkadaşlarım, tıpkı cumhuriyetimizi, tıpkı Atatürk ve devrimlerini, tıpkı aydınlık bir geleceği ve tıpkı insanca yaşama haklarımızı korumak zorunda olduğumuz gibi.

Elbette ki bizler, Artvin halkı olarak bir şeyi hesap edemedik değerli arkadaşlarım, bir özrümüz var gelecekte, bir özrümüz var geçmişten ve atalarımızdan, bir özrümüz var tüm güzel insanlardan: Bizler, tıpkı yüz iki yıl önceki gibi düşmanı hep dışarıdan bekledik, öyleydi, öyle zannettik önceleri, ne bilelim. Cominco, Normandy, İnmet Mining ve daha niceleriyle, hepsiyle mücadele ettik; gece gündüz demeden, canla başla, çoluk çocuk, topyekûn yüz iki yıl önceki gibi mücadele ettik. Başardık da, dışarıdan gelen düşmanlar terk edip gittiler. Hani derler ya "Düşmanın bile mert olacak arkadaş." diye, böyle bir söz var. Sevgili milletvekilleri, hesap edemediği şeydi Artvinlilerin: Düşmanın büyüğü içerideymiş, içerimizdeymiş, sinsice pusuya yatan, fırsat kollayan, her türlü kirlî iş birlikçilerini utanmazca kurgulayan düşman içimizdeymiş ne yazık ki. Birileri cebren ve hileyle, aziz vatanın ve Artvin'in birçok yerini zapt etmiş olabilirlerdi, gaflet ve dalalet içinde olabilirlerdi hatta birileri siyasi, şahsi menfaatlerini istilacıların siyasi emelleriyle birleştirmiş olabilirlerdi. Ki dikkatinizi çekerim; Sayın Genel Başkanımız da tam bu bağlamda ifadelerinde, yağmacılardan, iş birlikçilerden, hırsızlardan ve bu halkın geleceğini ipotek altına alıp kendi şahsi menfaatlerini çoğaltanlardan hesap soracağını sık sık belirtmektedir değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi buradan ilan ediyorum, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girerken Artvin'in kurtuluşunun 102'nci yılında, 7 Martta ilan ediyorum: Biz Artvin'de yeni bir kurtuluş mücadelesi başlattık; düşman nereden gelirse gelsin, hangi çetenin, kaç çetenin mensubu olursa olsun, kaçır kaçır gelirlerse gelsin yenileceksiniz değerli arkadaşlarım.

Dün yani 6 Martta bu ülkenin geleceği yeniden şekillendi, bugün güneş daha parlak çünkü güneş kuzeydoğudan doğdu Artvin'de 7 Martta. Dün bu ülkenin insanının, bu ülkenin ortak değerlerine inanan, uzun süredir aydınlık bir geleceği özleyen, Atatürk ve devrimlerinden vazgeçmeyen bu güzel insanlarımızın huzurla uyuduğu bir gündü. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılına, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun açtığı yoldan yürüyerek ulaşacağız; birbirimizden güç alarak el ele, sonsuz bir dayanışma ve güven duygusuyla gireceğiz. Biliyoruz ki onarılması güç acılardan geçerken rahat uyumak zor olsa da umuda yöğrülme mümkün değerli arkadaşlarım. Dün akşam doğan umut bugün ışık oldu ülkeye; merhem olacak acı içinde olan tüm kardeşlerimize.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Ama birileri artık hiç huzurla uyuyamayacak, hesap verecekleri günün yaklaştığı bilinciyle geceleri sürüyle koyun sayacaklar değerli arkadaşlarım. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında, Artvin'in kurtuluşunun 102'nci yılında Genel Başkanımızın liderliğiyle, bütünleştirici gücüyle geleceğe çok daha sağlam adımlarla ilerleyeceğiz. Topraklarımız yağmalanıyor, geri alacağız. Hırsızlar kol geziyor, çaldırmayacağız. Doğamız, ormanlarımız yok oluyor, soldurmuyacağız. Sözümüz olsun "Güneş kuzeydoğudan doğar." dedik hep, yine öyle olacak. Dün 6 Marttı, ülke uzun zamandır beklediği umuda kavuştu; bugünse 7 Mart değerli arkadaşlarım, güneş yeniden parlak olacak, eskisinden daha parlak doğacak. Artvin'in kurtuluşunun 102'nci yılı, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılı, Genel Başkanımızın liderliğinde çıkılan ülkenin aydınlık yolu kutlu olsun, mutlu olsun. Adına kurban olduğum Artvin'in yolu açık olsun, doğum günü kutlu olsun, yolu hep Atatürk'ün yolu olsun; ayağına taş, gözüne yaş değmesin diyor; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Arkaz...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, asrın felaketinin üzerinden bir ay geçtiğine ve devletin çalışmalarının süratle devam ettiğine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Asrın felaketinin üzerinden bir ay geçti, devletimiz çalışmalarına süratle devam ediyor. Yaklaşık 300 bin personel bölgede görev yapıyor. Deprem bölgesinde 21 bin yeni konut için ilk kazma vuruldu; bu konutlar zemin artı 4 katı geçmeyecek. Yaralarımızı bilimin ışığıyla güçlü ve hızlı bir şekilde sararak şehirlerimizi ayağa kaldıracacağız.

Milletimizin başı sağ olsun. Milliyetçi Hareket Partisi olarak depremin etkilerini azaltmak adına atılacak tüm adımların yanındayız diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Yeşilayın kuruluşunun 103'üncü yıl dönümüne ve 1-7 Mart Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin en köklü derneklerinden birisi olan Yeşilay, Birinci Dünya Savaşı yıllarında ve sonrasında işgal güçlerinin halk arasında uyuşturucu ve alkol gibi bağımlılık yapıcı maddeleri yaygınlaştırma çabasını önlemek ve insan sağlığını korumak amacıyla 5 Mart 1920'de merhum Doktor Mazhar Osman Uşman ve arkadaşları tarafından kurulmuştur. Toplumda bağımlılığa karşı bilinç geliştirmek, bağımlılık yapan maddelerin bedene ve zihne verdiği zararlarla ilgili kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla her yıl 1-7 Mart Yeşilay Haftası olarak kutlanmaktadır. Yeşilayın 123 şubesinde yüz binlerce gönüllü ve çalışan çeşitli faaliyetlerle bağımlılığa ve etkilerine dikkat çekmektedir. Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, AK PARTİ iktidarında sigarayla mücadele konusunda 2002 yılından bu yana elde ettiği başarılarıyla dünyada örnek bir ülke

konumundadır. Yeşilayın kuruluşunun 103'üncü yıl dönümünü ve Yeşilay Haftası'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.
BAŞKAN – Sayın Aydın...

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 13'üncü Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'na ve depremin üzerinden bir ay geçmesine rağmen deprem bölgesi Kahramanmaraş'taki eksikliklere ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birleştirici, kucaklayıcı, Türkiye'nin umudu "13'üncü Cumhurbaşkanı Kemal Kılıçdaroğlu"na çıktığı bu kutlu ve zor yolda başarılar diliyorum ve yanınızdayız diyorum.

Dün, depremin 1'inci ayıydı ve ben hafta sonu Kahramanmaraş'taydım. Gerçekten üzerinden bir ay geçmesine rağmen hâlâ yeteri sayıda çadır yok; hatta bir aileye gittik, 23 kişi 25 metrekaarelik bir çadırdaki barınmaya çalışıyorlar; dünden beri orada yağmur var, altındaki muşambalar mantar kaplamış, küf kaplamış ve çok zor şartlar içerisinde hayatlarını idame ettirmeye çalışıyorlar. Buradan bir kez daha yetkililere, Hükûmete ve çadır satan Kızılaya sesleniyorum: Algıyı bırakın, bu ihtiyaçları bir an önce karşılayın, insanları konteyner kentlere yerleştirin. Yağmurlar geliyor, durum daha da zorlaşıyor diyorum ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

4.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, geçmiş afetlerde olduğu gibi asrın felaketinde de verilen tüm sözleri yerine getireceklerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır. Nasıl ki geçmişte pek çok afette Van, Elâzığ, Malatya, İzmir depremlerinde; Antalya, Muğla yangınlarında; Kastamonu, Sinop, Bartın, Giresun sel felaketlerinde; Diyarbakır çukur eylemlerinde enkaza dönen il, ilçe ve köylerimize verdiğimiz tüm sözleri yerine getirdiysek inşallah asrın felaketinde de verilen tüm sözler yerine gelecektir. Bir yılda 200 bin konutu TOKİ marifetiyle yapıp depremzedeleri rahata kavuşturacağız. 3 Kasım 2002'de dediğimiz gibi, halkımıza söylediklerimizi, halkımızın bize söylediklerini, halkımızla söyleyip halkımızla sözleştiklerimizi unutmadık, unutmayacağız. Rahmetirahman'a kavuşan tüm deprem şehitlerimize rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

5.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, depremzede çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Depremde kaybettiklerimizi geri getiremeyiz; bir daha böyle acılar yaşamamak için önlemler alabiliriz ancak depremin açtığı yaraların bir kısmını sarmak için üreticilerimizi desteklemeliyiz. Deprem, zor durumda olan üreticilerimizi daha da zorda bıraktı. Çiftçimizin tarlasına gitmesi, ahırına inmesi, serasına gitmesi, traktörüne binmesi gerekiyor. Tarım Bakanlığının devletin bütün gücüyle çiftçinin yanında olması gerekiyor, başka bir yol yok. Çiftçilerin hasar tespitleri hızla tamamlanmalı, krediye ulaşım, istenen ipotek miktarları yeniden gözden geçirilmeli; yüzümüzü üretime dönmeli, gücümüzü üretici için sonuna kadar kullanmalıyız, çiftçi borcunu düşünmemeli. Şimdi ekim zamanı; tohumu, ilacı, gübreyi dert etmemeli, depremde kaybettiği tarımsal ekipman devlet tarafından karşılanmalı, sulama sistemleri çalışır duruma getirilmeli, elektrik borçları yeniden düzenlenmeli; bu liste uzayıp gider. Yeter ki bunları yapmak isteyen bir iktidar olsun. Çiftçinin yanındaki bu iktidar da 15 Mayıs sabahı geliyor.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 7 Mart Kadirli ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kurtuluş Savaşı'nda tarihinin en zor dönemlerinden birini yaşayan milletimiz Anadolu'nun her karış toprağında, ay yıldızlı al bayrağımızın gölgesinde, bağımsız ve hür yaşamak uğruna şanlı bir mücadele vermiştir. Tarihin bu eşsiz destanının en önemli bölümlerinden birini de yiğitler diyarı Osmaniye'mizin Kadirli ilçesinde verilen kurtuluş mücadelesi teşkil etmektedir. Kadirli'nin kurtuluşu, bağımsızlık aşkının hava, ekmek ve sudan daha kıymetli olduğunun tarihe kayıt düştüğü destanın adıdır. Bugün bizler ve gelecek nesiller tarihten aldığımız ilhamla şüphesiz ki bu zafer ruhunu yaşatmaya devam edecek, Millî Mücadele'de bedenlerini siper edip düşmana geçit vermeyen Osmaniye'mizi vatan, Osmaniye'mizi yiğit Osmaniye yapan kahramanları asla unutmayacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle Kadirli ilçemizin 7 Mart düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümünü kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurtuluş mücadelesinin kahramanlarına ve aziz şehitlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

7.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, aile hekimliği uygulamasının yeniden düzenlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, aile hekimliği uygulaması yaklaşık yirmi yıldır uygulanmaktadır. Tüm ülkede 24 bin aile hekimi ve aile sağlığı elemanları aile sağlığı merkezlerinde hizmet vermektedir. Aile sağlığı merkezleri birinci basamak sağlık kuruluşu olarak birinci basamak tedavi ve kişiye yönelik koruyucu hizmetler vermektedir. Fakat uygulamanın birçok sorunu vardır; çalışanların statüsü, görev tanımları, verdiği hizmetler tartışma konusu olmaktadır. Aile hekimliği aslında bir kamu hizmetidir, bunu özel hekim, özel iş yeri gibi görmemek gerekir. Aile hekimini aynı zamanda işveren durumundan çıkarmak gerekir. Burada çalışan aile sağlığı elemanları, gruplandırma elemanları kamu hizmeti vermektedir, kamu personeli olması gerekir; statüleri, görev tanımları netleşmelidir. Aile hekimlerinin baktıkları kişi azaltılarak, kırsal mahalleler de dikkate alınarak aile hekimliği uygulamasının yeniden düzenlenmesine acilen ihtiyaç vardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...

8.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, devletin tüm yetkililerinin, MHP teşkilatlarının, Ülkü Ocaklı gençlerin ve aziz milletin depremde yaraları sarmaya çalıştığına ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir ay önceki memleketim Gaziantep ve bölgemizdeki 10 ilimizin daha etkilendiği Kahramanmaraş Pazarcık merkezli asrın deprem felaketi hepimizi derinden yaralamıştır. 7,7 şiddetindeki ilk depremin ardından özellikle Gaziantep'imizin İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde meydana gelen 6,6 ve 6,5 şiddetindeki 2 büyük artçı deprem yıkımın boyutlarını daha da artırmıştır. Art arda yaşanan bu büyük deprem felaketlerinin ardından devletimiz tüm gücüyle hemşehrilerimizin yanında yer almış ve kısa sürede yaraları sarmaya başlamıştır. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin talimatıyla AFAD koordinesinde MHP il ve ilçe teşkilatlarımız, Ülkü Ocaklarımız ve Türkiye'nin dört bir yanından deprem bölgelerine gelen teşkilat mensuplarımız insanlarımızın

sesine dikkat kesilerek canla başla yaralara merhem olma gayreti içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu vesileyle, yaralarımızı sarmaya çalışan tüm devlet yetkililerimize, parti teşkilatlarımıza, Ülkü Ocaklı gençlerimize ve aziz milletimize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, CHP milletvekillerinin deprem bölgesine giderek depremzede vatandaşların acılarına ortak olduklarına ve 13'üncü Cumhurbaşkanının Kemal Kılıçdaroğlu olacağına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Depremi ilk gününden itibaren Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun talimatıyla tüm milletvekillerimizle birlikte deprem bölgesine giderek vatandaşlarımızın acılarına ortak olduk. Tüm belediyelerimiz ve örgütümüz bölge halkına destek oldu. Aydın başta olmak üzere farklı illere yerleşen depremzede vatandaşlarımızın her zaman yanındayız, yanında olacağız.

Sayın Başkan, ışık görünmüştür; 14 Mayıs'ta 13'üncü Cumhurbaşkanımız Kemal Kılıçdaroğlu olacaktır, Millet İttifakı iktidar olacaktır. Buradan milletimize sesleniyorum: Başlıyoruz! Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılını da demokrasiyle taçlandırmak için yola çıkıyoruz. 13'üncü Cumhurbaşkanımızı Kemal Kılıçdaroğlu yapıyoruz. Kavgasız, barış ve kardeşlik içinde ülkemizin geleceği için birleşe birleşe kazanacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, AKP iktidarının millete söyleyecek sözü, verecek bir umudunun kalmadığına ve bu yönetimden sonra yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Aziz milletimizin kendilerine tanıdığı tüm fırsatları yirmi bir yıldır değerlendirememiş ve ülkemizi gerek ekonomik gerek sosyal ve çalışma hayatı gerekse de stratejik olarak süreklilik arz eden bir ivmeyle olumsuzlukların içine sürüklemiş bir iktidara karşı karşıyayız. AKP iktidarının milletimize söyleyecek sözü, verecek bir umudu kalmamıştır. Artık, ülkemiz ve geleceğimiz için tek kişinin değil, halkımızın iradesinin tecelli ettiği ve ortak akılla doğru kararların alındığı, ülke yönetiminde tamamen liyakat ve adalet üzerine bir yönetim inşa etmenin zamanı gelmiştir. Ülkemizdeki her yurttaşımızın talep ve beklentisi bu yöndedir. Aziz milletimiz müsterih olsun ki kutuplaşmanın olmadığı, kamu kaynaklarının adil şekilde paylaştırıldığı, eğitim, sağlık ve dış politika başta olmak üzere AKP'nin kamu idarelerinde yarattığı tüm tahribatı güçlendirilmiş parlamenter sistemi zaman kaybetmeksizin hayata geçirerek düzelterekimizden kimsenin şüphesi olmasın. Mutlu, huzurlu ve daha aydınlık yarınlara hep birlikte yürüyeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Salâhaddin Eyyubî'nin vefatının 830'uncu yılına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kudüs Fatihî, mütevazı hükümdar, Selâhaddin Eyyubî'nin vezirlik ve sultanlık hayatı hep İslamiyet'e hizmetle geçmiştir. Anlayışlı, dine bağlı, hataları affeden, kusurları görmezden gelen, güler yüzlü, bir şey isteyen boş çevirmeyen, söz verdiği zaman yerine getiren bir kişiliğe sahipti. Haçlı işgaline karşı Kudüs'ü savunmuş ve "Kudüs işgal altındayken ben nasıl gülebilirim ki?" sözüyle Müslümanlar açısından Kudüs'ün önemini ortaya koymuştur. Haçlılar tarafından saray hâline getirilen Mescid-i Aksa'yı yeniden cami hâline getirdi. Dünya tarihine örnek olmuş Kudüs Fatihî, Şark'ın en sevgili sultanı, İslam'ın en saf kahramanı, Mekke ve Medine'nin hizmetkârı Selâhaddin Eyyubî'yi vefatının 830'uncu yılında rahmetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

12.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'de yaşanan kuraklığa, Berdan ve Pamukluk Barajlarının önemine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, son yüzyılın en büyük kuraklığıyla karşı karşıyayız. Bir tarım kenti olan seçim bölgem Mersin'de de son asrın en büyük kuraklığı yaşanmaktadır; hem çiftçilerimiz açısından hem Mersin'de yaşayan vatandaşlarımız açısından büyük bir sorun teşkil etmektedir. Bu noktada, Pamukluk Barajı'nın su tutması ve buradaki gölette milyonlarca metre küp suyun tutulması bu yıl için son derece önemli olmuştur, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Pamukluk Barajı'yla ilgili sulama suyu ihalesi yapılmıştır, şu anda onaydadır, en kısa süre içerisinde bu ihalenin onaylanarak Mersinli hemşehrilerimizin hizmetine sunulmasını, Berdan ve Pamukluk Barajlarındaki suyun da çok kontrollü bir şekilde kullanılmasını ve önümüzdeki aylarda Mersin'de içme ve sulama suyunda sıkıntı yaşanmamasını talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aksoy...

13.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, ivedilikle afet ve acil durumlar bakanlığının kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde büyük deprem sebebiyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Memleketimizde deprem, sel baskınları, orman yangınları, fırtınalar, hortumlar, heyelanlar ve çığ düşmeleri gibi afetler peş peşe devam etmektedir; ilaveten, maden kazaları, grizu patlaması ve yangınlar nedeniyle de çok vatandaşımızı kaybettik. Ayrıca, pandemi de acil durumlardandır; sınırlarımızdan girmeye çalışan sığınmacılar ve göçler de olağanüstü durumlardandır. Bütün bunlardan ders çıkarıp cumhuriyetimizin 100'üncü yılında ivedilikle afet ve acil durumlar bakanlığımızı kurmalıyız, bu bakanlığın da tıpkı millî ordumuz gibi kadrolu, eğitilmiş, sabit personel olması şarttır. Bütün bu saydığımız olumsuz ve olağan dışı felaketlerle bilimin ışığında daha etkili ve akıllıca mücadele etmeliyiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

14.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, yeni düzene ne için başlayacaklarına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'nin birleştirici gücü, aydınlık Türkiye'nin teminatı, "13'üncü Cumhurbaşkanımız" Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'yla başlıyoruz. Hiçbir çocuğun yatağa aç girmediği bir Türkiye için başlıyoruz. Üstünlerin hukukunun son bulduğu, hukukun üstünlüğünün tesis edildiği bir hukuk sistemi için başlıyoruz. Ne ezilen ne ezen; insanca, hakça bir düzen için başlıyoruz. Ranta değil, halka harcanacak bir bütçe için başlıyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını demokrasiyle taçlandırmak için başlıyoruz. Milletten alınan 418 milyar doları yeniden millete vermek için başlıyoruz. Hak, hukuk, adalet için başlıyoruz. Liyakati esas alıp devleti yeniden ayağa kaldırmak için başlıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

15.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarları döneminde Türkiye'de ve özellikle Uşak'ta yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yirmi yıllık AK PARTİ iktidarlarımızda sağlık yatırımlarını önemli derecede artırarak hastanelerin fiziki şartlarının iyileştirmesinden nitelikli yatağa geçirilmesi gibi sağlıkta büyük bir değişim ve dönüşüm gerçekleştirilerek hastaneler yeni teknolojilerle donatıldı, ameliyathaneler ve yoğun bakımlar daha modern hâle geldi. 715 hastane, 339 hastane ek hizmet binasının yapılması gibi toplamda 24.953 yatak kapasiteli 19 şehir hastanesi hayata geçirilmiştir. 24.438 yatak kapasiteli 14 şehir hastanesinin yapımına devam etmekteyiz. Uşak ilimiz de bundan nasibini almıştır. Uşak Devlet Hastanemiz ve ek binası, Eşme, Banaz, Karahallı, Ulubey ve 2023 yılında hizmete alınan Sivaslı Devlet Hastanemizle şehrimizdeki nitelikli yatak sayısı yüzde 100'e ulaşmıştır.

Başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Sağlık Bakanlarımız ve tüm emeği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ödünç...

16.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, stadyumlarda yaşanan talihsiz olaylara ilişkin açıklaması

ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Bursaspor taraftarı ve Bursalı hemşehrilerimiz, herkesin bildiği gibi, konuklarını sevgi ve muhabbetle kucaklayan misafirperver bir şehir olarak bilinmektedir. Stadyumlardaki coşkulu ve heyecanlı kitleyi... Popüler siyaset yapmak isteyen, kendi istek ve emellerini gerçekleştirmek için fitne ve fesat hayali olanlar bu büyük kitleden prestij sağlamayı umuyorlar. Geçtiğimiz ay yaşanan depremden sonra, hatırlanacağı üzere, asrın felaketinden etkilen Diyarbakır'a ilk yardım tırı Bursa'dan gönderildi. Bursaspor'umuzun gönderdiği yardımlar depremzedelere dağıtılırken ezeli rekabetin sadece stadyumda süreceği ama ezeli dostluğun her zaman ve her yerde yaşanacağı vurgulandı. Milletimizin Anadolu coğrafyasında yüzyıllardır birlik ve beraberlik içerisinde yaşadığını hepimiz biliyoruz. Stadyumlarda yaşanan bu talihsiz olayların tekrarlanmaması dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gül Yılmaz...

17.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, asrın en büyük deprem felaketinin ardından Mersin'in depremzedelere kucak açtığına ilişkin açıklaması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Asrın en büyük deprem felaketinin ardından Mersin'imiz afetten etkilenen vatandaşlarımız için kucak açan ilk şehirlerden biri oldu. Tahliyelerinin ardından Mersin Valiliğimiz öncülüğünde hızlı bir planlamayla kamu kurum ve kuruluşlarımızın misafirhaneleri, yurtlarımız ve oteller depremzede vatandaşlarımıza yuva oldu. İlimiz barınmanın yanı sıra yaralılarımız için de sağlık üssü hâline geldi. 23 binin üzerinde afetzede sağlık birimlerimiz ve hastanelerimizden hizmet aldı. Deprem yaralarının sarılmasında önemli rol oynayan Mersin Şehir Hastanemiz, helikopter pistinin bulunması, otoyol bağlantısı ve limana yakınlığı sayesinde 8.704 depremzedenin kısa sürede tedaviye alınmasına imkân sağladı. Ayrıca, ilimizde bugüne kadar 70 binin üzerinde depremzedeye psikososyal destek verilirken deprem bölgelerinden kentimize 20.067 öğrencimiz de nakledildi. Deprem yaralarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yalın...

18.- Uşak Milletvekili Özkan Yalın'ın, Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığına ve Genel Kurul gündemindeki yapılandırma kanun teklifine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIN (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Genel Başkanımızın, Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı şimdiden tüm milletimize hayırlı olsun.

Sayın Başkanım, bu hafta yapılandırma kanunu görüşülecek. Buradan Meclis Başkanlığına sesleniyorum: Geçmişte yıllarca haksızlığa uğramış olan, dokuz ay yirmi dokuz gün çalışan mevsimlik işçi kardeşlerimiz var. Şeker fabrikalarında, Karayollarında yani kısacası KİT'lerde çalışan mevsimlik işçi kardeşlerimize de kadro verilmesini ve bu haksızlığa son verilmesini tüm Meclisten talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

19.- Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in, Yeşilayın kuruluşunun 103'üncü yıl dönümüne ve 1-7 Mart Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeşilay, insan onurunu ve saygınlığını temel alan, toplumu ve gençliği ayırım gözetmeden zararlı alışkanlıklardan korumak için çalışan, millî ve ahlaki değerleri gözeterek ve bilimsel metotlar kullanarak tütün, alkol, uyuşturucu madde, teknoloji, kumar ve benzeri bağımlılıklarla mücadele eden, önleyici ve rehabilite edici halk sağlığı ve savunuculuk çalışmaları yürüten bir sivil toplum kuruluşudur. Türkiye'nin 81 ilinde toplam 120 şubeyle hizmet veren Yeşilayın çalışmalarına destek veren yüz binlerce gönüllüsü bulunmaktadır. Sağlıklı nesiller ve bilinçli bireyler oluşturmak için zararlı alışkanlıklarla mücadele eden Yeşilayın kuruluşunun 103'üncü yıl dönümünü ve 1-7 Mart Yeşilay Haftası'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

20.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, depremden ders çıkarılması gerektiğine ve Genel Kurul gündemindeki yeniden yapılandırma kanun teklifine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Şubatta meydana gelen Kahramanmaraş depremi sonucunda 45 bin bina yıkılmış, 230 bin bina ağır hasarlı; 46 bin kişi hayatını kaybetmiş, 100 binin üzerinde yaralı vatandaşımız var; 1,5 milyon kişi çadırda kalıyor, başka şehirlere göç edenlerin sayısı belli değil. Bu felaket, ülkemizdeki bilim ve teknolojinin, mühendislik eğitiminin, liyakatin ve ahlakın seviyesini, AFAD'ın arama kurtarma faaliyetlerindeki performansının yetersizliğini, yardımların ulaştırılmasındaki hız ve tarafsızlık açısından sivil inisiyatif Ahbapın Kızılay ve AFAD'dan daha etkili olduğunu ve Türk milletinin sergilediği fedakârlıklarla gücün millette olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bu felaketi bir ders olarak değerlendirmeli ve kurumlar liyakate göre yeniden yapılandırılmalıdır.

Ayrıca, bugün görüşülmeye başlanacak yeniden yapılandırma kanun teklifinde depremzedelere ayrıcalık tanınmalıdır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

21.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Artvin ekosistemini koruma mücadelesi veren Artvinlilere ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Artvin ili doğal, kültürel ve tarihsel değerleriyle bir bütündür. Bilinçli ve eğitilmiş Artvin halkı bu bütünlüğe anlam katar. 1980'li yıllarda askerî faşizmin baskısıyla başlatılan insansızlaştırma süreci 2000'li yıllarda doğa ve çevre talanıyla ivme kazanmıştır. Yerli ve yabancı iş birlikçilerin doğal değerlerimizi yağmalamasına karşı Artvinlilerin mücadelesini ve direnişini kutluyorum.

Yüz iki yıl önce Artvin'in kurtuluşu için savaştan yurtseverleri ve bunlar arasında yer alan ailemizin büyüğü Osman Nuri Kaboğlu'nu minnet ve saygıyla anar, sürdürülebilir gelişme için Artvin ekosistemini koruma mücadelesi veren bütün hemşehrilerimi selamlarım.

Saygılar, sevgiler.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

22.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Valiliğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Öncelikle, depremde ölenlere Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifa diliyorum.

Şanlıurfa ilimizde son günlerde düşünce ve ifade özgürlüğü çerçevesinde... Birinci derecede yıkılmaya maruz kalmış olan binalarla ilgili -OHAL ilan edildiği için- gereken tedbirlerin acilen valilikler tarafından alınması gerekir iken Şanlıurfa Valiliği orada tedbir almadığı için binalar kendiliğinden yıkıldı. Yıkılması nedeniyle insanların can ve mal güvenliği tehlike ve tehdit altında kaldığı için bunu açıklayan Karaköprü İlçe Başkanımız ve gazeteciler hakkında soruşturma açıldı. Aslında, bu soruşturmalar siyasidir, bu soruşturmalar hukuki değil. Düşünce ve ifade özgürlüğü çerçevesinde, "Tedbir alınması gerektiği..." dediği hâlde, tedbir almayanların talimatla soruşturma açması aslında bir otoriter ve baskıcı rejimin ifadesidir. Bu açıklamalar tamamen hukukidir ve burada görevi yapmayan, ifade vermesi gereken Şanlıurfa Valiliği kusurlu ve suçludur, ihmalkâr davranmıştır, derhâl İçişleri Bakanını göreve davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

23.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Jeoloji Mühendisleri Odasının yaptığı araştırmaya göre okulların deprem riskine ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Jeoloji Mühendisleri Odasının araştırmalarına göre, Türkiye'de 4.159 okul deprem tehlikesi altındadır; İstanbul'da taşınan 93 okul dışında, ülke genelinde 4.159 okulun daha yüksek deprem riski altında olduğu, ayrıca 191 okulun ise doğrudan fay hattında kurulduğu belirtilmiştir. Araştırmaya göre 6,5 veya daha büyük depremlerin yıkıcı etkisine maruz kalacak okullar 38 ilde bulunmakta; büyük bölümü Kocaeli, Sakarya, Muş, Bingöl, Aydın gibi illerimizde bulunmaktadır. Buradan uyarıyoruz, Millî Eğitim Bakanlığı bir an önce deprem riski altında bulunan okullarla ilgili gerekli tedbir ve önlemleri almalıdır. Asrın felaketlerine sebep olmak yerine felaketleri önlemek için tedbir almak gerekir.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Başkan.

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Bursa'da oynanan Bursaspor-Amedspor maçı öncesinde, maç sırasında, sonrasında yaşananlara, bunların hepsinin profesyonel bir şekilde organize edildiğine ve ırkçılıkla mücadeleden asla vazgeçmeyeceklerine; Mecliste çalışan danışmanlar ve sözleşmeli büro personeliyle ilgili yasa teklifinin aylardır Plan ve Bütçe Komisyonunda beklediğine ve enflasyon karşısında asgari ücret zammının eridiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, pazar günü yeşil sahalarda son derece tehlikeli bir gelişme oldu. Bursa'da bir maç vardı, Bursaspor-Amedspor maçı ve o maç öncesinde, maç sırasında ve sonrasında yaşananlar aslında spor centilmenliği açısından baktığımızda, spor ahlakı açısından baktığımızda hiçbirine sığmayan bir görüntüyü. Ve bu görüntüler dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın yer yerinden oynardı ama tabii ki burada öyle bir şey olmadı. Ve bu konunun, aslında Bursa'da Amedspor'a karşısında o yaşanmış olanlara baktığımızda bunun öyle seyircilerin bir anlık galeyana gelerek hareket ettikleri bir konu olmadığı çok açık göründü; organize, planlı bir girişim olduğu kuşkusuz ortada.

Gösteriler gece başladı. Yani Amedspor oyuncularının kaldıkları otelin önünde saatlerce gösteri yapıldı, havai fişekler atıldı, müzik çalındı, sloganlar, bağırışlar çağırışlar... Hedef ne? Amedsporlu futbolcuları uyutmayıp ertesi gün maça zayıf bir şekilde çıkmalarını sağlamak. Bu bağırılan laflara, söylenen laflara baktığımızda içinde çok ırkçı tezahürat olduğunu da elbette ki tespit etmek, videolarla kayıt altına alındı.

Maç başlamadan önce ilginç bir şey, Bursasporlu oyuncuların bir kısmı bu sefer Amedsporlu futbolculara saldırdılar; sahada, herkesin gözü önünde maç başlamadan önce bu yaşandı. E, maç başladı, saldırılar devam etti. Maç başladıktan sonra da sahaya envaiçeşit, her türlü şey atıldı, su şişelerinden bıçağa, mermi kovanlarına kadar her şey atıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Fakat daha vahim bir şey oldu. Vahim olan ne? Bir tribünde bazı posterler açıldı; posterlerden bir tanesi 90'lı yılların beyaz Toroslarının yer aldığı bir poster, diğeri de faili meçhul cinayetlerin başmüebbiplerinden olan "Yeşil" kod adlı kişinin poster. Yani açıkça ırkçı, şiddet yanlısı bir gösteri yapıldı ve bu aslında yine Amedsporlu oyunculara ve Amedspor'u savunan herkese yönelik bir ırkçı gösteriydi. Bu işler aslında baktığımızda nefret suçuna giriyor ve spor açısından baktığımızda, Futbol Disiplin Talimatı'nın maddelerine de baktığımızda aslında hem futbolcular hem teknik heyet hem maçı devam ettiren hakemler açısından suç işlendiği çok açık bir şekilde görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ve bunların hepsinin profesyonel bir şekilde organize edildiği de belli. Yoksa "Yeşil" posterini ya da "beyaz Toroslar" posterini stadyuma kim sokacak organize olmasa, kim onları bilecek de açacak organize olmasa? Bunun arkasında ırkçı bir planlama olmasa bunu kim akıl edecek? Bursaspor taraftarının tamamının böyle bir şeyle suçlanması elbette mümkün değil ama organize bir iş yapıldığı çok açık ortada; bir nefret suçu var, linç girişimi var. Şimdi, gözlemci raporlarını ve hakem raporlarını elbette bekliyoruz, bunları da göreceğiz, bu konudaki hukuki işlemler nasıl yürütülecek bunu da takip edeceğiz ama şunu bir kez daha söyleyelim ki: ırkçılığın sonu felakettir ve Amedspor karşısındaki bu ırkçı kalkışma, ırkçı girişim Bursa'ya yakışmamıştır, Bursaspor taraftarına yakışmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ırkçılık karşısındaki mücadeleden asla vazgeçmeyeceğimizi bir kez daha

vurgulamış olalım.

Şimdi, biliyorsunuz, danışmanlarımız var bu Mecliste çalışan fakat Meclis çatısı altında bulunan ve bu Meclisin, yasamanın esas yükünü çeken emekçiler olan danışmanlar ve sözleşmeli büro personeliyle ilgili yasa aylardır Plan ve Bütçe Komisyonunda bekliyor. İşsizlik maaşı hakkından bile mahrum olan, güvencesizlikle boğuşan, işlerinden olmaları sadece bir imzaya bağlı olan emekçiler yani büro personeli ve danışmanlar aslında artık bu oylamanın bitmesini bekliyor; hele hele bu dönemin sonuna gelinirken bunun mutlaka bitmesi gerektiğini söylüyorlar. Geçen yıl Meclis Başkanı Sayın Şentop'un verdiği bir kanun teklifi vardı, Plan ve Bütçe Komisyonunda bekliyor; yürürlük ve yürütme maddeleri dışında tek maddeden oluşan bir kanun teklifi bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Dolayısıyla, çok hızlı bir şekilde çıkarılabilecek bir teklifi neden bekletiyor iktidar grubu aslında bunu bilmiyoruz, bir kez daha soruyoruz. Danışmanların ve büro personellerinin haklarının bir an evvel verilmesi gerekiyor, bütün grupların bu konuda uzlaşması gerekiyor ve iktidar grubunun da bu konuda adım atması gerekiyor.

Değirmek istediğim son nokta: 2022 yılının sonunda asgari ücrete yüzde 54 zam yapılmıştı ve o zaman, bu zam en fazla üç ay dayanır, üç ay sonra reel ücretler 2022'nin altına iner demiştik; yanlışız. Yanılıgımız şu: Üç ay dayanır dediğimiz şey iki ay dayandı. Çünkü hem TÜİK'in hem ENAG'ın verilerine baktığımızda, TÜİK'e göre 2023 yılında Şubat ayı enflasyonu yüzde 3,15, ENAG'ın verilerine göre yüzde 7, yine TÜİK'in yıllık oranı şubat açısından yüzde 55 olarak görünüyör.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Yani TÜİK'in hormonlu verileri bile aslında iki ay içinde yüzde 54 olarak yapılan asgari ücret zammının tükendiğini gösteriyor çünkü hele hele söz konusu gıda ve alkolsüz içecek enflasyonu olduğunda Şubat 2023'te oranın 7,36 olduğunu da vurgulamış olalım. Yani bu enflasyon karşısında asgari ücrete 2 defa daha yüzde 50 zam yapılması durumunda bile reel alım gücü bir miktar güçlü tutulabilir yapılan hesaplamalara göre. Dolayısıyla, üç ay dayanır demiştik asgari ücrete yapılan zam, iki ayda tükenmiş oldu; işte bu da iktidarın ekonomi politikalarının sonucudur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Engin Altay.

Buyurunuz Sayın Altay.

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda yaralanan ve tedavi gördüğü hastanede vefat eden şehit Piyade Sözleşmeli Er Adem Avunan'a, Cumhurbaşkanının deprem sonrası muhalefetin eleştirilerine tepkisine ve Adıyaman'da yaptığı açıklamaya, Kızılayın ve AFAD'ın yöneticilerine, depremin şiddet ve büyüklüğünden ziyade öncesi ihmal, sonrası beceriksizlikten dolayı daha çok insanın canını kaybettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, zatinalinizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce gene hepimizi kahreden, üzücü bir haber aldık. Pençe-Kilit Operasyonu'nda yaralanan ve tedavi gördüğü hastanede vefat eden şehidimiz Piyade Sözleşmeli Er Adem Avunan kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum; kederli ailesine, yakınlarına, sevenlerine, Türk Silahlı Kuvvetlerimize ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, bir ay bir gün önce Türkiye, 85 milyon büyük bir acıyla sarsıldı, malum depremi yaşadık. Şüphesiz, kimse bunu istemez; şüphesiz, ne yönetenler ne muhalefet böyle bir şey olsun zaten istemez ama yönetenlerin sorumluluk noktasında işi Cenab-ı Allah'a havale etmelerini de anlamak mümkün değil. Sonuçların yıkıcılığı ve ağırlığı depremin şiddet ve büyüklüğünden değildir. Sonuçların yıkıcılığı ve ağırlığı deprem öncesi ihmal, deprem sonrası maalesef beceriksizliktir; bunu bir siyasi mülahazayla, bir siyasi polemik olsun, buradan bir şey üretelim, alalım diye söyleyen namettir. Cumhuriyet Halk Partisi böyle konularda, devletiyle güç ve iş birliği, hatta iktidarla güç ve iş birliği yapma konusunda her zaman samimi olmuştur.

Tabii, üzüntümüz şu: Sonra Sayın Cumhurbaşkanının da kabul ettiği gibi, bizim ilk iki günle ilgili, özellikle ilk iki günle ilgili -vatandaşlardan bize gelen, benim de bizzat 2'nci gün oraya gittiğimde- yaşadıklarımızdan, gördüklerimizden kaynaklı feryadımızdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bizim feryadımız vatandaşın sesiydi ama Sayın Cumhurbaşkanı bize hakaretimiz laflar ederek bizim gördüğümüz gerçekleri kamuoyuyla paylaşmamızı yadırgadı. Ama enteresan, sonra, devletin valisi gitti, vatandaşa “İlk üç gün gelemedik, özür diliyoruz.” dedi. Sayın Cumhurbaşkanı çıktı “İlk günlerde gereğini yapamadık.” dedi, helallik istedi. Demek ki neymiş? Muhalefetin sesine ilk baştan kulak vermek lazımmiş. Sayın Cumhurbaşkanı, biz söyleyince bize hakaret ettin, sonra Adıyaman'da niye bizim söylediğimizi tekrar ettin? Bu, doğru değil.

Şimdi, ne dedik mesela? “Vinç vardı, operatör yoktu.” dedik, “Çadır vardı, kurulamadı.” dedik, “Erzak vardı, depoda çürüdü.” dedik, “Battaniye vardı ama herkes üşüdü.” dedik; bunların hepsi doğru Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Nitekim biz orada çadır feryatlarını bağlandığımız televizyonlara söylerken hakikaten öyle çok yoğun bir ihtiyaç var idi; hâlâ bence biraz var. A, aradan belli bir süre geçti, Kızılay çadır satışına başladı. Ya “Kızılay” deyince akla 3 şey gelir Sayın Başkan: Kan stoku, çadır stoku, erzak stoku. Efendim, işte, bunlar şimdi AFAD'ın falan filan... Ya, AFAD'ın da yoktu, 3'üncü gün devlet kendini gösterebildi. “Devlet hiç yoktu.” demiyorum Sayın Elitaş, sizin de çok üzgün olduğunuzu biliyorum ama gerçek, Sayın Cumhurbaşkanının da bilahare altını çizdiği ama Cumhuriyet Halk Partisinin ilk gün söylediği gerçek, maalesef bir vebal; dolayısıyla her vebalin bir bedeli var. Ben demedim ki: “Erdoğan istifa etsin.” Ama komşumuz Yunanistan'da tren kazası oldu -Allah kimseye, hiçbir ülkeye de bir daha göstermesin- Ulaştırma Bakanı istifa etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani Kızılay çadır kurmada, AFAD çadır kurmada yetersiz kalmış, geç kalmış, sonra Kızılay çadır satmış millet orada titrerken; e, şimdi “Efendim, seçimle geldi.” Neyle gelirsene gel kardeşim, o adamın orada oturması abesle iştirigeldir. AFAD yöneticileri aynı şekilde. Ben orada dokuz günümü geçirdim, bir ay içinde dokuz günüm orada geçti 3 defa gidip gelmek suretiyle. AFAD, Kızılay dâhil, belediyeler dâhil, gönüllüler dâhil, sivil toplum dâhil, ilk günden bugüne kadar cansiparane çalışan AFAD, Kızılay, belediyeler başta olmak üzere çalışanlarından ve gönüllerinden Allah razı olsun, herkes görevini yaptı; görevini yapmayanlar, Kızılay ve AFAD başta olmak üzere, ilgili bakanlar olmak üzere bu yöneticiler. Yani 50 bini aşkın insan ölmüş, bir valiniz de dedi ki: “Ölü sayısı bu açıklananın 3 katı.” Bu da doğru değil, milletten gerçekleri de gizlememek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Velhasıl, deprem öncesi ihmaller, sonrası beceriksizlik ve izansızlık ve özensizlikten dolayı ölü sayımız depremin vurduğundan fazla olmuştur. Yani depremin şiddet ve büyüklüğünden ziyade öncesi ihmal, sonrası beceriksizlikten dolayı daha çok insanımız canını kaybetti. Ben inanıyorum, ilk gün Türk Silahlı Kuvvetleri, ilk gün madenciler oraya yetiştirilebilseydi bugün, şimdi, ölmüş olan en az 10 bin kişi hayatta olacaktı. Bunun bir bedeli olmamalı mı Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul? Aziz milletimizin takdirine arz ediyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

26.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde yaralanan ve tedavi gördüğü hastanede şehit olan Adem Avunan'a, Artvin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne, depremin bir doğa olayı olduğuna ancak depremi felaket hâline getirenin yetkileri nispetinde sorumluluk almayan iktidarlar olduğuna, bu türden büyük bedeller ödememek için bundan sonra yapılacak olanlara ve İYİ Parti iktidarında depremzedelerin konut sorununun çözüleceğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisine başarılı bir çalışma haftası diliyorum.

Ben de Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde yaralanan Adem Alınak(*) kardeşimizin şehadet haberini yeni aldım; kendisine Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum ve aziz milletimizin acısını yürekte paylaşıyorum.

Bugün Artvin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümünü idrak ediyoruz. Artvinli vatandaşlarımızı tebrik ediyor, en içten duygularımızla selamlıyorum. İstiklal için mücadele eden büyük milletimizi ve aziz şehitlerimizi bir kere daha rahmetle minnetle yâd ediyorum.

Bilindiği gibi deprem bir doğa olayıdır ancak depremi felaket hâline getiren, yetkileri nispetinde sorumluluk almayan iktidarlardır. On binlerce vatandaşımızın hayatını kaybettiği, hikâyelerinin yarım kaldığı, şehirlerin yıkıldığı, canlarımızın böylesine yandığı bir felaketin sorumluluğundan da helalîk istenerek kurtulamaz çünkü depremi felakete, enkaz alanlarını âdetâ suç mahalline çeviren, iktidarın tedbirsizliğidir. En büyük sorumluluk ve vebal, tarih sahnesinde ve millet nezdinde, mutlaka hesabı sorulacak bir gerçek olarak karşımıza çıkıyor. Daha büyük bedeller ödememek, daha büyük acılar ve kayıplar yaşamamak için behemehâl harekete geçmek lazımdır. Ortak mutabakat metnimiz çerçevesinde atacağımız adımları ve uygulayacağımız politikaları uyum içerisinde icra edeceğimize hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Öncelikle şehircilik ve afet yönetimi bakanlığının kurulması gerekmektedir; afet riski yüksek yerlerde bu bakanlığın incelemeleri ve onayı olmadan kesinlikle inşaat izni verilmemelidir. İktidarımızla birlikte, şehirlerimizin planlanması kısa vadeli kişisel rant ve menfaat odaklı siyasi kaygılarla değil, uzun vadeli, sağlıklı ve sağlam planlarla inşa ve ihya edilmelidir. Kaçak yapılaşmayı teşvik eden imar affı politikası kesinlikle sona erdirilmelidir. Depremle ilgili suçlar Türk Ceza Kanunu'nda "ağırlaştırılmış suçlar" olarak düzenlenmelidir. Türk Ceza Kanunu'nda nasıl ki devlete karşı işlenmiş suçlar varsa, nasıl ki topluma karşı, çevreye karşı işlenmiş suçlar varsa "kentlere ve tarihî dokuya karşı işlenen suçlar" kavramı da hukuk sistemimize eklenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İskâna açılacak yeni yerleşim alanlarını, sanayi tesisleri ve her tür yapılaşmada arazi kullanım planlarını siyasi saiklerle ya da rant hırsıyla değil bilimsel ve objektif zemin etütlerine göre yapmak gerekmektedir.

İYİ Partinin iktidarıyla birlikte, afet sonrasında evleri oturulamaz hâle gelen mülkiyet sahibi ve kiracı vatandaşlarımızı geçici barınma imkânları sunup eşya ve kira yardımları hayata geçirilecektir, milletimizin hiçbir ferdi mağdur edilmeyecektir.

Türkiye yıkıma ve enkaza, Türk milleti çaresizliğe ve umutsuzluğa mecbur ve mahkûm değildir diyor, Genel Kurul saygılarımla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurunuz Sayın Elitaş.

27.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Berat Gecesi'ne, iki haftadır stadyumlarda yaşanan olaylara, Pençe-Kilit Harekâtı sırasında yaralanan bugün şehitlik mertebesine ulaşan Piyade Sözleşmeli Er Adem Avunan'a, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yıkılan binaların yapılma tarihlerine, devletin bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla en hızlı bir şekilde deprem bölgesine ulaşmaya çalıştığına ve hava muhalefetine; AK PARTİ iktidarının, Cumhurbaşkanının 10 Martta açıklayacağı seçim takvimine ve Meclisin çalışmalarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün gece, pazartesiye salıya bağlayan gece mübarek Berat Gecesi'ydi. Ramazan ayının habercisi bu gecenin Türk İslam âlemine hayırlar getirmesini, yapılan duaların insanlığa faydaya dönüşmesini niyaz ederek sözlerime başlıyorum.

Öncelikle, iki haftadır, spor faaliyetlerinde, stadyumlarda hiç alışık olmadığımız, görmediğimiz... Spor faaliyetlerinin birlik, beraberlik ve kardeşliğin pekişmesi için imkân sağlayacak bir ortam olması gerekirken maalesef bir siyasi arena hâline dönüştürülmüş, en son da Bursa'da yapılan bir maçta maalesef terörizmin desteklendiği bir operasyonun ortaya çıktığını... Birkaç kişi olduğunu tahmin ediyorum çünkü pankartlar belirli aralıklarla yapılmış. Kardeşliğimize zarar verecek böyle gösterileri biz AK PARTİ Grubu olarak şiddetle kınıyoruz ve telin ediyoruz. Tüm spor camiasının, spor kulüplerinin -kendi taraftarlarının bu şekilde davrandıklarını itham etmek değil ama- böylesine kardeşliği bozacak, fitneyi, nefret suçunu ortaya çıkarabilecek konularla, afişlerle ilgili önlemler almasını tavsiye ediyoruz.

Yine, Pençe-Kilit Harekâtı sırasında Piyade Sözleşmeli Er Adem Avunan kardeşimiz bugün şehitlik mertebesine ulaşmış; kendisine Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bugün 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremin üzerinden yirmi dokuz gün geçti. Maalesef 62 ilçe, 10.194 köy ve 11 ilde hasar ortaya çıktı. 14 milyona yakın insan ilk defa -dünyada var mıdır

(*) Bu ifadeye ilişkin düzeltme 08/03/2023 tarihli 70'inci Birleşim Tutanağı'nın 42'nci sayfasında "Açıklamalar" bölümünde yer almaktadır.

bilmiyorum ama- bir gün içerisinde 2 depremle karşı karşıya kaldı. Bugün Milliyetçi Hareket Partisinden bir arkadaşımız, herhâlde Sayın Baki Şimşek söyledi, Kayseri'de de 4-4,5 şiddetinde bir deprem olmuş; Kayserili hemşehrilerimize de geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Kayseri bu yirmi dokuz günlük süreçte -ki Kahramanmaraş'a en yakın vilayetlerden biri- artçılarla sarsılıyor. Kahramanmaraş'a komşu Sarız ilçemizde de büyük bir hasarın var olduğunu görüyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, deprem, önceden alınması gereken tedbirlerle önlenilecek doğal afetlerden biri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, şunu ifade etmeye çalışıyorum, 18 Şubat 2023 tarihli bir veriyi Parlamentomuzla ve değerli halkımızla paylaşmak istiyorum: Adana'da toplam yapı sayısı 430.837; 1999 sonrası inşa edilen yapı sayısı 139.368 yani yüzde 32,3'ü 1999 sonrası inşa edilen yapı. Yıkılan yapı sayısı 18; eski olan yapı sayısı yani 99 öncesi inşa edilip yıkılan yapı sayısı 17, yıkılan yeni yapı sayısı 1. Adıyaman'da toplam 119.307 yapı var, bunlardan 60.911'i 99 sonrası inşa edilen yapı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yıkılan yapı 2.742; eski olan yapı 2.610, yıkılan yeni yapı sayısı 132. Gaziantep'te 307.841 bina stoku var, 130.875 yapı 99 sonrası. Gaziantep'te yıkılan yapı sayısı 2.665; 2.571'i eski bina, 94'ü yeni bina. En çok hasar görmüş Hatay'da 351.029 yapı var, bunların 150.280'i 99 sonrası. Yıkılan bina sayısı 5.885; altını çiziyorum, en çok hasar gören Hatay'da 5.885 yapı yıkılmış; bunlardan 5.755'i 99 öncesi yapılan yapılar, 130 tanesi 99 sonrası yapılan yapılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yine, Kahramanmaraş'ta yıkılan bina sayısı 3.746, eski yapı sayısı 3.582, yeni yapı sayısı 164. Malatya en büyük hasar gören illerimizden biri; yıkılan bina sayısı 2.335, eski yapı 2.299, yeni yapı 36. Yani bu çerçeve içerisinde baktığımızda, toplam binaların yıkılan yapı sayısı ile eski-yeni oranına baktığımızda, yıkılan binaların -bu 18 Şubat tarihine göre söylüyorum- yüzde 97'si 99 öncesi eski binalardan. Bugünlerde de tekrar enkazla ilgili değerlendirmeler tabii ki yapılacaktır.

Bu çerçevede ilk defa Türkiye'de 11 il, 62 ilçe, 10.190 köyde aynı anda depremden etkilenen insanlar ortaya çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Devlet, ordumuz, AFAD, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere, bütün kamu kurum ve kuruluşları en hızlı bir şekilde intikal etmeye çalışmıştır.

O gün, ocak ayının sonuna kadar sonbahar havası yaşadığımız bir ülke 2 Şubattan itibaren kara kışı yaşamış. 6 Şubatta, depremin olduğu gün en yakın ilden Kahramanmaraş'a -Kahramanmaraş merkezi bize 290 kilometre uzaklıktadır- dört saatlik, üç saatlik, iki buçuk saatlik bir yol, ancak on iki saatte ulaşılabilmiş; ne uçaklar kalkabilmiş ne de helikopterle ulaşma imkânı maalesef ortaya çıkmamıştır. Tıpkı rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nun 2009 seçimlerinde helikopterinin yaptığı kazanın yaşandığı gibi bir iklimle, bir hava muhalefetiyle karşı karşıya olduğumuz bir dönemi yaşamış oluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, biz de tekrar ek süre isteyelim mi, ne yapalım? Yeter ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teknik bilgiler vermeye çalışıyorum, itham etmiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de vereyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Niye duyduğunuz gerçeklerden rahatsız oluyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, konuşma süresinde eşitlik istiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bırakın o zaman öyleyse, bırakın o zaman öyleyse söyleyeyim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Eşitlik istiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanın müsamahasına da müdahale etmeyin.

Şimdi, bu çerçevede gerekli talimatlar verilmiş. Görünen o ki 600 bin konut yıkılmak ve yeniden yapılmak durumunda. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Çevre ve Şehircilik Bakanımızın yaptığı çerçevede inşallah bu sene içerisinde, bir yıl içerisinde 200 bin konutun inşasına başlayacağız ve depremzede kardeşlerimize vereceğiz. İlk etapta 40 bin konut acil bir şekilde inşa edilerek, yer seçimleri yapılarak, depreme dayanıklı bölgeler de ortaya çıkarılarak yeni kurallar çerçevesinde yapılan bir süreci de sürdüreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunu hem TOKİ hem de AK PARTİ iktidarı, Cumhuriyet İttifakı -200 bin konutu- bir yıl içerisinde yapmaya muktedir çünkü 1 milyon 200 bine yakın konutu TOKİ yapmış ve hayata geçirmiştir. Bölgede TOKİ'nin yaptığı 135 bin civarındaki konutta hiçbir hasar meydana gelmemesi de yapılan işin tekniğine uygun olduğunu gösterir.

Bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun bu hafta içerisinde olacağı, kanun tekliflerini görüşeceğini... Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi, 10 Mart tarihinde yapılacak açıklama ve 11 Mart tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan karar gereğince 14 Mayıs tarihinde seçim gerçekleşecek. Geçmişteki geleneklere ve geçmişteki takvime göre baktığımızda Türkiye Büyük Millet Meclisi nisan ayının ilk haftasına kadar çalışır diye düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu çerçevede, kanun tekliflerini komisyonda ve Genel Kurulda muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın da desteğiyle birlikte nisan ayının ilk haftasına kadar çıkaracağımızı ümit ediyor, Genel Kurulu saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

28.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayhay, Sayın Elitaş'ın çağrısına şimdiden, peşinen evet diyorum yani depremzedelerin

mağduriyetlerini giderecek ve çoğunluk partisinden gelecek her türlü teklife samimi, yapıcı katkı sunacağımızı belirtiyorum.

Ama Sayın Başkan, şunu söylememiz lazım: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı ve Hükümet üyeleri çok kısa vadede yapılabilecek bazı tedbirler açıkladılar. Mesela, ne dediler? Artık çadırı falan söylemiyoruz, ya bir ay geçmiş hâlâ "çadır" diye feryat ediyor. Dün bir pedagog bölgede şuna rastlamış: Devlet ya da AFAD ya da belediye patates getirmiş depremzedeye, kadın isyan etmiş "Ben sizden patates istemiyorum, başımızı sokacak çadır istiyorum." diyor. Ne zaman diyor? 6 Mart tarihinde. Hâlâ bu sıkıntı var Sayın Başkanım. Bunu görmezden gelmeyelim diye söylüyorum.

Mesela -Sayın Cumhurbaşkanı- kira yardımı vesaire, böyle herkese bir 10 bin mon bin lafları edildi. Bizim arkadaşlarımızın yarısı şu anda bile deprem bölgesinde, bu nakdî yardımların vesaire ulaşmadığı, edinilemediğiyle ilgili çok sayıda şikâyet var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hemen bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mesela büyük şehirlerde otellere yerleştirildi, iyi, güzel ama şimdi oteller diyor ki: "Hadi, siz çıkın, ben sezon açacağım." Şimdi, otellerden insanların dışarı atıldığıyla ilgili şikâyetler var. Bunlar için kanuna gerek yok, bunlar için Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir şey yapmaya gerek yok. Şunu söylemeye çalışıyorum: Hükümet yetkililerini televizyonda gördüğümüz zaman, söylediklerine baktığımız zaman "Aa, her şey halloldu, ne güzel." desek keşke ama diyemiyoruz, deprem bölgesindeki insanlar da diyemiyor. Meclisin bilgisine sunmak istedim.

Teşekkür ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurunuz efendim.

29.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Muhakkak ki ulaşılmayan vatandaş vardır, ihtiyaçları karşılanmayan vatandaş vardır ama şunu açık yüreklilikle, inanarak ifade ediyorum ki: Vatandaşlarımızın ihtiyacını karşılamak için elden gelen her şey yapılmaktadır. Sayın Altay'ın söylediği durum, patates bulamayan vatandaşımız da vardır, "Ben patates değil, çadır istiyorum." diyen vatandaşımız da vardır, çadırdan konteynere veya yeni inşa edilmiş konutlara geçmek isteyen vatandaşımız da vardır ama teşbihte hata olmasın, şunu söylüyorum: Bunu söyleyenler tıpkı Bursa stadyumundaki açılmış o birkaç tane pankarta benzer, toplumu galeyana getirmiş pankart kadardır diye düşünüyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani özür dilerim, kayıtlara geçsin diye bir tekrar...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – "Ben patates istemiyorum, çadır istiyorum." diyen vatandaşın...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Normal karşıladığımızı söylüyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...hepimizi üzen Bursaspor maçında tahrik etmek için Yeşil'in posterini açan, Toros arabalarının resimlerini gösteren provokatörlerle bir tutulmasını da aziz milletin takdirine bırakıyorum. Millet yalandan mı söylüyor "Ben çadır istiyorum." diye? Çadır olsa çadır ister mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı Bursaspor'daki pankart açanlara döndün şimdi de. Aynı pankartçılar gibisin!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Elitaş'ın çadır isteyen insanı Bursaspor maçındaki provokatörlere benzettiğini kayıtlara geçmek istedim.

Teşekkür ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı pankartçılar gibisin!

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkındaki 326 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine dair 1 tezkeresi vardır, okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Dilekçe Komisyonu Üyeleri ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun, Kamu Denetçiliği Kurumu 2021 Yılı Raporu hakkındaki 326 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine dair tezkeresi (3/2308)

7/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi yazımız ekinde Başkanlığınıza sunulması üzerine 13/4/2022 tarihinde dağıtılmış bulunan ve hâlen Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 44'üncü sırasında görüşülmeyi bekleyen 326 sıra sayılı 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun (5/9) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Yıllık Raporu'yla birlikte değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Yukarıda belirtilen nedenlerle 326 sıra sayılı Komisyon Raporu'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 88'inci maddesi kapsamında Komisyonumuza geri verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Mihrimah Belma Satır

İstanbul

Karma Komisyon Başkanı

BAŞKAN – 326 sıra sayılı Komisyon Raporu Karma Komisyona geri verilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Konuk ve 19 milletvekili tarafından, yabancılara konut ve toprak satışının ortaya çıkardığı sakıncaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/3/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İzmir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekili tarafından, yabancılara konut ve toprak satışının ortaya çıkardığı sakıncaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 7/3/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk.

Buyurunuz Sayın Koncuk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, depremde kaybettiğimiz bütün vatandaşlarımıza tekrar Yüce Allah'tan rahmet; geride kalan vatandaşlarımıza kolaylık ve sabır ihsan ediyorum.

Şimdi, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener de bunu depremin ilk günlerinde ifade etti: Ülke genelinde yabancılara konut ve toprak satışının belli bir süre yasaklanması. Ama tabii, iktidar partisinden bugüne kadar bu konuda ne yapacaklarına dair bir açıklama gelmedi, yine olayı her zamanki gibi seyretmekle yetindiler.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesinde bir demografik dönüşüm problemimiz var. Bilhassa Hatay bölgesinde yaşananları milletimiz çok yakından takip ediyor. Sadece Hatay değil tabii, birçok bölgede benzeri problemleri yaşıyoruz; Kilis'te de Urfa'da da benzeri problemleri yaşıyoruz; Mersin'de de Adana'da da yaşıyoruz. Dolayısıyla bu problemi seyretme lüksünüz olduğunu düşünmüyoruz. Gerçi problemin temel sebebi sizin politikalarınız, sizin varlığınız ama Türkiye'de bir demografik problem, bir millî güvenlik problemi bugüne kadar sizin meseleniz olmadı yani Türk milletinin geleceği adına bir sorumluluk aldığınızı söyleyebilmemiz mümkün değil.

Dolayısıyla, vatandaşlarımızın ev alma imkânı günden güne bazı bölgelerde daha da azalıyor. 2022'de yabancılara konut satışı yüzde 15,2 artmış. Vatandaşlarımız bazı bölgelerde ev alma imkânını tümden kaybetmiş durumda, sadece bazı bölgelerde değil, Türkiye'nin her yerinde neredeyse tümden kaybetmiş durumda ama Antalya gibi illerimizde ev almayı artık memurlarımız filan hayal dahi edemiyor. Peki, bununla ilgili nasıl bir tedbir almak gerekiyor, ne yapmak gerekiyor? Elbette, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in yüksek öngörüsüyle ifade ettiği gibi, belli bir süre toprak satışının ve konut satışının askıya alınması bir millî vazifedir. Böyle "millî" kelimesini hayatımızın merkezine koymakla ya da vatandaş önünde kullanmakla millî olunmuyor. Millî olmak, ülkenin geleceğiyle ilgili, aziz milletimizin istikbaliyle ilgili kaygı duymaktır ama AK PARTİ iktidarının bugüne kadar böyle bir kaygısının olduğunu maalesef görmedik. Başımıza bela ettiniz, 10 milyon sığınmacıyı milletimizin başına bela ettiniz. Deprem bölgesinde en acı şekilde yaşadık bu acıyı. Âdetâ sırtımızdan -hepsi değil elbette ama- en acı günümüzde, en dar günümüzde ekmek verdiğimiz bazı kesimler tarafından, insanlar tarafından hançerlendik.

Değerli milletvekilleri, sığınmacı meselesi Türk milleti için bir millî güvenlik problemi olmuştur. Buna gözünü kapatmak "Türkiye'yi, Türk milletini düşünüyorum." iddiasındaki hiç kimsenin hakkı da haddi de değildir. Bu ülke, bizim milletimizin ülkesidir. Büyük bedeller ödediğimiz bu coğrafyada milletimizin huzur ve güven içerisinde yaşamasını temin etmek önce iktidar partisinin, aslında hepimizin temel görevleri arasındadır. İşte "ensar" dediniz, tutmadı. Artık, AK PARTİ'ye oy veren vatandaşlarımız da bu ensar-muhacir hikâyenize inanmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Ensar-muhacir hikâyesinde bir ihanet var mıydı, sırtımızdan vurmak var mıydı? Ama bugün bunlarla baş başayız. Allah nasip ederse, İYİ Parti bu konuda çalışmalarını yaptı, iki yıl içerisinde Suriyeli ve diğer sığınmacıları ülkelerine göndereceğiz; bunun planını, projesini yaptık, inşallah bunu başaracağız. Aklınızı 14 Mayıs'a kadar alırsınız? Çok geçti, çok gecikti, fırsatları kaçırdınız. Ahmet Zembilci -hemşehrim- bana gülüyor ama...

AHMET ZENBİLCİ (Adana) – Birazdan cevap vereceğim sana.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bu millet ekmeğini paylaşır ama vatanını, toprağını paylaşmaz diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurunuz Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tüm Malatya adına, tüm depremzedeler adına Malatyalının serzenişini sizlerle paylaşmak istiyorum: Maalesef Malatyalıların ifadesiyle sanki Malatya'da deprem yaşanmamış gibi bir görünüm var kamuoyunda, buna da çok üzülüyör Malatyalılar, onu ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, Malatyalı tabii ki depremde çok acı çekti ama bir acıyı da maalesef AFAD'ın yaptığı açıklamayla çekmiş oldu. Değerli arkadaşlar, AFAD bir açıklama yaptı, afetten daha az etkilenen iller kapsamında Malatya'yı da ifade etti; maalesef bu, acılarımızı çok artırdı. Ardından bir özür yayınladı, AFAD tarafından bir yazım hatası olduğu ifade edildi. AFAD'ın nasıl yönetildiğini, nasıl bir yazım hatasıyla karşı karşıya kaldığımızı görüyorsunuz. Arkadaşlar "Bir yazım hatası." diyor; insan bunu söylerken biraz utanır, insan bunu söylerken karşısındaki Malatyalıların biraz düşünür. Yani bir yazım hatasıyla ifade edilmeyecek kadar ciddi bir durum bu arkadaşlar; bir liyakatsizlik, bir vasıfsızlık var.

Şimdi, ben size müsaade ederseniz bir özetleme yapmak istiyorum; değerli arkadaşlar, az hasarlı mıyız, çok hasarlı mıyız, sizin takdirinize: Bakın, Malatya'da toplam bina sayısı 126.814; depremde yıkılan bina sayısı 31.604; ağır hasarlı ve acilen yıkılması gereken bina sayısı 89.676 yani toplam bina sayısı içerisindeki oranı yüzde 71; Malatya'nın yüzde 71'i yıkılmış durumda. Acil-ağır-yıkık konut sayısı 70.939, iş yeri sayısı 14.398; toplam acil-ağır-yıkık ahır sayısı 1.995.

Değerli arkadaşlar, Malatya merkeze gelin, Malatya diye bir şehirden söz etmek mümkün değil. Belki bilmeyenler olur, bu fotoğrafları da sizlerle paylaşmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, şu resimlere, şuraya bakın; Malatya merkez yerle bir olmuş durumda, özellikle ticaretin yoğun olduğu alan yerle bir olmuş. Ayrıca, değerli arkadaşlar, Doğanşehir ilçesinden söz etmek mümkün değil, Doğanşehir'in Polat beldesinden söz etmek mümkün değil, Kurucaova'dan söz etmek mümkün değil, Erkenek'ten

söz etmek mümkün değil, Topraktepe'den söz etmek mümkün değil; maalesef köylerimiz yerle bir olmuş durumda.

Değerli arkadaşlar, bir diğer konu -bunda vicdanlarınıza sesleniyorum- şu: Malatya, diğer illerden farklı olarak, depremde tecrübeli bir il; 2020 depremini yaşamış bir iliz. Değerli arkadaşlar, bakın, 2020 depreminde "ağır hasarlı" olarak tespit edilen bina daha sonra "az hasarlı"ya çevriliyor; bu bina yerle bir oldu değerli arkadaşlar. Bakın, liyakatin, mühendisliğin ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Bu bir cinayet teşebbüsüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sadece bir örnek vereceğim: Değerli arkadaşlar, Malatya'nın en lüks yerlerinden birinde, Elâzığ Caddesi'nde Hakimbey Apartmanı var; önce "ağır hasarlı" olarak tespit ediliyor, sonra "hafif" hasarlı"ya çevriliyor. Ne oluyor, biliyor musunuz? 89 insan Hakimbey Apartmanı'nda, o enkazın altında ölüyor.

Arkadaşlar, bir diğer konu: Bakın, Sayın Elitaş biraz önce konuşma yaptı, "Hep eski binalar yıkılıyor." dedi. Değerli arkadaşlar, bu doğru değil. Malatya'nın en lüks semti Bostanbaşı. Bostanbaşı'nda hasarsız bina yok arkadaşlar. Yeni binalar, Malatya'nın en pahalı binaları. Arkadaşlar, bakın, şunu da söyleyeyim: O Bostanbaşı'na 12 kat, 8 kat imar veren belediye başkanlarının tamamı yargılanmalı, tamamı bunun bedelini ödemeli. CHP'li mi, MHP'li mi, AK PARTİ'li mi, hangi partiden olursa olsun bunun bedelini ödemeli. Maalesef bırakın bedel ödemeyi, bırakın ahlakı, utanma duygusu yok, hâlâ ortada geziyorlar. Hele bir örnek var ki değerli arkadaşlar, altı ay önce Yeşilyurt Belediyesinin yapmış olduğu toplu konut var Topsöğüt'te.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Başkanım, çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Millet çocuğunun çocuğunun nafakasından kesmiş Topsöğüt'te Yeşilyurt Belediyesinden ev almış, orası da ağır hasarlı değerli arkadaşlar. Mutlaka bunun hesabı sorulmalı. Tekrar söylüyorum; mimarı, mühendisi cezaevine atarak bu sorun çözülmez. Bu imarı kim verdi, o katı kim verdi? Malatya'nın meyve ambarına, "bostan" dediğimiz bostan ambarına, Malatya'nın en güzel tarım arazisine hangi belediye başkanı izin verdi? Ardından hangi belediye başkanları, hangi yüksekliği verdi? Bunun da mutlaka hesabının sorulması gerekiyor, bunu buradan ifade etmiş oluyorum.

Bir başka şey değerli arkadaşlar, yine biraz önce söylediler. Bakın, deprem olalı bir ayı geçti, hâlâ çadır yok, vallahi yok, billahi yok. Ayrıca, başka ne yok? İnsanlar otuz günden beri duş alamıyorlar, otuz günden beri insanlar maalesef su görmediler. Kimisi çadırın başında o soğukta başına su döküyor, kimisi başka imkânlarla gidermeye çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Başkanım, affınıza sığınarak...

BAŞKAN – Konu hassas, buyurunuz efendim.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bir başka şey WC, maalesef WC de yok, bunun derhâl giderilmesi lazım. Vallahi billahi bak yemin ediyorum, insanlar hâlâ banyo yapamamış; hâlâ enkazın altında hayvanlar var, hâlâ hayvanlara çadır bulunamamış. Bunun mutlaka giderilmesi lazım.

Başkanımıza teşekkür ediyorum tahammülü için.

Son bir şeyi daha ifade etmek istiyorum: Malatya, Türkiye'nin, dünyanın en önemli kayısı başkenti. Geçtiğimiz yıl TMO "Kayısı alımı yapacağım." dedi. Depremle ilgili bütün dünya ayağa kalktı. Tek sesi soluğu çıkmayan Toprak Mahsulleri Ofisi, buradan size şikâyet ediyorum, Meclise şikâyet ediyorum. Enkaz altındaki kayısıları mutlaka Toprak Mahsulleri Ofisi almalı. Tarım Bakanına söylüyorum: Lütfen, gel, Malatya'yı bir gör, enkaz altında kalan kayısıları gör. Lütfen, kayısı alımı yapın yoksa Toprak Mahsulleri Ofisini kapatın. Biz Cumhuriyet Halk Partili belediyeler olarak her bir çiftçimizden enkaz altında kalan kayısılarından 1 ton alacağız. Herkese çağırı yapıyorum: Hiç olmazsa kayısı alarak Malatyalıların yaralarını sarmaya davet ediyorum.

Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ahmet Zenbilci.

Buyurunuz Sayın Zenbilci.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Adana'daki sığınmacılar...

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ZENBİLCİ (Adana) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisi üzerinde kendi görüşlerimizi beyan etmek istiyorum.

Sayın Koncuk hırsını alamadı, oradan devam ediyor gidiyor fakat işletme eğitimi alanlar bilirler "işletme körlüğü" diye bir deyim vardır; bu, bir işi sürekli yaptığınızda hatalarınızı görmemeye başlarsınız. Ben de literatüre yeni bir kelime kazandırmış olayım, biraz da artık "muhalfeet körlüğü" oluşmaya başladı ama hassasiyetle bir şeyi de ifade etmek istiyorum. Sayın Koncuk'un burada bahsetmiş olduğu millî sınırlar içerisindeki demografik yapının değişmesiyle ilgili, böyle bir yapının bozulmasıyla ilgili hassasiyete teşekkür ediyorum ama aynı hassasiyeti muhakkak ki biz de son derece sağlam bir şekilde yapıyoruz. Millîlik meselesi üzerinde vurgulanmış olduğu konularla ilgili, gayrimillîlik ya da millî hassasiyetlerimizin zayıfladığı, yok olduğu, ülkenin demografik yapısının bozulduğuyla ilgili söylemiş olduğu şeylere katılmıyorum. Sebebi şu: Eğer bizim millî hassasiyetlerimiz olmamış olsaydı, biz millî savunma sanayisinde dışa bağımlılığı bir tarafa bırakarak onlardan gelecek olan yardımlarla... 1974 Kıbrıs Harekatı'nda leopar tanklarına nasıl uygulanmışsa ambargo, onları bizzat yaşayarak, gelerek bugünkü millî savunma sanayisinde İHA'lardan SİHA'lara, gemilerinden mühimmatına kadar bütün getirdiğimiz ve gerçekleştirdiğimiz şeyler bizim ne kadar millî olduğumuzun ifadesidir. Biz şunu çok iyi biliyoruz ki Misakımillî sınırları içerisinde çizilmiş olan bu toprakların içerisinde bu bayraktan başka bir bayrak dalgalanmayacak, Türkiye Cumhuriyeti devletin dışında da bir devlet gelip burada hayatını idame ettiremeyecek. Buna her bir ferdi olarak "Gelen cehennem olsa göğsümüzde söndürürüz/Billahi bu yol hak yolu, dönme bilmeyiz, yürürüz." diyerek, bu vatanın her bir ferdi gibi göğsümüzü siper ederek biz bu demografik yapının değişmesine asla müsaade etmeyiz.

Gelelim, ensarlık meselesine; bu, Allah Resulü'nün bize göstermiş olduğu çok önemli bir terbiye, çok önemli bir mihenk. Bize sığınan, bizim kapımıza gelen, bizden aman dileyen... Geçmişteki ecdadımızın bütün kahramanları, bütün yöneticileri, bütün komutanları, bütün devlet adamları bunu böyle bilmişlerdir; bize gelene, bizden aman dileyene bizim kapımız açıktır. Elbette bu gelenlerin içerisinde kusurlu insanlar olacaktır ama bir kusur genele şamil edilerek bütün bir topluluğu, bütün bir kavmi ya da bütün gelenleri suçlu olarak addetmek en hafif ifadesiyle vicdansızlık olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Bizim hiç kimseyle ırkçılık üzerinde bir mücadelemiz yoktur ama biz -esas temel mücadelemiz- Türkiye Cumhuriyeti devletin ay yıldızlı bayrağı üzerinde dalgalanmasını, millî ve manevi değerlerin güçlü bir şekilde hiçbir kimseyi ötekileştirmeden, ayrıştırmadan birlik ve beraberlik içerisinde yaşamayı temel görev olarak addetmişiz.

Deprem dolayısıyla, aynı şekilde, depreme muhatap olmuş ki, Adana ilinden, o geceyi depremde yaşayan kardeşlerimizden birisi de benim ve bütün bölgeyi gezen birisi olarak bir kez daha söylüyorum: Elbette sürecin içerisinde birtakım

aksaklıkların olduğu doğrudur ama Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bunlarla ilgili bütün tedbirlere ve çalışmalara başlanmıştır. Sadece demografik değişmeyi yabancılara konut satışı olarak değerlendirmek konuyu anlamamakla alakalı bir şeydir çünkü TÜİK'in verileri ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha istirahat edeceğim.

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Dolayısıyla konut satışına bağlamak çok doğru ve mantıklı bir şey değil çünkü 2022 yılı içerisinde satılan konutların sadece yüzde 2,5'una tekabül edecek kadar düşük bir rakam. O da lokasyon olarak turizm bölgelerinde daha yoğun ama deprem bölgelerinde, ne Antep'te ne Adıyaman'da ne Hatay'da ne Malatya'da, herhangi bir yerde yabancılara konut satışı söz konusu değildir. Bununla ilgili devletin ilgili kurum, kuruluşları gerekli tedbiri alacaklar. Biz bir ve beraber olarak, büyük Türkiye olarak birlikte yaşamaya gayret edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Bursaspor-Amedspor müsabakasında yaşanan olayların araştırılması ve sporda şiddetin önlenmesi amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/3/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

7 Mart 2023 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından 23087 grup numaralı "Bursaspor-Amedspor müsabakasında yaşanan olayların araştırılması ve sporda şiddetin önlenmesiyle amacıyla" Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/3/2023 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Hışyar Özsoy.

Buyurunuz Sayın Özsoy.

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Depremden sonra Mecliste ilk buluşum, depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum. Yaralıları var, evlerini kaybeden milyonlarca insan sokakta kalmış durumda; buradan tabii, bir taraftan yetkilileri göreve davet ederken diğer taraftan bütün insanları, herkesi dayanışmaya davet ediyorum.

Kıymetli arkadaşlar, Amedspor ile Bursaspor arasında bir maç yaşandı, birçoğunuz da şahitlik yaptınız, birçok söz de söylendi, Grup Başkan Vekilimiz de bazı ifadelerde bulundu. Ben buraya gelmeden önce Amedspor kulübünün Başkanıyla da görüştüm. Birkaç bilgiyi sizinle paylaşmak istiyorum, dikkatinize sunmak istiyorum.

Öncelikle, kıymetli arkadaşlar, bu maç başlamadan önce, gece on birden sabah dört buçuğa kadar, tam beş buçuk saat, insanlar orada, otelin etrafında; yuhalamalar, bağırımlar çağırımlar, tam beş buçuk saat ve müdahale olmamış. Tabii, bu olabilir mi, futbol müsabakalarında karşı tarafı uyutmamak için bir iki saati anladım da tam beş buçuk saat, başka sıkıntılar olabilir...

Daha ilginç şu kıymetli arkadaşlar, burası çok önemli, kulüp Başkanı Türkiye Futbol Federasyonunun Başkanını arıyor, gece resimleri atıyor, görüntüleri paylaşıyor "Lütfen müdahale edin." diyor, ulaşamıyor kendisine. Futbol Federasyonu Başkanı da Antep'te; biliyorsunuz, deprem orayı da vurdu; kendisine de sabır diliyoruz, muhtemelen yakınlarını da kaybetmiştir. Fakat bir takımın, bir kulübün bütün futbolcuları, Başkanı bir otelde; etrafları sarılmış, bağırıp çağırımlar var, Futbol Federasyonu Başkanı telefonuna bakmıyor, ertesi gün de bakmıyor telefonuna. On iki buçuk gibi, takım sahaya girdiği zaman fiziksel saldırılar oluyor; tekrar aranıyor Futbol Federasyonu Başkanı, yine telefonunu açmıyor, sonra telefonunu kökten kapatıyor ve bugün itibarıyla dahi Futbol Federasyonu Başkanı kulüp Başkanına bir geçmiş olsun telefonunda bulunmamış yani dönmemiş. "Başkan, geçmiş olsun, bir şey yapmadık ama geçmiş olsun." dahi dememiş.

Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı kendinden utanmalısın; o kalıbı doldurmuyorsun, kendinden utanmalısın! Bu kadar diyebiliyorum; Türkiye'de insan belki her şey olabiliyor, bir tek rezil olamıyor çünkü ar duygusu kalmamış, bazılarında kalmamış. Yani bir kulübün sporcuları, Türkiye Futbol Federasyonuna dâhil, onların maçlarını oynayan bir kulübün başkanı size ulaşamayacak, size kim ulaşacak? Müteahhitler mi ulaşacak size? Bir iş adamı aradığı zaman hepiniz karşısında dimdik dikiliyorsunuz. Bu, spor kulübü başkanı ve bugün itibarıyla, şu saat itibarıyla hâlâ arayıp bir geçmiş olsun diyememiş...

Sonra "Birkaç tane kendini bilmezin, provokatörün işi." Bu böyle değil kıymetli arkadaşlar, ben baktım, iktidar partisinin tam 11 milletvekili var, birisi çıkıp "Ya, bu olmadı." diye bir mesaj paylaşmamış. Twitter'larına baktım. Eğer paylaşmışlarsa ben özür diliyorum kendilerinden. Birisi çıkıp bir özür dilememiş "Bursa'ya yakışmıyor; bu, misafirperverliğe yakışmıyor." diyememiş.

Kıymetli arkadaşlar, Efkân Ala, eskiden Diyarbakır Valisiydi, şu an Bursa Milletvekili; Hakan Çavuşoğlu, şu Meclisin İnsan Hakları Komisyonu Başkanı, ağzından daha kelime çıkmamış. Bekliyoruz, biz de hepsini not alıyoruz. Bu ara meşhur, herkes herkesi not alıyor ya, biz de not alıyoruz kıymetli arkadaşlar. Burası da not alsın, birazdan başka şeyler söyleyeceğim, Meclisin kayıtlarına geçsin.

Hakemler korkudan -üzerlerinde baskı var- o maçı durduramamışlar. Sizin aranızda futbolcular var. Ya, yüzlerce pet atılıyor, futbol topuna vuramıyorsunuz çünkü saha komple bembeyaz olmuş, maytaplar patlıyor, sapanla mermiler atılıyor, sahaya şiş atılmış. Daha önce Beşiktaş-Bursa maçında bunların, bu olayların onda 1'i olmamış, maç iptal edilmiş, hükmen yenik sayılmış. Diyarbakır-Bursaspor maçında "Bursasporlu bir kaleci yaralandı." diye 2011'de maçı iptal ettiler, Bursaspor'u da hükmen galip saydılar çünkü futbolcuya saldırı oldu. 4 futbolcu darp raporu almış, 2 yönetici darp raporu almış, 3 hakem orada... Ya, Allah'tan korkmuyor musunuz, hiç mi utanma duygunuz kalmadı sizin ya? Diyarbakır Amedspor burada adalet bulamayacak, biliyoruz. Bu

meseleyi FIFA'ya, bütün uluslararası kurumlara götüreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ben Diyarbakır Vekili olarak kendilerine söz veriyorum, siyaseten değil ama o kentin vekili olarak sonuna kadar uluslararası camiada bu rezaletleri teşhir edeceğiz.

Son olarak, şu rengi göstermişler, yeşil, biliyorsunuz, meşhur yeşil hikâyesini, kaç gündür konuşuluyor. Yeşil aslında güzel bir renktir, kıymetli arkadaşlar, berekettir, bahardır, bolluktur, doğadır yani yeşile kötü anlamlar katmayı da becerebilmişiz düşünebiliyor musunuz? Bu yeşili, derin devlet değil ha, devlet yeşil rengini kirletmiştir. Niye? Kürtlerin kanına giden o Yeşil alçağını otuz yıldır, otuz beş yıldır adaletin önüne çıkaramamışızdır. Kahraman ya, her şeye gücü yetiyor ya... İşte, Diyarbakır'a o kirletilmiş yeşil rengini gösterenlere bizim sözümüz olsun, biz kırmızıyı çok severiz, çok yakın bir zamanda bize kirletilmiş yeşili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Çok yakın bir zamanda, Diyarbakır'a, Amedspor'a, halkımıza kirletilmiş yeşil rengini gösterenlere, gözümüze sokanlara -o Toroslarla birlikte- ahdımız olsun, sözümüz olsun çok sevdiğimiz kırmızıyı en güçlü bir şekilde göstereceğiz.

BAŞKAN – Kartı kastediyorsunuz değil mi efendim?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Nasıl?

BAŞKAN – Kırmızı kartı kastediyorsunuz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Evet, evet, kırmızı; onlar anlarlar Sayın Başkanım, onlar anlarlar. Kırmızıyı göstereceğiz, anlaşılıyor. Bize kirletilmiş yeşili gösterenlere -kırmızı "Dur!" demek- göstereceğiz, inşallah göstereceğiz, zamanı geliyor.

Son olarak, Diyarbakır Amedspor herkes için bir gururdur. Beş kuruş paraları yok, her defasında toplumsal dayanışmayla maçlara gidip geliyorlar. Ben buradan Diyarbakır halkını, bölge halkını, Amedspor'a gönül veren herkesi, Diyarbakır'ın esnafını, işverenlerini Amedspor'u sahiplenmeye davet ediyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurunuz Sayın Tanrıku.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Amedspor'a, taraftarlarına geçmiş olsun diyorum. Bu bir futbol maçıydı ama aynı zamanda yıllardır maalesef bir gerilimin de nedeni. Yani ben bir Diyarbakırlı olarak tribünlerdeki o afişleri görünce gerçekten irkildim. Yani Yeşil'in suikastından tesadüfen kurtulmuş insanlardan birisiyim. Yeşil'in faaliyetleri nedeniyle birçok dostumu, yakınımı kaybettim. Beyaz Torosların ne anlama geldiğini bilirim.

Sahada sertlik olur futbolda, futbolcular kavga edebilirler, sertlik olur ama otuz-otuz beş yıl sonra faili meçhul cinayetlerin, ağır insan hakları ihlallerinin sembolü olmuş 2 metaforun fotoğraflarının organize bir biçimde tribünlere asılmasını bu Parlamento'nun bir üyesi olarak kabul edemem, edemem. Dolayısıyla buna en az bizim kadar Adalet ve Kalkınma Partili milletvekillerinin de kurumsal olarak karşı çıkmasını da beklerdim, o gün beklerdim ve Futbol Federasyonunun da taraflı olmamasını, o maçı yönetenlerin taraflı olmamasını da beklerdim.

Amedspor bir kentin takımı, bir kimliğin takımı aynı zamanda ve dokuz yıldır taraftar yasağı var, tam dokuz yıldır hiçbir deplasmanına bir taraftarı alınmıyor; böyle bir futbol takımı yok Türkiye'de. Bakın, Fenerbahçe'nin bir maçı yasaklandı Kayseri'de, bütün Türkiye ayağa kalktı haklı olarak ama dokuz yıldır Amedspor'un taraftarları deplasman maçlarına gidemiyor, aynı zamanda böyle bir ırkçı ve nefret söyleminin muhatabı hâline geliyor.

Bakın, sonuçta bütün yerel yönetimler yerel takımları desteklerler. Atadığınız kayyum Amedspor'un küme düşmesi için, Amedspor'un faaliyette bulunmaması için elinden gelen her şeyi yapıyor. Bakın, atadığınız kayyum bir kez bile Amedspor'un taraftarlarını veya takım yöneticilerini kabul etmemiş ve görüşmemiş. Amedspor'un kadın futbol takımı var, engelli takımı var. Engelli arabası olmasına rağmen, engelli otobüsü olmasına rağmen o engelli otobüsü Amedspor'a tahsis edilmiyor. Bakın, maçtan önce gece boyunca yeni bir Madimak'ı hatırlatacak olaylar gerçekleşti, Bursa Emniyet Müdürü tek bir adım atmadı, tek bir adım atmadı Emniyet Müdürü ve ulaştığımız yöneticiler de maalesef ama maalesef Amedspor'un, bir kimliğin takımının, bir kentin takımının böyle bir ırkçı saldırıyla karşı karşıya kalmasını sessiz kaldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir kimliğin takımı ne?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, on beş dakikada sadece bir buçuk dakika futbol oynamış, sadece bir buçuk dakika. Bundan hepimiz rahatsız olmalıydık, hele hele depremden sonra, depremin mağduriyetini yaşamış Diyarbakırlılar olarak.

Ben buradan tekrar, bir kez daha sevgili Bursalıları ve Bursaspor taraftarlarını, gerçek anlamda futbol taraftarlarını saygıyla selamlıyorum. Bu ırkçılığa, bu nefret söylemine hep beraber karşı çıkalım, hep beraber ve futbolun yeniden kardeşliğin, dayanışmanın ve barışın müsabakası olması için hep beraber çalışalım diyorum.

Amedspor'a, Amedspor taraftarlarına bir kez daha geçmiş olsun diyorum ve kendilerini buradan, bu Meclisin kürsüsünden bir kez daha saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kılıç.

Buyurunuz Sayın Kılıç.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; aleyhinde konuşmak için söz aldığım HDP Grubu önerisinin gerekçesini maalesef mesnetsiz iddialarla dolu buldum. Yaşanan gelişmelerin öncesi ve sonrasını görmekten gelerek Bursaspor'a, Bursaspor'un taraftarlarına, Bursa'mıza yöneltilen tüm suçlamaları reddediyorum.

Öncelikle, futbolda görmek istemediğimiz olaylar birden, ansızın Bursaspor'da, Bursaspor'un maçında meydana gelmiş gibi bir durum söz konusu değil, Bursaspor'un sahasında da ortaya çıkmadı. Bu olayların yıllar öncesine dayanan bir geçmişi var, 2011'de yaşanan olaylar var. Ben bunları kesinlikle rövanş için söylemiyorum, onu da söyleyeyim. Statta açılan pankartları da tasvip etmiyoruz, kesinlikle tasvip ettiğimiz bir durum söz konusu değildir ama bununla alakalı geçmişten bugüne... Vekillerimiz dedi ki: "Niye özür dilemedi Bursa Milletvekilleri?" Öncesinde Diyarbakır Milletvekilleri yaşanan olaylarla alakalı bir özür diledi mi? Yani bunları ifade ederken çift taraflı bakmamız lazım, iki taraflı bakmamız lazım.

Ben şunu söylemek isterim değerli milletvekilleri: Şimdi, Bursa şehri cennet vatanımızın her köşesinden insanımızın

yaşadığı önemli bir şehrimizdir. Kendi ekmeğini üretiyor, ekmeğini paylaşıyor, bölüşüyor, alın teri, emek terini bir şekilde ortaya çıkartıyor ve emeğini savunuyor ve haklı olduğu hususlarda da hakkını kimseye yedirmemek için mücadele veriyor. Bu noktada da biz Bursalılar olarak şampiyon Bursaspor'unuzun bugüne dair Türkiye futbol tarihinde gösterdiği duruşu Türkiye'de bilmeyen yoktur ve bu noktadaki tavrımız açık ve nettir. Futbol bir evrensellik içeriyor, bu evrensellik dolayısıyla biz bu noktada başarılarla dolu bir Bursaspor'un mücadelesini vereceğiz, bu noktada da duruşumuz gayet açık ve nettir.

Efendim, tabii ki futbolu kirli siyasi emellerine alet etmek isteyenler olabilir, geçmişten bugüne bunu gördük, yaşadık ama bunların hepsine karşıyız, kesinlikle de izin vermeyeceğiz. Ben bu noktada da o akşam hemen olayların başlamasından itibaren futbol kulp başkanımız başta olmak üzere, yöneticilerimiz, futbolcularımız sahadan tribünlere çıkarak oradaki durumu bir şekilde teskin etmeye çalıştılar, gayret gösterdiler. Bu noktada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vali niye görevini yapmadı, Valiniz?

AHMET KILIÇ (Devamla) – Garo Bey, merak etme, ben şimdi ifade ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Valiyi diyor, Valiyi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bizim Bursaspor veya Bursa halkıyla ilgili bir şey söylediğimiz yok. Bakınız, Valiniz, Emniyetiniz ne yapıyordu o kadar süre içinde?

AHMET KILIÇ (Devamla) – O zaman gerekçelerinize bakarsınız, gerekçelerinizi okumadan Bursaspor'u da Bursa camiasını da yargılamazsınız izin veremeyiz arkadaşlar. Gerekçelerinizi okuyun. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Neyi yargılıyoruz? Emniyeti suçluyoruz, Valiyi suçluyoruz.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Bakın, efendim...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yetkililer niye işini yapmadı, işini niye yapmadı?

AHMET KILIÇ (Devamla) – Hayır, hayır, acımasızca şeylerden ifade edenleri buldunuz. Lütfen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Beş saat orada, otelin önünde niye bir şey demedi?

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMET KILIÇ (Devamla) – İkili mi konuşalım?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Muhatap alma, muhatap alma.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Arkadaşlar, ya, siz konuştunuz, biz müdahale ettik mi?

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ (Batman) – Ya, acımasızlık Yeşil'in posterini açmaktır ya, bundan büyük acımasızlık olur mu ya!

AHMET KILIÇ (Devamla) – Şimdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, buyurunuz efendim.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Tribünlerde açılan, sportmenliğe aykırı olan her şeye karşıyız, bu noktadaki duruşumuz nettir; onu ifade ediyoruz. Emniyet güçlerimiz de elinden geleni yapmıştır ama bu konudaki hatalı kişiler... (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne yaptı mesela? Yeşil'in posterini mi astı orada?

AHMET KILIÇ (Devamla) – Bir dakika... Bir dakika...

Bu konuyla alakalı gözaltılar var, bu gözaltılarla alakalı durumlar devam ediyor. Bunları bir görelim, sonuçlansın. Biz provokatif eylemleri zaten tasvip etmiyoruz, bunu söylüyoruz ama toptan bir şekilde Bursa'yı ve Bursaspor'u hedef almaya da kesinlikle müsaade etmeyeceğiz diyoruz.

Hepinizi saygıyla sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öyle bir şey yok.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Öyle bir hedef yok, kendiniz hedef üretmeyin. Emniyet ve Valilik görevini yapmamıştır, mesele odur.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Öyle konuşsun o zaman, öyle konuşmadı Hişyar Bey.

BAŞKAN – Sayın Özsoy...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, birincisi, mesnetsiz...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Öyle söyledi tabii, öyle söyledi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bursa halkına laf eden mi oldu?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim, müsaade eder misiniz efendim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın hatip iki şey yapmıştır; birincisi, "mesnetsiz iddialar" demiştir, bu bir sataşma...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ne dedi efendim, ne dedi?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Müsaade edin. Ya, bir bitireyim ya!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – "Mesnetsiz iddia" dedi, ne dedi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kime dedi?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Müsaade edin. Bir dakika... Bir dakika ya... Sayın Başkana bir şey söyleyeyim, yine söyleyin ya, bir saniye.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – "Mesnetsiz iddia" dedi ya!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – "Mesnetsiz iddia" diyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – "Önergenin gerekçesi." dedi. Ya, arkadaş, sizin adınızı anmadı, sizi söylemedi.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, "Bursaspor'u bir bütün olarak töhmet altında bırakan." demiştir. Ben Bursaspor'a dair tek kelime etmedim, ben bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özsoy, buyurunuz efendim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kıymetli arkadaşlar, bu mesele Bursa ile Diyarbakır halkı arasında değildir, bu mesele Bursaspor ile Amedspor arasında değildir. Ben burada konuşmamı yaptığım zaman, bilinçli bir şekilde ve önergemize de referans verildiği üzere 2011'deki Diyarbakır-Bursa maçında Bursasporlu kalecinin yaralanmasını referans göstererek maçın iptal edildiğini ve Bursaspor'un haklı olarak hükmen galip sayıldığını söyledim. Bunun yeterince bir özür yerine geçmesi lazım. 2011'de ben burada değildim, Diyarbakır Vekili olarak burada olsaydım ben özür dilerdim. Diyarbakır'a gelmiş bir sporcu eğer Diyarbakır'da bir sahada yaralanıyorsa bu bizim için bir yüz ayıbıdır; bunun tartışması olmaz, kimliğine bakmayız.

UGUR AYDEMİR (Manisa) – 81 il de bizim, Diyarbakır da bizim, Bursa da bizim.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Aha işte! Aha işte!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Orada da ayıp, burada da ayıp.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – “...”(*) Başka bir şey söylüyoruz Sayın Başkan, başka bir şey söylüyoruz. Diyoruz ki... Bakın, ben sosyal medyaya baktım. Sosyal medyada bir sürü insan bas bas bağıyor, “Lütfen bunu seyircisiz oynatın.” diyorlar çünkü gelen sorunları görüyorlar. Bursasporlu...

Bunu da söyleyeyim: Ben buraya gelmeden Selahattin Yıldırım'la konuştum -Amedspor Başkanı- dedi ki: “Bu meseleyi siyasete çekmeye çalışanlar var. Bursaspor sevenleri beni aradılar, dediler ki: ‘Başkan biz utanıyoruz, biz bundan sonra Amedsporluyuz.’” Selahattin Yıldırım'ı Bursalılar aramış, söylemiş.

Biz şunu söylüyoruz: Bu İçişleri Bakanı, yedi gün yirmi dört saat benim telefonumu dinleyen İçişleri Bakanı bu olayların geldiğini görmüyor muydu? Niye önlem almıyor? Beş buçuk saat insanlar o otelin etrafında bağırp çağırıyorlar. Biz 10 Diyarbakır Vekili olarak, Diyarbakır'da 10 kişi bir basın açıklaması yapınca üzerimize 300 tane polis gönderiyorsunuz. Nerede? Bunun önlemini niye almıyor? Biz devletin, kamunun bu konuda tavır almamasını, önlem almamasını tartışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkan, bitiriyorum.

Artı, özellikle birkaç isim zikrettim. O insanların böylesi kritik zamanlarda çıkıp “Bu yanlıştır.” demesi lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Benim Hakan Çavuşoğlu'nu özellikle zikretmemin sebebi İnsan Hakları Komisyonunun Başkanındır ve Bursa 1'inci sıra milletvekilidir. Baktım, kim var orada diye. Bu olaylar olurken çıkacaksınız “Değerli halkım, bu doğru değildir, yanlış yapıyorsun.” diyeceksin. Bu kadar zor bir şey mi? Bunu söylüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Meseleyi kökten bir Bursaspor karşıtlığı, Bursa-Diyarbakır karşıtlığına kimse getirmiyor, kimsenin haddi de hakkı da değildir ama Amedspor da yalnız değildir.

Amedspor'a destek sunan bütün Bursalılara buradan tekrar teşekkür ediyoruz.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Efendim, yasal süreçler devam ediyor. Bursaspor camiasını da...

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – O yasal süreçlerden hiçbir zaman bir sonuç çıkmamıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – 9'u serbest bırakıldı, 9'u.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Serbest bırakmışlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İnsani süreçten bahsediyoruz, yasal değil, insani.

AHMET KILIÇ (Bursa) – İnsani süreçte de Bursalılar üzerine düşeni yapacaktır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Vekil olarak olan sorumluluklardan, İnsan Hakları Başkanlığından söz ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Örgütlü bir provokasyon var.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Organize provokasyon bunun adı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bu Yeşil'in ne anlama geldiğini Kürtler anlıyor, anlıyor; Yeşil'in ne olduğunu Kürtler biliyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ne diyelim, çok ayıp diyemeyen ne yapsın!

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Bursaspor-Amedspor müsabakasında yaşanan olayların araştırılması ve sporda şiddetin önlenmesi amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, depremin yükseköğretim ve eğitime etkisinin araştırılması amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/3/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, depremin yükseköğretim ve eğitime etkisinin araştırılması amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -3943 sıra no'lu- Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/3/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık.

Buyurun Sayın Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubatta büyük bir afet geçirdik, çok sayıda vatandaşımızı kaybettik, hepimizin içi yanıyor. Kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. Tabii ki en kısa zamanda yaraları sarmak

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

önemli. Şu anda, depremzedelerin barınması, beslenmesi gibi konularda en iyi şekilde hizmet verebilmek, onlara yardımcı olabilmek ve onlara kolaylık sağlamak gerekli. Bunların bilincindeyiz.

Tabii, bir taraftan da öğrencilerimiz var, gençlerimiz var. Özellikle, bir sayı vermek gerekir ise şu anda deprem bölgesinde 304.700 yükseköğretim öğrencisi, 3 milyon 615 bin de zorunlu eğitim öğrencisi olmak üzere 3 milyon 920 bin öğrenci mevcut ve nakiller de en fazla Ankara, Antalya, Mersin, İstanbul ve Konya'ya yapılmış durumda.

Şimdi, şöyle düşünelim: Gelişmiş ülkelerde afetler ve salgınlar döneminde eğitimin sürmesi konusunda yapılan bütün araştırmalar bize gösteriyor ki yaşanan hiçbir afet, bir felaket eğitime engel değil. Dolayısıyla, 6 Şubat'taki afetten sonra depremzedelerin barınabilmesi için yurtlar öne sürüldü ve acil -bana göre acil bir kararla- on-line eğitime geçilerek bütün üniversiteler de, diğer bölgelerdeki üniversiteler de böyle bir karar almak yoluna itildi. Ancak bu kararda şöyle bir aşama gerçekleşti değerli milletvekilleri: Önce "Senatolara bırakıldı. Uygulamalı bölümler sizin tarafınızdan tercih edilecek ve istediğiniz uygulamalı bölümler yüz yüze eğitime devam edecek, diğerleri ise sizin kararınıza göre on-line eğitime geçecek." dendi ve buna göre, üniversitelerin sitelerine bakarsanız, 17 Şubat'ta "Şu bölümler uygulamalı, şu bölümler yüz yüze ve şu bölümler de on-line eğitime devam edeceklerdir." diye bir ilan verildi, zaten yurtlar da bir taraftan boşaltılmıştı. Ancak bu karar üstüne, tam bir gün sonra senatolara verilen bu yetkiden vazgeçildi ve YÖK bir toplantı yaparak 18 Şubat akşamında bu toplantıyı gerçekleştirdi ve böyle bir tercih hakkını senatolardan geri aldı. Dedi ki: "Sadece şu son sınıflar -çok cüzi miktarda bir bölüm belirleyerek- onlar, yüz yüze eğitim yapacak, diğerleri on-line eğitim yapacak." Ve kampüslere gelen öğrenciler bile valizleriyle geri dönmek zorunda kaldılar. 17'sindeki ilandan sonra 19'una baktığınızda üniversitelerin sitelerinde verilen ilanlar artık değişmişti.

Değerli milletvekilleri, önceliğimiz tabii ki yaraları sarmak ama çözüm üretirken eğitim gibi bir alanı feda etmek doğru bir yöntem değil çünkü Türkiye böyle âciz bir ülke değil, her türlü imkânlarla bu ihtiyaçlar karşılanabilir. Şu anda gördüğümüz kadarıyla zaten boşaltılan yurtların yüzde 10'unda genellikle, çoğunda depremzedeler kalıyor ama çoğu zaten başka yerlere gitti ve yurtlar boş, öğrenciler de gönderildi yani bu doğru bir çözüm değil; bu çözüm görüş alınmadan üretildi. Öğrenciler, hele uygulamalı bölümlerdeki öğrenciler, başta da tıp öğrencileri olmak üzere bildiriler yayınladılar değerli milletvekilleri, seslerini duyurmaya çalıştılar, "Biz eğitim almak istiyoruz, yüz yüze eğitim almak istiyoruz." dediler. Sosyologlar, psikologlar söylediler, dediler ki: "Özellikle, afet bölgelerindeki öğrencilerin psikolojisi için kampüs ortamı daha önemli, bu çocukları ev ortamında bırakmayın." Tabii sendikalar da söyledi ama hiç kimse bunları dinlemedi, görüş almadı; bu ani kararı uygulamak konusunda ısrarcı oldular.

Değerli milletvekilleri, aslında, bu yanlış karardan her an dönülmesini bekledik ancak nisana kadar bu karar sürecinin devam edeceği bilgisi geldi. Şimdi, önceki uygulamalara da baktığımızda yani Covid sürecindeki on-line uygulamasına da baktığımızda nasıl eksikler kaldığını, nasıl başarısızlıklar olduğunu, hiç uygulama almadan mezun edilen çok önemli bölümler olduğunu gördük, farkındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Teşekkür ederim.

Şimdi, artık bir an önce bu hatadan dönülmesinin, uzaktan eğitim değil yüz yüze eğitime başlanmasının ve öğrencilerin de yurtlara dönmelerinin kesinlikle gerekli olduğu görüşünü buradan bir kez daha bildirmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız deprem felaketi ülkemizde maddi ve manevi büyük yaralar açmıştır. Yaşadığımız bu felaket sonucunda depremin ardından YÖK ani bir karar alarak depremde evlerini kaybeden vatandaşlarımızın KYK yurtlarına yerleştirileceği ve bu nedenle üniversitelerin uzaktan eğitime geçeceğini açıkladı.

Değerli milletvekilleri, İYİ Partimizin Eğitim Politikaları Başkanı eğitimci Sevinç Atabay ve çalışma arkadaşlarının hazırladığı raporda da belirtildiği gibi öğrenme sosyal bir bağlamda gerçekleşir, uzaktan öğrenmede akranlar arası iletişim ve etkileşim sınırlıdır. Oysa öğrenciler akranlarıyla etkileşim içinde öğrenir, bunu kanıtlayan pek çok deneysel çalışma mevcuttur. Uzaktan öğrenmede öğretmen-öğrenen etkileşimi oldukça sınırlıdır, öğrencilerden geri bildirim alma ve geri bildirimlere göre öğrenmeyi destekleme imkânları sınırlı kalır. Uzaktan öğrenme sosyal izolasyona neden olabilir. Uzaktan öğrenmede eğiticiler daha çok kurumsal bilgilere odaklanma eğilimi gösterir. Özellikle uygulama ve yüz yüze etkileşim gerektiren alanlarda uzaktan öğrenme beceri geliştirmede yetersiz kalabilir. Bu nedenle her alanda ve her derste uzaktan eğitim uygulamak çocukların ve gençlerin öğrenmesinde yetersiz kalır. Uzaktan öğrenmede çocukların sosyal ve duygusal gelişimi yeterince desteklenemez. Öğrenme sadece belirli bilgilerin edinilmesi değildir; bu nedenle uzaktan öğrenme bazı bilgi ve becerilerin edinilmesinde bir seçenek olabilir ancak eğitimin tamamen uzaktan eğitim yoluyla verilmesi çocukların ve gençlerin gelişiminde telafisi mümkün olmayacak kayıpların oluşmasına neden olabilir. Uzaktan öğrenmede ölçme ve değerlendirme kısıtlılıkları vardır. Özellikle çevrim içi sınavlar ölçme ve değerlendirme, pratik becerilerin ölçülmesinde yetersiz kalabilir. Özetle YÖK'ün aldığı uzaktan eğitim kararı psikolojik ve sosyolojik olarak öğrencilerin ve öğretim görevlilerimizin lehine alınmış bir karar değildir. Bunun örneğini de yaşanan olumsuzlukları da uzaktan eğitimin yapılamadığı yakın zamanda yaşanan pandemi döneminde gördük. Üniversitelerin kapatılması doğru bir karar değildir, uzaktan eğitim kararı derhâl geri alınmalıdır. İYİ Parti olarak, eğitime verilecek zararın ve gecikmelerin telafisi mümkün olmayacak sonuçlar yaratacağına inanıyoruz.

Bu vesileyle araştırma önergesini destekleyeceğimizi belirtiyor, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul.

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurul ve Genel Kurulun sevgili emekçilerini selamlıyorum. Yine, ekranları başında bizleri izleyen halkımızı da burada saygıyla selamlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 10 ili etkileyen, çok ağır sonuçları olan bir deprem yaşandı; ilk anda eksiklikler yaşandı, şimdi maalesef eksikliklerin hâlâ devam ettiğini en başta söylemek isterim.

Şimdi önerge konusuna geline... Değerli arkadaşlar, maalesef, ülke ilk vazgeçilecekler arasında eğitimi görüyor, ilk vazgeçilecekler. Hâlbuki bir ülkenin geleceği ve bir ülkenin zenginleşmesi, müreffeh ülke olması, huzurlu bir ülke olması için eğitimin olmazsa olmaz olduğunu her fırsatta ifade ederiz ama -dediğim gibi- ilk vazgeçtiğimiz şey de eğitim maalesef. Şimdi, ilginçtir, AKP'nin üniversite anlayışı sakat bir anlayış, iktidarın üniversite anlayışı sakat bir anlayış. Üniversite sadece ders görülen, birisinin anlattığı, birisinin dinlediği bir yer değildir. Üniversite insanların sosyalleştiği, tartıştığı, hayata hazırlandığı bir mekândır.

Dolayısıyla, üniversite sadece ders veren, ders alan gibi görülürse gerçekten bu anlaşılabilir. Şimdi, peki, niye bu uzaktan eğitim kararı alındı? Efendim, deprem bölgesindeki yurttaşlar ne yapılıcakmış? Yurtlarda barındırılacakmış. Hâlbuki, Türkiye'nin çok sayıda boş konut stoku var. Bakın, Türkiye'nin kamuya ait çok sayıda misafirhaneleri var ve yine, şu anda kış dönemi olması itibarıyla çok sayıda boş otel var. Depremden zarar görenler çok rahatlıkla buralarda barındırılabilir ama bu, tercih edilmedi. Nedir? Öğrenci yurtları... Peki, öğrenci yurtlarına insanlar gitti mi? Bakın, yüzde 10-15'i dahi dolmamış. Şimdi, siz ne karşılığında eğitimden vazgeçiyorsunuz? Bakın, özellikle 2000 doğumlu olan çocuklar, 2000-2001 doğumlu olan çocuklar zaten pandemiden dolayı örgün eğitimden uzak kaldılar, şimdi bir de bundan dolayı... Dolayısıyla, üniversite ortamı görmeden bu insanlar mezun olacak. Özellikle uygulamalı alanlar... Bakın, ben kimyacıyım. Siz istediğiniz kadar anlatın "Bir pipet şöyle tutulur, böyle tutulur." Öğrenci ona dokunup tutmadığı süreçte asla onu başaramaz, öğrenci deneyerek onu ancak yapabilir. Siz uygulamalı eğitimden de vazgeçtiniz ve bu insanlar yarın bu alanlarda çalışacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Şimdi, dolayısıyla, değerli arkadaşlar, alınan karar gerçekten absürt bir karar, gereksiz bir karar, anlamsız bir karar. E, şimdi, bunda niye ısrar ediyorsunuz? Türkiye'de, biraz önce söze başlatırken dedim ya, ilk vazgeçilendir. Bakın, bunu bir örnekle anlatayım: Köyün birinde bir tane köylü, sakın, diyelim ki öğretmen yoksa kara tahtanın başına geçer çocuklara ders anlatırsa "O, bravo! Ne güzel, bakın, nasıl duyarlı bir vatandaş." diye görülür ama aynı köyde birisi "Ben tıptan da anlarım az çok; dolayısıyla tedavi de ederim." dese deli muamelesi görür. İşte eğitim anlayışımız bu olduğu sürece, biz eğitimden ilk vazgeçilen kurum olarak vazgeçtiğimiz anda maalesef ülkenin bugün içinde yaşadığı tüm kırılmalıklar, tüm yoksunluklar, yoksulluklar işte bu anlayışın eserdir. O açıdan bu önerge mutlaka desteklenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Cemal Taşar.

Buyurunuz Sayın Taşar.

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubumuz adına CHP'nin grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle şahsınızı, hazırunu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle yüreğimizi yakan bu asrın felaketinden etkilenen bütün vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyor, kaybettiğimiz canlara Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum, milletimizin başı sağ olsun. Rabb'im böylesine büyük acıları ülkemize, milletimize bir daha yaşatmaz inşallah.

Kıymetli milletvekilleri, dünyada eşi benzeri görülmemiş en büyük felaketlerden biri yaşandı ülkemizde; asrın felaketi. Ulaşımdan eğitime, altyapıdan üstyapıya, iletişime kadar birçok alanda bu felaketin izlerini, yıkımlarını hissettik. İlk günden itibaren Sayın Cumhurbaşkanımızın direktifleriyle her alanda gösterilen hassasiyet eğitim öğretim aksamaması diye YÖK ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından da gösterildi, gerekli çalışmalar yürütüldü. Uzaktan eğitimi Covid-19 sürecinde dünyada en iyi uygulayan, yöneten ülkelerden biri olduk. Böyle bir yıkım ve enkazın ardından en çok çocuklarımızı ve gençlerimizi etkileyen böylesine hassas bir konuyu lütfen siyaset malzemesi yapmayalım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, sizin yaptığınız siyaset Sayın Vekil, böyle şey olur mu ya? Ülkenin geleceğinden bahsediyoruz; bu mu siyaset?

CEMAL TAŞAR (Devamla) – Kıymetli milletvekilleri, gönül ister ki bir an önce yaralar sarılsın, eğitim öğretim alanında da hemen normale dönelim.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Siyaset kötüye bırakın. Siyaset iyi bir şey ya, siyaset kötüye yapmayın yani.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bırakın o zaman siyaset yapmayı ya. Ya, vazgeçtiniz eğitimden daha ne istiyorsunuz?

CEMAL TAŞAR (Devamla) – Bunun için de emin olun insanüstü bir çaba sarf ediyoruz. Yükseköğretimde de yüz yüze eğitime en kısa sürede geçilmesi bizim en büyük arzumuzdur. Afet bölgesindeki evlatlarımızın eğitimleri kesintiye uğramasın diye TRT EBA içerikleriyle desteklemek için konteynerlere binlerce televizyon kuruldu. 217.246 depremzede öğrencinin nakli ailelerinin gittikleri illere yapıldı. Öğrencilerimizi okulla buluşturmak için, yavrularımızın yüreğinden depremin izlerini silmek için gerekli olan bütün adımlar atılıyor. Sizler içinizi rahat tutun, biz çalışıyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Her şeyin iyisini yaptığınız için mi bu hâldeyiz?

HABİP EKSİK (İğdır) – Doğru doğru çalışıyorsunuz; Kızılay gibi. Kızılay gibi çalışıyorsunuz ya.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kızılay gibi, ülkeyi sattınız ya.

CEMAL TAŞAR (Devamla) – Gerek bakanlarımız, mülki idare amirlerimiz, bizler, gerekse hayatî rollerinde âdeta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CEMAL TAŞAR (Devamla) – ...destan yazar ekiplerimiz ve halkımız depremin olduğu ilk günden itibaren bölgedeyiz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gidin halka söyleyin, o deprem bölgesindeki halka söyleyin.

CEMAL TAŞAR (Devamla) – Sizler de duruma yakından şahit oldunuz. Şimdi çıkıp sunmuş olduğunuz grup önerisinin içeriğine bakınca söylenecek söz bulamıyorum doğrusu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne gördünüz mesela?

CEMAL TAŞAR (Devamla) – Allah'ın izniyle Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde bu sıkıntılarımızı da geride bırakacağız. Durmak yok, yola devam.

Sözlerime burada son verirken CHP'nin sunmuş olduğu öneriyi desteklemediğimizi bildiriyor, yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Mesela neresini desteklemediniz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Hatip verdiğimiz önergeyle ilgili olarak "Deprem-eğitim ilişkisini siyaset malzemesi yapmayın." dedi. Bu bir sataşmadır ama ben yerimden pek kısa izahat vereyim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bitlis Milletvekili Cemal Taşar'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Hatibin kendisi de eski bir Millî Eğitim bürokratıdır, şimdi de milletvekilidir, siyasetçidir.

Yani siyasetin ne olduğunu bilmiyorsun desem ayıp olur; demiyorum ama şunu söylüyorum: Millî Eğitim Bakanlığı ile YÖK Başkanı arasında bu konuda zaten fikrî bir ayrılık olduğunu Türkiye’de bilmeyen yok. Sayın Lale Karabıyık deprem sonrası üniversite öğrenci yurtlarının depremzedelere verilmek suretiyle öğretime ara verilmesinin mahzurlarını anlatmıştır. Eğer bunu anlatmak, bunu konuşmak siyasete malzeme yapmak ise Sayın Vekile lütfen tekrar söz verin, siyasetin ne olduğunu Genel Kurula anlatsın.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Engin Bey, yan yana gelelim anlatırız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunu konuşacağız.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, depremin yükseköğretim ve eğitime etkisinin araştırılması amacıyla 7/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Mart 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, (2/1793) esas numaralı Çocuk Hakları Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/203)

BAŞKAN – İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1793) esas numaralı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük madde 37’ye göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

Ankara

BAŞKAN – Önerge üzerinde, teklif sahibi olarak Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

Süreniz beş dakika.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vekiller olarak bireysel olarak hazırladığımız kanun tekliflerinin görüşülmesi için yılda 1 kere ancak sıra geliyor. Normal bir zamanda olsak ben Medeni Kanun’da Değişiklik Yapılmasına İlişkin -evlenen kadınların evlendikleri kişinin soyadını kullanmak için başvurmamakla sadece kendi soyadlarını kullanmaya devam etmelerine ilişkin- Kanun Teklifi’ne değinirdim öncelikle ya da 2021 yılında yaşanan orman yangınlarının ardından yangına maruz kalan alanların hiçbir şekilde imara açılmaması ve söz konusu alanların ormanlık alan statülerinin korunmasının yasal güvence altına alınmasına ilişkin kanun teklifime değinebilirdim. Ama şu anda bu felaket döneminde öncelikle çocuk istismarını ve haklarının ihlali önlemek bizim sorumluluğumuz ve çocukları koruma planı yapmalıyız. Bu nedenle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde daimî bir Çocuk Hakları Komisyonunun Kurulması Hakkında Kanun Teklifi’ni oylarınıza sunuyorum. Aslında, ihtisas alanı çocuk olan daimî bir komisyon ve bakanlık kurmayı biz yıllardır öneriyoruz, gerçekten bu anlamda defalarca öneride bulundum bu Mecliste. Şu anda Mecliste çocuk haklarına ilişkin biri alt komisyon, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun alt komisyonu, diğeri araştırma komisyonu olmak üzere 2 komisyon faaliyet yürütüyor. Ancak bu komisyonlar çocuklara ilişkin sorunlarda hızlı ve sürekli yanıt alamıyorlar; örneğin, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun alt komisyonu olan Çocuk Hakları Alt Komisyonu depremde çocuklar gündemli bir toplantı bile yapmıyor. HDP olarak bu Komisyonun deprem gündemli toplanması için dilekçe verdi üye arkadaşlarımız ama bir cevap yok. Bakanlıklara da başvurup şu andaki sorunlarla ilgili sürekli bilgi almak istiyorlar; bunun için de bir cevap yok. Şimdi, aynı mahiyetteki dilekçeyi yani deprem gündemli toplantı yapılması dilekçesini üyesi olduğum 6 yaşındaki bir kız çocuğunun zorla evlendirilmesi ve cinsel istismara uğramasının araştırılması ve tedbirlerin belirlenmesi için kurulan araştırma komisyonuna da verdik. Neyse ki bu Komisyonunda Komisyon Başkanı ve diğer üyelerin onayıyla deprem gündemli toplantı yapılmasına karar verildi ve yarın bu toplantıyı gerçekleştireceğiz. Ancak bu bir araştırma komisyonu ve çalışmalarını tamamlayıp süresi bitince kapatılacak. Hâlihazırda böyle bir araştırma komisyonu olmasaydı ve biz öneride bulunmasaydık Mecliste depremde çocukların karşı karşıya oldukları riskleri değerlendirme imkânı da olmayacaktı. Bu gerçekten olabilecek, kabul edilebilecek bir şey değil. Onun için de çocuklarla ilgili her alanda daimî çalışacak bir komisyona Mecliste ihtiyacımız var.

Afet bölgelerinde çocuklar en dezavantajlı grupların başında geliyor. Hiçbir güvenliği olmayan deprem bölgesinde çadırlarda kalan aileler hâlâ çocuklarının kaybolmasından endişe ediyorlar. Afetlerden sonra kurulan kalabalık yaşam alanlarında çocuklar hem tanıdıkları hem de tanımadıkları kişilerin istismarına açık hâle geliyorlar. Geçmişte mülteci kamplarında ve Van depreminden sonra kurulan çadır kentte de çocuk istismarı vakalarıyla karşılaştık ne yazık ki.

Maraş depremlerinden sonra ortaya çıkan önemli bir mesele de kayıp çocuklar. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının güncel verilerine göre depremin üzerinden bir ay geçmesine rağmen 79 çocuğun kimliği hâlâ tespit edilemedi. Kayıp çocuklar var mı, bunların sayıları ne; bunu da bilmiyoruz. Kurumlar arası koordinasyonu sağlayabilsek ve acil eylem planına sahip olabilseydik belki de kayıp çocuklar ve aileleri bu sıkıntıyı hiç yaşamayacaktı. Yine, refakatsiz çocukların tarikat evlerine verildiği, müftülüğe ait ama işleticisi yine bir cemaat olan bir Kur’an kursuna yatılı olarak gönderildikleri de iddia edildi. Daha dün deprem bölgesinde çalışan bir arama kurtarma gönüllüsünün aktardıklarıyla öğrendik ki Hatay Antakya’daki Özel Defne Hastanesi yoğun bakımında 1’i bebek, 14 hasta deprem sırasında ölüme terk edilmiş durumda yani çok acil bir an olabilir ama gerçekten bununla ilgili de önceden tasarlanmış bir koordinasyon yok görüyoruz ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Çocuklar bugün de sağlıklı koşullarda ve özellikle de -gidip gördüğümüz, tanık olduğumuz için de söylüyorum- ciddi psikolojik sorunlarla karşı karşıyalar. Onların gerçekten o travmadan uzaklaştırılması için çok fazla yapılması gereken şey var el birliğiyle yapmamız gereken.

Şimdi, her tekil olaydan sonra -bu bir deprem olabilir, bu bir istismar olabilir, bu bir yangın olabilir- bir komisyon kurup, üye seçip, çalışma esasları belirlemekle uğraşmaktansa bizim başlı başına çocukların sorunları ve hakları için hareket eden, olaya göre değil, daimî olarak çalışan bir komisyona ihtiyacımız var. Daimî bir Meclis çocuk hakları komisyonu, çocuk haklarıyla ilgili yapılması gereken hukuk reformları, bunların uygulanması ve çok yönlü politikalar belirlenerek hayata geçirilmesini sağlamak için

ilgili bakanlıklar ve Meclis komisyonlarıyla eş güdümlü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Son cümlem Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, çocukların sırf deprem durumu değil, çok sayıda sorunu var; eğitim, spor, istismar yani sayamayacağınız kadar çok sorunu var. Çocuklar haklarına kendileri sahip olmalı yani biz onların sahibi değiliz. Bir kez de bu Meclisten çocuklar için gerçek bir adım atarak çıkalım ortaya diyorum ve kanun teklifimize “evet” oyu verilmesini rica ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali Cevheri aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 69’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 404) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 404 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurunuz Sayın Cinisli.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

“Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması” ismini taşıyan yeni bir torba kanun teklifi gündemimizde. Görüştüğümüz 24 maddelik kanun teklifi, 40 farklı kanun kapsamında düzenlemeler ve değişiklikler içeriyor. Düzenlemelerin büyük çoğunluğu kamu alacaklarının yapılandırılmalarıyla ilgili.

İçinde bulunduğumuz 27’nci Yasama Döneminin son üç senesinde, 3 Haziran 2021 ve 11 Kasım 2020 tarihlerinde kamuya olan borçların yapılandırılması için 2 kez kanun çıkarıldığını hatırlatmak isterim yani gündemimizde bulunan teklif, son üç yıldaki 3’üncü yapılandırma düzenlemesi, daha geniş bir zaman diliminden baktığımızda ise AK PARTİ hükûmetleri görev başındayken sunulan 10’uncu yapılandırma teklifi. Bazı küçük ölçekli yapılandırmalar, süre uzatımları ve yeniden ihya yöntemleri de dâhil edildiğinde yapılandırmaların sayısı 16’ya yükseliyor. Anlaşılan, istisna olması gereken bu uygulama AK PARTİ için artık standart bir hâl almış.

Görüştüğümüz yapılandırma teklifinin karşısında değiliz. Vatandaşımız vergisini ödeyememenin, primini ödeyememenin mahcubiyetini tabii ki yaşamamalı fakat prensip olarak yapılandırmalara ihtiyaç duymayan bir ekonomi yönetimine ülkemizin ihtiyacı olduğunu da vurgulamak isterim. Bu kadar çok sayıda ve sık yapılandırma kanunu çıkarılmasına rağmen, kamu alacaklarının tahsil edilememesi ve sürekli artması detaylı bir şekilde analiz edilmesi gereken bir konudur, mutlak surette üzerinde devlet aklıyla düşünülmesi gerekir. Fakat teklifin üzerinde bile yeterince çalışılmadığını, alışlageldiği üzere, etki analizinin tekliften önce hazırlanmamış olmasından anlıyoruz. Bu kadar geniş ve detaylı bir teklifin analiz sürecinin birkaç güne sığdırılmasıyla sağlıklı ve güvenilir veriler elde edilemeyeceği muhakkak. İsteğimiz üzerine alelacele Komisyon görüşmeleri sırasında hazırlanan etki analizinin hatalı, eksik veriler içerdiği görüşmeler sırasında maalesef günyüzüne çıktı. Komisyon görüşmelerinde sunulan verilerin birkaç kere değiştirildiğine ve farklı farklı açıklamaların yapıldığına üzülerək şahit oldum. Parlamentomuzun itibarının korunması ve yürütmenin de kendisine çekidüzen vermesi açısından etki analizlerinin özenli, doğru ve detaylı hazırlanması gerektiği kanaatindeyiz. İktidarı bu iş bilmezlikten uzaklaşmaya davet ediyorum. Bu uygulamadan ve ciddiyetsizlikten bir an önce vazgeçmelidir. Etki analizi, devletimizin işlemediğini maalesef gözler önüne serdi, son derece karmaşık bir yapıyla karşılaştık. Teklifte yer alan düzenlemelerden kaç kişinin yararlanacağı, kamu alacaklarının toplamının ne olduğu gibi hususlar muğlak

(*) 404 S.Sayıli Basmayazı tutanağa eklidir.

birakılmamalı. Düzenlemelerle vazgeçilen miktarların büyüklüğü de gerçekçi olarak ve şeffaflıkla hesap edilmeli, kamuoyunun bilgisine sunulmalı.

Bu çerçevede, teklifin Komisyon görüşmeleri sırasında ne kadarlık mali büyüklüğün mevzubahis olduğuna ilişkin sorularımıza da net rakamlarla yanıt verilmediğini kaydetmek isterim. Görüşmeler sürerken dağıtılan etki analizinde 521 milyar liralık bir büyüklükten bahsedilirken, ilgili bürokratların bilgi vermesiyle 521 milyar lira alacak, 316 milyar lira da gecikme zammı olarak toplam 837 milyar liralık bir miktarın yapılandırmaya tabi olduğu anlaşıldı. Ayrıca, bundan önceki yapılandırmalarda hedeflenen tahsilat oranları ile gerçekleşen rakamların bilgisine ise değinilmedi. Hâlbuki önceki yapılandırmalarda hedeflenen tahsilat oranlarının neden gerçekleşmediğine ve yeni yapılandırma teklifinin hazırlanmasına neden ihtiyaç duyulduğuna ilişkin veriler hazırlanmalı, yeni teklife beraber sunulmalıydı. 2011'den bu yana çıkan yapılandırmalarda tahsilat oranları yüzde 50'nin üzerinden yüzde 10'un altına kadar gerilemiş. Bu durumun ilk sebebi, ekonominin o günden bu yana kötüye gitmesidir ve güven bunalımıdır. Güçlü büyümeye sahip bir ülkede kamuya olan borçların bu kadar yüksek oranda ödenmemesi mümkün değildir.

Kanun teklifinde, geçmiş yapılandırma teklifleriyle beklenen tahsilat oranlarının gerçekleşmiyor olması üzerinde hiç çalışıldı mı, nedenleri üzerine düşünüldü mü; merak ediyoruz. Üzülerek ifade etmek zorundayım, Komisyon üyelerine eksik ve yanlış bilgilendirmelerde bulunuldu. Böyle eksikliklerin bulunması, aslında devlet yönetimindeki zafiyetleri ve kurumsal devlet yapısından giderek uzaklaştığını da gösteriyor. Teklifin sunulması sırasında yaşanan aksaklıklar ve teklif sahipleri içinde yaşanan kargaşa, siyasi otoritenin olduğu kadar bürokrasinin de yirmi yıllık AK PARTİ iktidarı sonunda büyük zedelenmelere maruz kaldığını gözler önüne seriyor. Bunun en canlı ve acı şahitliğini Adıyaman'da, deprem bölgesindeyken maalesef yine yaşadım.

Değerli milletvekilleri, henüz iki ay önce 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edildi. 2023 bütçesi gelirleri içerisinde görüştüğümüz teklifle yapılandırılması öngörülen kalemler muhakkak bulunuyordu. Bu çerçevede, henüz ilk aylarında olunmasına rağmen 2023 yılı bütçe disiplininin bozulduğu meydandadır. Yapılan düzenlemelere uyumlu yeni bir bütçenin hazırlanması gerekir. İzlenen usulün doğru bir yöntem olmadığını kaydetmeliyim.

Diğer yandan, yapılandırma teklifleriyle ister istemez detaya giriyoruz, işin esasından aslında kopuyoruz; işin esasında kötü ekonomi yönetimi ve yüksek enflasyon olduğu unutulmamalı. Açıkçası, kötü ekonomi ve yüksek enflasyon nedenleriyle vatandaşımız borcunu ödeyemiyor. Bu nedenle, idarenin son çare olarak yapılandırma gibi adımlarla tahsilat yapmaya, hazineye gelir sağlamaya çalıştığı akla geliyor. Komisyon görüşmeleri sırasında yüzde 93 oranında vergi toplandığına ve seçimler için yapılandırma teklifinin getirilmediğine dair paylaşımlar yapıldı. Batık ekonomide seçimlere çok kısa bir süre kalmışken, hem de vatandaşımız artık nefes alamayacak duruma gelmişken bu teklifin getirilmesi bir seçim fırsatçılığıdır. Aslanan, vatandaşımızın böylesine can simitlerine ihtiyaç duymadan rahatça ticaretini yapabilmesi ve vergi otoritesinin bu kadar zayıflatılmamasıdır. AK PARTİ, her zaman olduğu gibi, sorunları temelinde çözmek yerine ortaya çıkan sonuçları erteleme yoluna gidiyor. Yapılandırmada ilk ödeme tarihinin seçim sonrasına bırakılması bile seçim fırsatçılığına diğer bir göstergedir. Bunlar, ciddi ve sorumlu yöneticilikle bağdaşmayan uygulamalardır. İktidar, içinde bulunulan ekonomik şartların sorumluluğundan kaçarak, üzerini örterek siyasi başarısızlığını maskeleyemeye çalışıyor. Ayrıca, samimi olunsaydı, enerji fiyatlarından doğrudan etkilenen çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları da kapsam içine dâhil edilirdi. İYİ Parti olarak, Komisyon'da bu doğrultuda sunduğumuz önergemiz maalesef, Cumhuriyet İttifakı milletvekilleri tarafından reddedildi. Çiftçilerimizin borçlarını düşünmekten üretime geçemedikleri anlaşılmalı.

Değerli milletvekilleri, devletin iki temel gereği var; biri vergi, diğeri de ordu. Bu iki temel gereğe zarar verildiği zaman devlet mekanizmamızı da layığıyla işletemeyiz. Biraz evvel ifade ettiğim yüzde 93'lük vergi toplama oranı pek gerçekçi gözüküyor, muhtemelen dolaylı vergiler dâhil tutularak bu hesap yapıldı çünkü dolaylı vergilerin tahsilatı hariç tutulursa yüzde 93'ün çok daha altında bir tahsilat oranı olduğunu biliyoruz. Üzülerek ifade etmeliyim, son derece adaletsiz bir vergi toplama sistemimiz var. AK PARTİ, devleti artık dolaylı vergiler üzerinden finanse ediyor. Dolaylı vergilerle zengin de fakir de aynı oranlarda vergi ödüyorlar. Bildiğimiz kadarıyla artık yüzde 70'lere varan dolaylı vergilerle devletimizin fonlanması yakışık alır bir durum değildir. Her zaman şefkatli bir devletimizin olması lazım, aynı zamanda, vatandaşımız, içinde yaşadığı kurumun harcamaları için vergi vermesi gerektiğini de tabii ki bilmeli. Tabii ki bu vergiler de makul seviyelerde olmalı, çok yüksek bazı vergi kalemlerini bu aşamada görüyoruz.

Diğer yandan, devletimiz korkunç bir israf içinde tutulmaya da devam ediyor. Özellikle itibar için yapılan masraflar artık haddi aşmış durumdadır.

2000'li yılların başlarında yüzde 90'ın üzerinde olan vergi tahsilat oranı 2020'lerde yüzde 80'e gerilemiş; bunun en önemli sebepleri arasında vergi affı uygulamasının neredeyse her yıl yapılması da var. Afların sıklığı arttıkça mükelleflerin vergi ödeme isteği azalıyor. Mükellefler arasında her sene bir affın nasıl olsa çıkarılacağı söylentisi, vergiye uyumlu, dürüst mükellefleri de matrahi düşük göstermeye ya da tahakkuk edileni ödememeye sevk ediyor.

Dikkat edilmesi gereken bir başka husus ise mali yükümlülüklerini zamanında yerine getiren mükelleflerin aleyhine bir tablo oluşturulmaması. Bu nedenle, yapılandırma uygulaması istisnai bir düzenleme olarak kullanılmalıdır. Matrahını dürüst şekilde hesaplayıp beyan eden ve vergisini doğru şekilde ödeyen mükellefler yapılandırma uygulamalarıyla cezalandırılıyorlar, adalet duygusu yıpratılıyor ve vergiye karşı direnç kuvvetleniyor. Devletimiz bu tür istisnaları milletimizin her bir ferdinden topladığı vergilerle hayata geçiriyor. Bu tür yasal düzenlemeler hayata geçirilirken hakkaniyet ve eşitlik gözetilmez, zengin ile daha düşük gelir grubundan kalan vatandaşlarımız arasında bir fark ortaya konmaz ise milletimizin helal paralarıyla oluşan hazinemiz doğru bir amaca hizmet ettirilmemiş olur. Bu itibarla, vergilendirmede adalet ilkesi dikkatle değerlendirilmelidir.

Teklifte bulunulması dahi dikkate alınması gereken bir konu da vergiye uyumlu, dürüst mükelleflerin ödüllendirilmesi. Vergi vermenin daha özendirici bir hâle getirilmesi gerekiyor, uygulanan yüzde 5'lik indirimin artırılması gerekiyor. İYİ Parti olarak vaktinde ödenen vergiye uygulanan indirim oranının yüzde 25'e çıkarılması yönünde Komisyon'da teklifte bulunduk fakat önergemiz yine Cumhuriyet İttifakı milletvekillerinin oylarıyla reddedildi. Umarım, görüşmeler sırasında bu husus tekrar gözden geçirilir ve hakkaniyetli bir adım atılır.

Diğer yandan, vergilendirirken gelir adaletine olumlu yönde katkı sağlanmalı; bu da yüksek gelir grupları ile daha düşük gelir grupları arasındaki dengiyi sağlamaya yarar. Vergiyle ilgili düzenlemeler yapılırken vergi adaleti muhakkak gözetilmelidir. Günümüzde, Türkiye'de toplam servetin yarısından fazlası nüfusun yüzde 10'luk kesiminin elinde. OECD üyeleri arasında gelir dağılımı adaletsizliğinde ülkemiz maalesef 4'üncü sırada yer alıyor. Yüksek gelir gruplarının vergilendirilme oranları düşük olduğu için sosyal adaletin sağlanması da güçleşiyor.

Yirmi bir yıllık AK PARTİ döneminde halkımızın inanılmaz fakirleştirildiğini ve hatta muhtaç hâle getirildiğini görüyoruz. İYİ Parti olarak "AK PARTİ fakirliği yönetiyor." iddiamızı üzümlerle dile getiriyorduk. Önümüze getirilen tekliflerde maalesef görüyoruz ki AK PARTİ artık fakirliği değil, muhtaçlığı yönetir hâle gelmiştir; muhtaçlıktan da oy devşirme istikametine yönelmiştir ve çok sakıncalıdır. Bu, hiç hayırlı bir davranış, iyi niyetli bir iş değildir. Devletin görevi, tabii ki muhtaca el uzatmaktır ama siyasi

iktidarın görevi, milletin refahını her dönem yüksek tutmaktır; muhtaç sayısını artırmak değil, aksine, düşürmektir. Milletimizin muhtaç hâle getirilmesinden, İYİ Parti olarak, büyük endişe ve üzüntü duyuyoruz. Milletimizin refah düzeyini yükselten projelerin ve devlet aklının, köklü yapısal tedbirler ile ciddi, işini bilen bir heyetle İYİ Parti iktidarında gerçekleşeceğini ifade etmek isterim. Yapısal sorunları aşacak ekonomik reformlar hayata geçirilmeden, ülke ekonomisi istikrarlı, kalkınma hedefli bir büyümeye yönlendirilmeden içinde bulunduğumuz ekonomik kriz giderilemez. Üzülerək ifade etmeliyim ki yapısal reformlar gerçekleşmeden ekonomik kriz de sonlandırılmaz. Ekonomik reformların hayata geçirilmesinde yaşanan gecikme günlük yapılandırma teklifleri, vergi afları gibi çözümlerle giderilemez. Borcuna sadık milletimizin derdine geçici çare gibi gözükse de yapılandırmalar, aflar dertlere kalıcı çözümler getiriyor. En başta devlet, masraf kısmalı, milletimize her gün yeni vergi yükleri yüklememeli, efektif yatırımlara yönelmeli.

Milyonlarca vatandaşımızı ilgilendiren emlak vergisi, damga vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, çevre temizlik vergisi, özel iletişim vergisi, veraset ve intikal vergisi gibi kalemlerde yeniden değerlendirme oranının yüzde 61 ile yüzde 123 olduğunu hatırlatmalıyım. Diğer yandan, yüksek enflasyonla pahalılaştan ürünlerden alınan yüksek dolaylı vergilerden de kaynak sağlandığını belirtmeliyim yani milletimizin bir cebinden hortumla alınıyor, diğer cebine damla damla bırakılıyor; hazine enflasyon vergisiyle fonlanıyor. Başka bir deyişle, AK PARTİ seçim yatırımlarını milletten aldığı vergilerle, en çok da enflasyon vergisiyle finanse ediyor.

Değerli milletvekilleri, teklifin sunduğu önemli uygulamalardan biri de matrah artırımı konusu. Bu husus tüm vergi sistemini derinden etkileyen ve çürüten bir husustur. Matrah artırımına giden mükellefler hakkında inceleme yapılmayacak olması vergi denetim mekanizmasını etkisiz hâle getirecektir. Vergi yükümlülüklerini doğru ve zamanında yerine getiren mükellefler için teklifte belirtilen matrah artırımı oranının yüzde 50 indirimle uygulanması için sunduğumuz önerimiz de yine iktidar grubu milletvekilleri tarafından reddedildi. Oysa, vergiye uyumlu mükelleflerin bu uygulamadan diğerlerine göre daha avantajlı şartlarda faydalanabilmesi, ileri dönemler için mükelleflerin tamamını vergiye gönüllü uyuma getirecek bir uygulama iken AK PARTİ bu önergemizi reddederek iyi mükellefleri cezalandırmayı tercih etmiştir.

Bir diğer husus, stok affının getirilmesi olması. İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan malların bilançolar üzerinde düzeltilmesi önemli bir gelişmedir. Stoklarda yapılan düzeltmeler sırasında hesaplanacak miktar üzerinden vergilendirme yapılacaktır.

Milyonlarca vatandaşımızı ilgilendiren bir kanun teklifini görüşüyoruz. Komisyona geliş şeklinin ve komisyon görüşmeleri sırasında devletimizin düşürüldüğü yönetme ciddiyetsizliğinin ne Parlamentomuzun ağırlığına ne de aziz milletimize yakışmadığını kaydetmek zorundayım. Teklifi içerik itibarıyla yetersiz ve tutarsız bulmakla birlikte önerilen değişiklikleri milletimizin beklentisi olarak görüyor ve milletimizin lehine olduğu kanaatiyle olumlu karşılıyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, kalan süremde, maalesef, bugünlük gündemden düşmüş olan ve bizim devamlı gündemde tutmamız gereken depremle ilgili birkaç cümle sarf etmek isterim. Çok büyük bir felakete karşı karşıyayız, doğrudur. Bu vesileyle Adıyaman'da hayatını kaybeden AK PARTİ Adıyaman Milletvekili Yakup Taş Beyefendi'ye Allah'tan rahmet dilerim; AK PARTİ camiasına, Meclisimize, değerli ailesine başsağlığı dilerim, sabırlar dilerim; Allah rahmet eylesin tekrar.

Ben de deprem sonrası, hemen 2'nci gününde Adıyaman'da görev yaptım, dört gün boyunca Adıyaman'daydım; geçtiğimiz hafta da yine üç gün Adıyaman'daydım. Çok değerli milletvekilleri, Adıyaman'a giderken bana "Hayal kur." deseler daha kötüsün hayal edemedim. Hakikaten çok çok büyük bir felakete karşı karşıyayız fakat bu demek değildir ki bu felakete hiçbir noktasından, hiçbir yerinden müdahale edilmesin. Maalesef, depremin ilk günü oradaki depremedelere devlet şefkatini ve devlet görevini yerine getirtmediniz, bunu yapan devletin kendisi değildir. Kimse devleti suçladığımızı, vatandaşın o can havliyle devleti çağırırken devlete hakaret ettiğini iddia etmesin; burada suçlu olan devleti idare edenlerdir, devleti devlet olmaktan çıkaranlardır. Ben orada gördüm ki devlet insanlarının, orada çalışan devlete ait memurların, kurum yetkililerinin hepsi son derece iyi niyetlilerdi fakat iyi niyet yetmiyor. Görüyoruz ki AK PARTİ, son yirmi bir yılda devletin kurumları arasındaki bağları kesmiştir, devletin kurumları arasında hiçbir bağ kalmamıştır ve bu yeni sistemle devletin kurumlarının herhangi bir görev anında harekete geçmesini tek bir kişinin sözüne, dudakları arasından çıkacak kelimelere muhtaç hâle getirmiştir.

Sorulacak çok soru var; bunlardan biri de kahraman askerimizin anında, emir beklemeden müdahale etmesi gerekirken o ilk günler neden müdahale etmediğidir. Adıyaman özelinde konuşmam gerekirse, neredeyse, Adıyaman'da deprem olduğu bilinmiyordu. Buna, haber kanallarını tıkayan, Adıyaman'da işin bu kadar ciddi olduğunu haber veremeyen bir reflekssizliğin neden olduğunu anlamamız lazım, bilmemiz lazım.

Bu kanun teklifinde de görüyoruz, şu anda AK PARTİ felaketlerle veda ediyor. Şu anda bir deprem felaketi... Evet, asrın felaketi ama aynı zamanda da asrın rezaletidir. Bu "asrın felaketi" dediğimiz deprem sonrası yaşananlar maalesef asrın rezaletidir. Felaketlerden biri deprem felaketi, evet, ekonomik felaket... İşte, görüyoruz, ekonomik felaket gelene kadar alınmayan önlemler yüzünden şu anda enkaz kaldırmaya çalışıyoruz. Aynı depreme olduğu gibi ilk günler alınmayan önlemler, daha önce deprem olacağı biline biline alınmayan önlemler... Göz göre göre binlerce insanımızın vefat etmesine sebep olunuyor.

Çok kolay söyleniyor, "40 bin ölü, 50 bin ölü..." Nefesten bir anda çıkıyor değil mi? Lütfen, 40 bine kadar saymayı bir dener misiniz değerli milletvekilleri, değerli AK PARTİ'liler? On bir saatinizi alır 40 bine kadar saymak, on bir saat; on bir saat boyunca saydığınız zaman teker teker insanlarımızın ölüm rakamına ulaşabiliyorsunuz. Utanç vericidir!

Bu depremin sonunda, devletimizin tekrar bir revizyondan geçirilmesinin şart olduğunu görüyoruz. Bu bakımdan da bu felaketleri -evet, deprem felaketi, ekonomik felaket, dış politika felaketi, tarım felaketi, eğitim felaketi- arkanızda bırakarak devire devire gidiyorsunuz. İnşallah, bunları düzeltmek de bizlere nasip olacaktır.

Bu vesileyle, iki konuya daha değinmek istiyorum: Biri Kızılayın getirildiği durum. Yine, devletimizi yönetenlerin en kutsal kurumumuzu getirdiği durum içler acısı bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – İnşallah, Kızılayı da tekrar milletimize layık bir şekilde toparlayacağız ve her yaştan insanın kendi kurumu hâline getireceğiz.

Bir diğer husus, büyük vebal; bunu da anlatmak isterim, bilmenizi isterim. Ben Adıyaman'dayken 2'nci günde Adıyaman'daki hadisenin, felaketin vahametini anlatabilmek için Genel Merkezimiz ve eksik olmasınlar Sayın Genel Başkanımızın da isteğiyle Adıyaman'daki hadisenin ne boyutta olduğunu anlatan bir video çektim ve bunu da sosyal medyadan paylaşmak istedik ve o anda sosyal medya yavaşlatıldı, kısıtlandı. Bu sosyal medyanın kısıtlanmasıyla, kim bilir, kaç bin kişinin ölümüne sebep olundu? Sosyal medya kısıtlaması emrini veren görevli de askeri çıkarmayan görevli de haindir.

Sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurunuz Sayın Aksu.

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 404 sıra sayılı Bazı

Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet, yaralılara şifa, milletimize başsağlığı diliyorum. Devletimiz tüm kurumlarıyla deprem bölgesindedir ve afetin yaralarının sarılması için canla başla çalışılmaktadır. En önemli ihtiyaç olan kalıcı konut ve iş yerlerinin yapım çalışmalarına kısa süre içinde hızla başlanmış olması şüphesiz takdire şayan bir hizmettir. Devletimizin kudreti, milletimizin desteğiyle yıkılan yapılacak, eksik tamamlanacak, acılar paylaşılarak azalacak, yaralarımız el birliğiyle sarılacaktır.

Değerli milletvekilleri, görüştüğümüz kanun teklifi kamu alacaklarının yapılandırılması, bazı alacakların tahsilinden vazgeçilmesi, matrah artırımını, işletme kayıtlarının düzeltilmesi ve ödemeye ilişkin hususlarda düzenleme yapılmasına ilişkindir. Yapılandırma hükümleri kapsamında, vatandaşlarımızın hangi türden olursa olsun vergi dairelerine olan tüm borçları; trafik, askerlik, nüfus para cezaları, köprü ve otoyol kaçak geçiş ücretleri, adli ve idari para cezaları, öğrenim kredisi gecikme zamları, gümrük vergi borçları, Sosyal Güvenlik Kurumuna ve belediyelere olan borçlar, ecrimisil borçları gibi kamu alacakları yer almaktadır. Kesinleşmiş alacaklar ile kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmemiş veya dava safhasında olan alacaklar, inceleme ve tarhiyat işlemleri devam eden alacaklar, pişmanlıkla ve kendiliğinden yapılacak beyanlar üzerinden ödenecek alacaklar yapılandırma kapsamına girmektedir. Öngörülen yapılandırma 31 Aralık 2022 tarihine kadar olan kamu alacaklarını kapsamakta, kırk sekiz ay vadeye yayılan bir ödeme kolaylığı getirilmektedir.

Teklifle ayrıca 31 Aralık 2022 tarihinden önce ödenmesi gereken 2 bin lirayı aşmayan borçların tahsilinden de vazgeçilmektedir. Milyonlarca vatandaşımızın beklentisine cevap vereceğini düşündüğümüz bu kanun teklifini olumlu buluyor ve destekliyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; teklifin 1'inci maddesi yapılandırmaya konu alacakların ait olduğu idareleri Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, il özel idareleri ve belediyeler ile Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı olarak belirlemektedir.

Ayrıca teklifin 10'uncu maddesinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile odalar ve borsaların, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye Barolar Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği, ziraat odaları, sulama birlikleri ile Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin alacaklarının da yapılandırılması öngörülmektedir. Maddeyle ayrıca, işletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlar ile kasa mevcudu ve ortaklardan alacakların beyanına ilişkin düzenlemeler de yapılmaktadır.

Teklifin 2'nci maddesi yapılandırma kapsamına alınan idarelere bağlı tahsil dairelerince takip edilen kesinleşmiş amme alacaklarının, belediyeler ile büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin kesinleşmiş bazı alacaklarının; 3 ve 4'üncü maddeler ise kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan amme alacaklarının, inceleme ve tarhiyat işlemleri devam eden alacakların, pişmanlıkla ve kendiliğinden yapılacak beyanlar üzerine ödenecek alacakların hangi şartlarla yapılandırılacağını düzenlemektedir. Yapılandırmada kesinleşmiş alacaklar bakımından borç asıllarından vazgeçilmemekte; gecikme zammı, gecikme faizi, gecikme cezası, faiz gibi adlarla uygulanan ferî alacaklar yurt içi ÜFE oranlarıyla ilgili özel bir endeksle güncellenmektedir. Buna göre, güncellemede 1 Kasım 2016 tarihinden önceki dönemler için TÜİK tarafından ilan edilmiş yurt içi ÜFE aylık değişim oranları, 1 Kasım 2016 tarihinden itibaren ise aylık 0,75 oranının esas alınması hüküm altına alınmakta, bu alacaklar yıllık yüzde 9'a gelen son derece düşük oranlarda güncellenmektedir. Ayrıca, davalı olan vergi cezası, idari para cezası, ecrimisil alacaklarında davanın bulunduğu safhaya göre vergi asıllarının yüzde 90'ına varan indirimler yapılarak ihtilafların sonlandırılması sağlanmaktadır. Yaklaşık 14,1 milyon kişiyi ilgilendiren yapılandırma hükümleri kapsamında vergi dairelerine ödenmesi gereken toplam 521 milyar lira kamu alacağı girmektedir.

Kanun teklifinin 5'inci maddesinde 2018 ila 2021 yıllarını kapsayan gelir vergisi, kurumlar vergisi, gelir stopaj vergisi, katma değer vergisi matrah artırımını hükümleri de yer almaktadır. Bu hükümlerden yararlanmak isteyen mükellefler kanunda öngörülen oranlarda ve asgari tutarlarda artırım yaparak 30 Nisan 2023 tarihine kadar beyanname verecek, tahakkuk eden vergileri de peşin veya on iki taksit hâlinde ödeyebilecektir. Kanunda öngörülen şekilde artırımda bulunulması ve tahakkuk eden vergilerin tam ödenmesi hâlinde haklarında artırımda bulundukları vergi türleri ve dönemleriyle ilgili vergi incelemeleri ve tarhiyat yapılmayacaktır. Matrah artırımında bulunulan yıla ait vergi oranı yüzde 20, bu kanunun öngördüğü yapılandırmadan yararlanmamış uyumlu mükellefler için ise yüzde 15 olacaktır. Bununla birlikte, defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya tahrifat yapanlar; sahte belge düzenleyenler; Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiilleri işleyenler, terör suçundan hüküm giyenler, millî güvenliğe karşı işlenen suçlar nedeniyle haklarında soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler matrah artırımından yararlanamayacaktır.

Teklifle yapılan bir diğer düzenleme de işletme kayıtlarının düzeltilmesine ilişkindir. Bu kapsamda, işletmede mevcut olup kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlara, kayıtlarda yer alıp işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlara, kayıtlarda yer alıp işletmede mevcut olmayan kasa mevcudu ile ortaklardan alacaklara ilişkin kayıtların düzeltilebileceği hüküm altına alınmaktadır. Bu düzenlemeden yararlanmak isteyenlerin de yine 30 Nisan 2023 tarihine kadar bildirim ve beyanda bulunmaları şarttır.

Teklifin 7'nci ve 8'inci maddelerinde, yapılandırma kapsamına girecek kesinleşmiş Sosyal Güvenlik Kurumu alacaklarının kurumla ilgili olan özel nitelikli bina inşaatları ile ihale konusu işlerle ilgili ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarlarının ve kesinleşmiş idari para cezalarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

9'uncu maddede, kanun hükümlerinden yararlanmak isteyenlerin 30 Nisan 2023 tarihine kadar ilgili idareye başvurarak yapılandırılan tutarları peşin veya kırk sekiz aya varan taksitler şeklinde ödeyebilecekleri öngörülmektedir. Yapılandırılan borçların ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi koşuluyla ferî alacak yerine hesaplanmış yurt içi ÜFE tutarında yüzde 90, idari para cezalarında yüzde 25, ödenecek alacağın sadece ferî alacak olması hâlinde yurt içi ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak tutarda yüzde 50 indirim sağlanacaktır. Taksitle ödenmek istenmesi hâlinde ilk iki taksitin süresinde ödenmesi şartıyla bir takvim yılında üç taksiti ödeyememiş olanlara da borçlarını son taksiti izleyen ay sonuna kadar ödeme imkânı verilmektedir.

10'uncu maddede, tahsilinden vazgeçilen alacaklarla ilgili düzenlemeler yapılmaktadır. Buna göre, vergi dairelerine vergi, ceza, faiz gibi hangi türden olursa olsun borcu bulunan vatandaşlarımızın aslı veya ferîleriyle birlikte 2 bin lirayı aşmayan, 31 Aralık 2022 tarihinden önce ödenmesi gereken borçları bir defaya mahsus olmak üzere hiçbir şart aranmadan silinmektedir. Yapılan bu düzenlemeyle vergi dairesine borcu olan yaklaşık 7,6 milyon kişinin 4,6 milyar lira borcu terkin edilecek, bu borçlar nedeniyle vergi daireleri takip işlemleri yapmayacak, mükellefler de takibe muhatap olmayacaktır. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından takip edilen sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asıllarının toplamı 500

lirayı aşmayan alacaklar ile tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferflerinin, aslı ödenmiş olan ferf alacaklardan tutarı 10 bin lirayı aşmayanların tahsilinden de vazgeçilmektedir. Ayrıca, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince takip edilmekte olan ve vadesi 31/12/2020 tarihinden önce olan her bir alacağın türü, dönemi, asılları ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle, tutarı 250 lirayı aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı ferf alacakların, aslı ödenmiş ferf alacaklardan tutarı 500 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden de vazgeçilmektedir. Bu şekilde yapılan oldukça kapsamlı düzenlemelerle milyonlarca vatandaşımıza devletin müşfik eli bir kez daha uzatılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifin 11'inci maddesiyle genç girişimcilere sağlanan kazanç istisnası tutarı yıllık 75 bin liradan 150 bin liraya çıkarılarak genç girişimcilik teşvik edilmektedir.

Gençlerimize yönelik bir diğer düzenleme ise öğrenim ve katkı kredilerinin gecikme zamlarının silinmesine yöneliktir. Hatırlanacağı gibi, 2022 yılı Kasım ayında öğrenim kredisi borçlarıyla ilgili kapsamlı değişiklikler yapılmış, bu borçlarda endeks uygulamasına son verilmiş ve gecikme zamları silinmişti. Bu düzenlemeyle ise geri ödemesi başlamış kredilerden ödenmemiş olanların 9 Kasım 2022 tarihine kadar uygulanan gecikme zammı ve katsayı tutarı gibi alacakları silinmektedir.

13'üncü maddede TOKİ tarafından konut ve konutla birlikte ihale edilen yapım işlerine ilişkin olarak 2023 yılı sonuna kadar uygulanmak üzere damga vergisi istisnası getirilmekte, böylece özellikle orta ve alt gelir grubuna yönelik konutların daha uygun şartlarda üretilmesine imkân sağlanmaktadır.

Yine, madde kapsamında boru hatları veya elektrik telleriyle taşınan ve sürekli akış hâlinde olan malların ithalinde KDV indirimi getirilmektedir.

Kanun teklifiyle ayrıca izaleişüyu davaları yoluyla gayrimenkul satışlarından alınan asgari maktu harcın toplamı belli bir tutarla sınırlandırılmakta, 2,5 milyon sürücüyü verilen aktif ceza puanlarının pasif duruma getirilmesi ve geçici olarak geri alınan 10 bin sürücü belgesinin alıkonulmasından vazgeçilmektedir. Burada kamuoyu vicdanını yaralayan alkol, uyuşturucu, ölümlü ve yaralanmalı kaza "drift" gibi durumlar düzenleme kapsamından hariç tutulmaktadır.

Teklifin 18 ve 21'inci maddeleriyle ise teknoloji geliştirme bölgesi dışında teşvik kapsamında çalışabilecek AR-GE tasarım ve destek personelinin merkez ve bölge dışı çalışma süresine ilişkin Cumhurbaşkanına verilen yüzde 75'e kadar artırma yetkisi yüzde 100'e çıkarılmaktadır.

19 ve 20'nci maddelerle iştirak hissesi ve pay alımı dolayısıyla yapılan finansman giderlerinin devralan kurum tarafından gider yazılabilmesi sağlanmakta, getirilen bir diğer önemli düzenlemeyle de eş değer eşya ve yeniden kullanılabilir parçaların sigorta sektöründe kullanılabilmesi temin edilmektedir.

Teklifte, ayrıca, büyük şehirlerde tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen köylerde emlak vergisi ile Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım paylarından vazgeçilmesine ilişkin süre 31 Aralık 2025 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisi 2021'deki elli yıllık büyüme rekorundan sonra 2022 yılında kaydettiği yüzde 5,6'lık güçlü ve dengeli büyümeyle de G20 ülkeleri arasında en çok büyüyen ekonomilerden biri olmuştur. İstihdamımız kasım ayında 31 milyon 897 bin kişiyle tarihî zirveye ulaşmıştır. Oldukça başarılı olan 2022 yılı bütçe gerçekleşmesi sonucu bütçe açığının gayrisafı yurt içi hasılaya oranı yüzde 1 seviyesine düşmüştür. Zorlu küresel koşullara rağmen Türkiye borç göstergelerinde de olumlu bir performans göstermektedir. Türkiye en çok büyüyen, en fazla istihdam yaratan, ihracat rekorları kıran, en az borçlu ülkelerden biridir. 2022 yılının Kasım ayında başlayan enflasyondaki düşüş eğilimi devam etmektedir. Aynı dönemde terörle mücadelede destan yazılmış, siyasi ve ekonomik operasyonlara, egemenlik haklarımıza yönelik saldırılara kararlılıkla cevap verilmiştir. Türkiye Covid-19 sürecini ve Ukrayna-Rusya savaşı kaynaklı krizi dünyada en iyi yöneten ülkelerden biri olduğunu elde ettiği başarılarla göstermiştir. Birçok ülkede kaos ve kargaşa hâkimken Türkiye demokratik siyasi istikrarı, huzur ve güvenliği, ekonomik istikrar ve dengeyi aynı anda başaran bir ülke olmuştur.

Kuşkusuz bunlar Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yönetim hayatımıza kazandırdığı istikrar, Cumhuriyet'in vatan ve millet sevdasına yönelik sağlam iradesi, kararlı duruşu ve zamanında aldığı tedbirler sayesinde başarılmıştır. Cumhuriyet birliğinde çalışan ve emeklilerimizin, esnaf ve çiftçimizin, sanayicimizin, kadın ve gençlerimizin, yaşlı, engelli, dul ve yetimlerinin, şehit yakını ve gazilerimizin beklentilerini bir bir yerine getiriyoruz; milletimizin gücü, milletimizin birliğiyle depremin yaralarını da inşallah süratle saracağız. Milliyetçi Hareket Partisi olarak aziz milletimizin tüm haklı beklentilerini karşılama gayretimizi sürdüreceğiz, millî varlığa sahip çıkacak, Türkiye'yi lider ülke yapma mücadelemize yılmadan, yorulmadan devam edeceğiz.

Bu düşüncelerle, kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan.

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir deprem felaketi yaşadık ve yastayız. Anadolu'muzda, Türkiye'mizde bir gelenek vardır. Anadolu'nun Müslümanı da Hristiyanı da Musevisi de kırk gün yas tutar; bu, bizim geleneğimizdir. Eğer bir binada cenaze varsa o binadaki çocuklar dahi kırk gün ses çıkarmazlar; kavgalar durur ve yas tutulur. Ama değerli arkadaşlar, geçtiğimiz gün Bursaspor-Amedspor maçında bu yasımıza hâle getirildi ve örgütlü bir provokasyonla hâle getirildi maalesef. Bakın, Bursaspor'un ifranı, Bursa'nın ifranı depremzede Amedspor'u "Geçmiş olsun!" pankartıyla karşıladı ama orada örgütlü bir provokasyon devreye geçti ve Bursaspor Amedspor'u bu fotoğrafla karşıladı; yani 1990'lı yılların katillerinin pankartlarını oraya koydular, 1990'lı yılların sembolü olan beyaz Toros'un pankartını açtılar ve Amedsporlu futbolculara bıçaklar atıldı, mermiler atıldı, binlerce yabancı madde atıldı. Maçtan bir önceki gece sabaha kadar da otelin önünde örgütlü bir provokasyon sahneye konuldu. Şimdi arkadaşlar, hiç kimse bizi şuna inandıramaz: "Efendim, bir grup milliyetçi genç bir araya gelmişler, böyle bir şey yapmışlar." Kimse bizi buna inandıramaz. Türkiye'nin siyasi tarihi bizi buna inandıramaz. Kesinlikle bu işin arkasında karanlık güçler var ve bu karanlık güçleri ortaya çıkarmak için de harekete geçmeyen bir iktidar anlayışı var. Bakın, değerli arkadaşlar, Bursa'da gece otelin önüne grup geliyor, protesto gösterileri yapıyor, ırkçı sloganlar atıyor. Bursa Valisi nerede? Bursa Emniyet Müdürü ne yapıyor? Biz bir basın açıklaması yapmaya kalksak binlerce polisi oraya gönderen valiler, emniyet müdürleri ne yapıyor? Yol veriyorlar. Emniyet araçları orada olduğu hâlde müdahale etmiyorlar değerli arkadaşlar ve biz İçişleri Bakanı yetkililerini aradık, Spor Bakanlığı yetkililerini aradık, Federasyon yetkililerini aradık "Harekete geçin, bir provokasyon geliyor maçta." dedik. Ne yaptılar? Hiçbir şey yapmadılar. Futbolculara yabancı maddeleri, çakıları, sapanlarla taş atıyor insanlar be! Bu görüntülerle karşı karşıyayız. Kimse harekete geçmedi. Değerli arkadaşlar, bakın "Yastayız." diyorum ama yası bile saymayanlar... Bir de seçime gidiyoruz. Biliyorsunuz, seçim dönemlerinde bu tip provokasyonlara yol verilir, karanlık odaklar yol verir. Hep böyle olmuştur, 7 Haziran-1 Kasım arasında da oldu. Uyardık, "Bu bir darbe dinamiğidir." dedik, bize inanmadınız. Evet, 1 Kasım'da belki gücü ele geçirdiniz ama 15 Temmuz günü gördük hep beraber o darbe dinamiğini. O karanlık elleri 15 Temmuz günü gördük. Şimdi de kanlı bir tezgâh sahneye konulmuş durumda ve yas günümüzde bu sahneye konu ve değerli arkadaşlar, maalesef diyorum, bakın, iktidarın bir ortağı az önce bu durumu kınadı ama Sayın Devlet Bahçeli bugün grup toplantısında dedi ki: "Bursaspor taraftarlarını millî duruşlarından

dolayı tebrik ediyorum.” Açıkça söyleyeyim: Bakın, ülkücü hareket de 1980 darbesinden önce millî bir duruş sergilediklerini zannediyordu. Ülkücüler ile devrimciler birbirlerine girmişti. Ne zaman anladılar biliyor musunuz ülkücüler ile devrimciler bir oyunun içinde olduklarını? 12 Eylül zindanlarında buluştukları gün anladılar, karanlık bir tezgâh içinde birbirlerini öldürdüklerini anladılar. Bakın, arkadaşlar, böyle karanlık tezgâhlara yol vermek, maalesef diyorum, bu örgütlü provokasyonlara yol vermektir. Bunu yalnızca kınamak yetmez AKP Grubu, gereğini yapmalısınız. Bak, 9 kişi gözaltına alındı, Sayın Devlet Bahçeli’nin açıklamasından sonra bir baktık ki 9’u birden bırakıldı. Kim üzerine gidecek? Diyorsunuz ki: “Yargı bunun üzerine gidecek.” Yargı gidebiliyor mu? Gidemiyor. Önerge verdik burada, önergeyi reddettirdiniz. Değerli arkadaşlar, gelin, bu oyunu bozalım, bunlar karanlık tezgâhlardır. Bunun için bir siyasi iradeye ihtiyaç var. Bu karanlık, örgütlü provokasyonun üzerine gitmeye ihtiyaç var.

Şunu da söyleyeyim: Amedspor Amed’in gururudur. Ben bir Amed Milletvekiliyim ve Amed de vardır, Amedspor da vardır; Diyarbakır da bizimdir, Amed de bizimdir. Bu açıdan bu isimlere saygı duyulmasını bekleriz. Ben Diyarbakırlı AK PARTİ milletvekillerine sorarım: Amed var mıdır, yok mudur Diyarbakırlı AK PARTİ’li milletvekilleri? Amed vardır. Amedspor var mıdır AK PARTİ vekilleri? “Amedspor da vardır.” diyeceklerdir ama şimdi belki o cesaretleri yok ama Amedspor vardır. Değerli arkadaşlar, gelin, bu oyunları bozalım, bu tezgâhları bozalım ve sporun kardeşlik hukuku içinde yürümesini sağlayalım ve seçim öncesi bu karanlık tezgâhları boşa çıkaralım derim değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu karanlık tezgâhlar başka ne işe yarıyor biliyor musunuz? Deprem gündemi unutturuluyor. Eğer iktidarı zorlayan bir gündem varsa, yine, devlet içindeki karanlık yapılar bu gündemi değiştirmek için bu tip provokasyonlar yaparlar. Bakın, bizim görevimiz, bu Meclisin görevi depremin yaralarını sarmak olmalı, olmalıydı ama bunu gündeme taşımadık; şehirlerimizi depreme hazırlamak olmalı. Bakın, İstanbul’da, İzmir’de, Bingöl’de, Hakkâri’de panik var; kimse evine güvenmiyor, bu konuda çalışmalar yapmalıydık. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu anlamda sorumluluk almalı ama bakın, yaraları sarmayı bir kenara koyun, ne oldu biliyor musunuz? Bu vicdansız iktidar, işini, aşını kaybetmiş yurttaşlarımıza ayda 3.900 lira vermeyi reva görüyor; açlık sınırı 10 bin lira, “3.900 lira para vereceğim.” diyor. Bölge illere göç etmiş yüz binlerce yurttaşımız kiralık ev bakıyor, 10 bin liranın altında ev yok; buluyorsanız bana gösterin, 10 bin liranın altında ev yok büyükşehirlerde, “3 bin lira kira desteği vereceğim.” diyor. Bu durumda Meclis ne yapmalı? “3.900 lira değil, en az asgari ücret kadar mali destek vermeliyiz.” demeliyiz ve depremzede yurttaşlarımıza kira desteğini kiralık ev tutabilecekleri seviyeye, 10 bin lira seviyelerine çıkarmalıyız. İşte, bu konularda biz görev almalıyız arkadaşlar. Başka ne yapmamız lazım? Sayın Tayyip Erdoğan diyor ki: “Depremzedelere ev yapacağım.” 600 bin evin yıkık olduğunu kendisi söyledi. “200 bin ev yapacağım.” diyor. Değerli arkadaşlar, bu 200 bin evin yapılması için bütçeye ihtiyaç var. 200 bin evin maliyeti 200 milyar liradır. Nerede bu 200 milyar lira? Size sorarım. Tayyip Erdoğan umut verecek yurttaşlarımıza ama kasada beş kuruş para yok. 200 milyar liraya ev yapmak için 200 milyar lira kaynak koymamız gerekir. Şunu da söyleyeceğim: “Yüzde 60’ı bizden, yüzde 40’ı vatandaştan.” diyor. Kimi vatandaşımız yüzde 40’ı ödemeye gücüne sahip olabilir ama çok azdır bu çünkü zaten evi hasarlı yurttaşlarımızın büyük çoğu gariban yurttaşlarımız. Siz depremzede yurttaşımıza evin maliyetinin yüzde 40’ını nasıl ödeteceksiniz arkadaşlar? Bu, vicdansızlık değil midir? İşte, bunun için Millet Meclisi sorumluluk almalıdır. Gariban yurttaşlarımızın bu mali yükünü biz karşılamalıyız değerli arkadaşlar, yüzde 100’ünü karşılamalıyız ama bir kişinin 10 tane evi varsa elbette 1 tane ev vermeliyiz ama 1 evi olan, başını sokmak isteyen yurttaşımıza mutlaka bu anlamda ücretsiz olarak, bilabedel depremzedenin yarasını sarmalıyız ve bir deprem bütçesi yapmalıyız. Deprem 1 trilyon lira maliyeti var arkadaşlar, 1 trilyon lira ve şehirlerimizi depreme hazırlamak için de yine en az 1 trilyon lira kaynağa ihtiyaç var, “en az” diyorum, 2 trilyon lira... Var mı bütçede böyle bir kaynak? Yok değerli arkadaşlar.

Bakın, size söyleyeyim: AKP döneminde 1 trilyon dolarlık rant yaratıldı, 20 trilyon lira eder. Bu 20 trilyon liradan 1 lira vergi almadınız “Rant vergisi getirin.” dedik, almadınız. Şimdi zenginleştirilenlerden vergi alarak bu depremin yarasını sarmalıyız. Siz Merkez Bankasına para bastırırsanız o para enflasyon yaratır ve o enflasyon da yoksulun cebinden çıkar. Oysa yapmamız gereken, bu 2 trilyon liralık maliyeti zenginlerden almaktır, zenginleştirilenlerden almaktır. Bu konuda da Millet Meclisi görev almalıdır, milletin Meclisi bir deprem bütçesi yapmalıdır, depremin maliyetlerini de AKP döneminde zenginleştirilenlerin üzerine yikmalıdır değerli arkadaşlar.

Vevalı büyüktür, yurttaşlarımız tabut evlerde ölmeyi bekliyor ve depremzedeler de aç, açıkta; evlerini bekliyor. Bunun için seçimi bekleyemeyiz, bu Meclis son görev olarak mutlaka deprem yaralarını da saracak deprem bütçesini çıkarmalıdır.

Değerli arkadaşlar, torba yasaya gelecek olursak vergi affı, Sayın Elitaş sağ olsun, Sayın Vedat Demiröz sağ olsun her yıl vergi affı getiriyor bu Meclise her yıl, her yıl vergi affı getiriyor. Ben size bir şey soracağım: İş insanı olsanız, her yıl vergi affı geldiğini ve geleceğini bilseniz vergi öder misiniz? Şimdi, bankaya gidiyorsunuz, kredi alacaksınız değil mi? Ticari krediler yüzde 35’lerde, yüzde 40’larda, enflasyon da yüzde 100; para değer kaybediyor, “Ben her yıl vergi affı getireceğim ve farksız olarak sizden vergi alacağım.” deseniz kim vergisini öder arkadaşlar? Değerli arkadaşlar, işte, böyle durumlarda vergisini ödeyenlere ne diyorlar biliyor musunuz? “Keriz” diyorlar. Piyasa ismiyle söylüyorum, bir piyasada vergisini düzgün düzenli ödeyene “Arkadaş, sen keriz misin ya? Sen kötü örnek oluyorsun. Bak, sen vergini ödüyorsun ama bir yıl sonra Elitaş vergi affını getirecek, boşu boşuna bankadan kredi alıyorsun.” deniliyor. Değerli arkadaşlar, bakın, bir vergisini ödeyemeyenler var, onları hariç tutuyorum; bir de ödemeyenler var, bu işi kötüye kullananlar var, hatta siz bu vergi aflarıyla düzgün ödeyenleri de yoldan çıkarıyorsunuz değerli arkadaşlar. Bakın, size söyleyeyim: Sayın Nebati’nin bu epistemolojik politikaları sonucunda ne oldu biliyor musunuz? Şimdi, vergi afları ne zaman çıkar? İş dünyasında bir kriz vardır, patronlar batıyordur, sermayeleri tükenmiştir, iş yerleri kepenk kapatıyordur, bankalar batıyordur; hani, o zaman oturursunuz, dersiniz ki “Ya, bu şirketler batmasın, acaba bir vergi affına ihtiyaç var mı?” diye düşünürsünüz. Ama bakın, size bu tabloyu gösteriyorum, bu tablonun Türkiye’inde vergi affı çıkıyor. Şurada ne görüyorsunuz arkadaşlar? Bir timsah, bu da ağzı, tamam mı; bu timsah, bu da ağzı. Bu timsahın üst çenesi nereden gösteriyor? Türkiye ekonomisinde patronların aldığı payı gösteriyor. Son iki yılda yüzde 40’tan yüzde 55’e yükselmiş patronların payı. Timsahın alt çenesi de işçilerin payını gösteriyor; yüzde 38’den yüzde 25’e düşmüş. Şimdi, böyle bir timsah ağzında kim vardır arkadaşlar? Emekçiler vardır; timsah, emekçiye yiyor. Böyle bir durumda, patronlar kazanırken, işçiler kaybederken, siz kimi affedersiniz, kimin borcunu silersiniz; hadi buyurun, söyleyin? Kimin borcunu siler vicdanlı milletvekilleri, adaletli milletvekilleri? Yoksulun borcunu siler değil mi, çiftçinin borcunu siler değil mi? Ama yok; bu iktidar patronların iktidarı, yüzde 1’in iktidarı bu iktidar. Diyor ki: “Onlar zenginleşti, az zenginleştiler, daha çok zenginleşmeleri lazım, biz onların vergilerini affedeceğiz.” Ya, Allah’tan korkun ya, kuldan utanın ya; bankalar kârlarını yüzde 500 artırmış, şirket kârları yüzde 600, yüzde 700, yüzde bine kadar artmış bu epistemolojik politikalar sonucunda, bunlar bir de vergilerini ödemişler. Niye? Sayın Mustafa Elitaş vergi affı yasası getirecek, saraydan vergi affı yasası gelecek diye sıfır faizli bir kredi var onu kullanmışlar, vergini ödeme, sıfır faizli kredi. Şimdi diyorsunuz ki: “E, ben sizi affedeceğim.”

Bak, ne diyor biliyor musunuz Sayın Elitaş, saraydan gelen ferman: 2016’da 100 milyon lira vergi borcun var, 2016 yılından kalma. Diyor ki bu vergi affı yasası: “100 milyon lira yerine 104 milyon lira ver, ben vergini sıfırlayacağım.” Ya, 2016 yılının 100 lirası, 100 milyon bugünün 700 milyon lirası enflasyona vursanız. Bu vergi affı yasası diyor ki: “104 milyon ver yeter.”

Ya, arkadaşlar, siz bunda bir hak görüyor musunuz, bir adalet görüyor musunuz bunda? Yurttaşımız, işçi, memur, emekli enflasyon karşısında ezilecek, onların alım gücü düşecek; onların alım gücünü yiyen bu timsaha diyeceksiniz ki: “Ya, sen

az yedin, daha çok yemen lazım, senin vergini affediyorum.” Siz bunda bir adalet, bir hakkaniyet görüyor musunuz? Bu Meclisin hâlâ bir iradesi varsa değerli arkadaşlar -ki olsun isteriz- bu adaletsiz ve vicdansız vergi affı yasalarına “Dur!” demeliyiz. Ama biz ne öneriyoruz biliyor musunuz? Bir vergi ombudsmanlığı kuralım, ya, bir vergi kurumu kuralım bağımsız, özerk bir kurum kuralım, oraya zora düşen yurttaşımız başvursun, işverendir, KOBİ’dir. Allah korusun, deprem olmuş, sel basmış, zora girmiş, alacağını alamamış, gitsin oraya başvursun, objektif kriterlere göre değerlendirilsin ve onun vergisi yapılandırılsın veya affedilsin. Ama siz “Herkesi affediyorum.” dediğinizde vallahi zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yaparsınız. Bak, bu vergi aflarının sonucu ne oldu biliyor musunuz? Kapitalist bir düzende zaten adaletten bahsedemezsiniz ama bu vergi aflarının sonucunda Türkiye’de yüzde 1’in serveti geri kalan yüzde 90’ın servetinden daha fazla hâle geldi değerli arkadaşlar.

Vergi affında ne diyor biliyor musunuz? Vergi incelemesi yapılıyor ya arkadaşlar, vergi incelemesi sonucu eğer ki Maliye idaresi bir kişiyi yakalarsa -yakaladın, cezayı kestir- vergi affıyla diyor ki: “Başvur, yarısını silerim.” Hatta “Cezaların yüzde 75’ini silerim.” diyor. Düşünün, trafik polisi yakalıyor vatandaşı, sen diyorsun ki: “Kırmızı ışık cezasını da affedeceğim, hız cezasını da affedeceğim.” Trafik polisini kimse takar mı? Takmaz. İşte, vergi memurunu da kimse takmıyor, “Yakalanırsam yakalanayım, nasıl olsa saraydan af gelir.” diyor. İşte, vergi ahlakını, vergi barışını bozan bir düzenleme değerli arkadaşlar; bunu yapmayalım.

Değerli arkadaşlar, Kredi ve Yurtlar Kurumuna olan borçlarla ilgili düzenleme yapılıyor. Bizim yaptığımız muhalefet sonucunda milyonlarca gencin borcu yalnızca anaparaya geriyecek; bunu, emin olun, biz yaptık, biz muhalefet ettik. Saraydan gelen fermanla anapara, artı, gecikme zammı vardı; şimdi, bu düzenlemeyle bizim yaptığımız muhalefet sonucu milyonlarca genç yalnızca anaparayı ödeyecek ama bu da yetmez. Gençlerimize borç değil burs vermeliyiz arkadaşlar, burs, burs; onu da zor durumda olan gençlerimize daha çok vermeliyiz. Burs kaç para biliyor musunuz? 1.250 lira. Allah’tan korkmuyorlar ya, günde 41 lira yapıyor. 1 tost, 1 ayran 50 lira olmuş arkadaşlar. 1 tost, 1 ayran; bak, 1 tost, 1 ayran 50 lira olmuş. Siz gençlerinize günde 41 lira veriyorsunuz; bu, vicdansızlıktır. Hak eden gencimize yani durumu kötü olan gencimize en azından 7 bin lira, 8 bin lira burs vermeliyiz arkadaşlar, borç değil.

Diğer bir mesele ehliyetlerle ilgili. Şimdi, ehliyetlerle ilgili bir af geliyor, nasıl geliyor biliyor musunuz? İşte, bu vicdansız iktidar... Arkadaşlar, şimdi, ehliyetlerine el konulan yüz binlerce yurttaşımız var, değil mi? Şimdi, bunlara diyor ki: “Ben sizi affediyorum.” “Kırmızı ışıkta geçenleri affediyorum, hız sınırını geçenleri affediyorum.” diyor ama “Alkollü araç kullanıyorsa affetmiyorum.” diyor. Şimdi, ben size sorarım: Kırmızı ışıkta geçmek insan öldürür mü? Öldürür; ben çok şahit oldum. Yani kırmızı ışıkta geçerseniz insan öldürebilirsiniz, gözümle şahit oldum ölümlü kazalarda. “Bunu affederim.” diyor. Hız sınırını aşarsanız insan öldürür müsünüz? Evet, öldürürsünüz; buna da gözümle çok şahit oldum. “Bunu da affediyorum.” diyor ama “Alkollü araba kullanırsan seni affetmem.” diyor. “İnsan ölümüne karışmamışsan bile affetmem.” diyor. Siz bunda bir hakkaniyet görüyor musunuz arkadaşlar? Ben görmüyorum. Peki, niye böyle bir düzenleme yapıyoruz? Ölümlü bir kazaya karışmamış, kırmızı ışıkta geçene de hız sınırını geçene de alkollü araba kullanana da af getirmemiz lazım af getireceksek. İşte, burada da yanlış yapıyoruz değerli arkadaşlar, ideolojik bakıyoruz. Elbette yurttaşlarımız alkol içmesin, alkollü araba kullanmasın, ben de istemem ama kırmızı ışıkta da geçmesin, hız sınırını da geçmesin. Af getireceksek hepsine getirelim, getirmeyeceksek hiçbirine getirmeyelim.

Sigorta şirketleriyle ilgili önemli bir düzenleme var, diyor ki: “Sigorta şirketleri bu yasayla -siz ‘evet’ derseniz- eş değer parça kullanabilecek.” Ya, pek çoğunuzun arabası var, kasko yapıyorsunuz, değil mi? Kasko primleri 3 kat, 4 kat artmadı mı? Basit bir arabanın bile kaskosu 10 bin lira, 20 bin liralara çıktı arkadaşlar; 3 kat, 4 kat arttı. Şimdi, siz sigorta şirketlerine diyorsunuz ki: “Eş değer parça kullanabilirsin yani yerli parça kullanabilirsin.” İthal parça 20 bin lira, yerli parça 2 bin lira; bunu kullanacak. Peki, ben soruyorum, buradan da kayıtlara geçmesini istiyorum: “Bu 20 bin liralık yerine 2 bin liralık parça kullandığında bizim kasko primlerimiz düşecek mi?” diyorum, yalnızca “Efendim, düşebilir.” diyorlar, “Düşer.” diyorlar ama yasa teklifinde böyle bir düzenleme yok. Yani sigorta şirketleri hayat sigortalarını da 3 kat artırmış, kasko primlerini de 3-4 kat artırmış; şimdi, onlara kıyak yapıyorlar ama primlerin düşeceğine dair bir garanti yok. İşte, bunu da düzenlemeye bağlamalıyız değerli arkadaşlar.

Son olarak şunu söyleyeceğim: Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz şehirlere tıkkı yurttaşlarımız ve biliyorsunuz depremlerde hayatlarını kaybediyorlar. Şimdi, köye doğru bir dönüş var ama kimler köye dönüyor biliyor musunuz? Bir garibanlar; bir de zenginler köylerine dönüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Bir dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GARO PAYLAN (Devamla) – Zenginler ne yapıyor? Bağ evleri yapıyor, lüks, şato gibi evler yapıyor ama köye bir bakıyorsunuz, köy için diyor ki bu yasa: “2025 yılına kadar büyükşehirlerde emlak vergisini almayacağım.” Şimdi, elbette köylüden emlak vergisi almamalıyız, geçimlik tarım işçisinden almamalıyız, geçimlik hayvan üreticisinden elbette almamalıyız, bunda bir şüphe yok ama oraya lüks bağ evini yapmış, milyon dolarlık şatolarını yapmış, malikânelerini yapmış insanlardan niye almıyoruz arkadaşlar? Bu yasa bunu söylüyor; “Bunlardan vergi almayın.” diyor, “Bunlara ucuz su verin.” diyor. Siz bunda bir hakkaniyet görüyor musunuz değerli arkadaşlar? Ben bir hakkaniyet görmüyorum. Eğer siz de benim gibi düşünüyorsanız bu yasalara bu şekilde yol vermeyin derim.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu.

Buyurunuz Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi seçim öncesi bir kanun teklifi üzerinde görüşme yapıyoruz, çok da önemli konuların olduğu bir kanun teklifi bu. Bu kanun teklifi doğrudan devletle ilgili, devlet kurumlarıyla ilgili. Bu kanun teklifi doğrudan doğruya milletle ilgili, esnafla ilgili, vatandaşla ilgili; bu kanun teklifi ekonomiyle ilgili yani bir tarafı devlet, bir tarafı millet, bir tarafı ekonomiyle ilgili çok önemli bir kanun teklifi. Şimdi, yasama yapılırken bizler ne yaparız? Bu yasa teklifinin etkileri üzerinde dururuz; bu ne getiriyor, ne götürüyor; kime faydası var, kime zararı var; getirdiği nedir, götürdüğü nedir; olumlu etkileri nelerdir, olumsuz etkileri nelerdir; hangisi hangisinden fazladır buna bakarız, ona göre yasayı değerlendiririz, çıkarırız veya çıkarmayız yani Meclisin yapması gereken budur. Bir de ayrıca, yasa teklifi görüşülürken ilgili kamu kuruluşları masaya yatırılır, nasıl çalıştıkları denetlenir; bir taraftan da denetim görevimizi yaparız. İlgili sektörler, sektörün alt bölümleri bunlar değerlendirilir, buna göre yasa yapılır; yasa yapma usulü budur.

Şimdi burada bu görüştüğümüz yasa teklifi vergiyle ilgili, devletin alacaklarıyla ilgili. Ağırlıklı olarak devlet alacaklarıyla ilgili bir kanun teklifini görüşüyoruz. Dolayısıyla vergiyle ilgili, kamu alacaklarıyla ilgili olduğu için devlet egemenliğiyle ilgili bir konu aynı zamanda, doğrudan devletle ilgili bir konu aynı zamanda da.

Kanun teklifinin birinci imza sahibi Sayın Mustafa Elitaş şöyle bir açıklama yapmıştı Plan ve Bütçe Komisyonunda: “2003’ten beri yani son yirmi yılda 16 af kanunu çıkarmışız vergiyle ilgili, ekonomiyle ilgili; bunun 10’u doğrudan doğruya af kanunu, 6’sı da bunların uzatması.” 16 olmuş toplam. Yani yirmi yılda 16 kanun teklifi gelmiş vergilerle ilgili olarak, vergi affıyla ilgili

olarak. Şimdi, bunun üzerinde bir düşünürsek ekonomide ne kadar büyük tahribat yaptığını, ekonominin ne kadar büyük sıkıntılar içerisinde olduğunu; eğer durup dururken yapıyorsak tahribat yapıyoruz demektir ekonomide. Hayır, ekonomide bir sorun var da bu sorunu düzeltmek için yapıyorsak o zaman ekonomideki sorunları düzeltmemişiz demektir yirmi yıl içerisinde. Yani bu çok anlamlı. Bu, üzerinde düşünmemiz gereken, durulması gereken bir konu; gerçekten çok anlamlı. Ya, yirmi yılda 16 kere af kanunu çıkar mı? Yirmi yılda 16 af kanunu, bu ne anlama geliyor? Bu, ekonominin çalışmadığını, tahrip olduğunu, sıkıntıda olduğunu, vergi mükelleflerinin vergilerini ödeyemediklerini gösterir. Yani böyle detaya girmeye gerek yok, çok makro bir bakışla bile bunu gösterir net olarak; ekonominin sıkıntıda olduğunu gösterir, devletin vergi alamadığını gösterir. Nitekim vergi alacaklarımızın, vergilerimizin çoğu dolaylı vergiler yani yediğimiz içtiğimiz, harcadığımız, elektrikten, sudan, bindiğimiz otobüsten, akaryakıttan, araçtan aldığımız vergilerle karşılıyoruz; yoksa kimsenin doğrudan vergilerle yani kazancı üzerinden vergi ödemediği pek yok. Maliye Bakanlığı hâlbuki onun için vardır, vergi teşkilatları onun için vardır. Yani normal vergi almayı beceremeyen bir devletle karşı karşıyayız demektir ilk etapta durumu gördüğümüzde.

Sayın teklif sahibinin yine açıklamalarına göre, 521 milyar, alacağın aslıymış yani geçen yıl sonu itibarıyla 521 milyar alacak aslı, kamu alacağının aslı, 316 milyar da gecikme zammı varmış; toplam 837 milyar liralık bir vergi aslından ve ferisinden bahsediyoruz, vergi aslı ve ferisi 837 milyar. "Bunun yüzde 60'ının tahsil kabiliyeti yoktur." dedi Sayın Elitaş. Yüzde 60'ının tahsil kabiliyeti yok. Yüzde 60'ının tahsil kabiliyeti yoksa 500 milyara yakın vergiyi biz zaten alamıyorduk bu 837 milyarlık alacak içerisinde, 500 milyara yakını alamıyoruz demektir, tahsil kabiliyeti kalmamış. Peki, biz bu affı neden yapıyoruz? Neden tahsil kabiliyeti kalmamış o 500 milyara yönelik bir terkin kanunu yapmıyoruz o zaman? Ne yapıyoruz o zaman? Tekrar tekrar vergi aflarıyla bu işi uzatıyoruz. Neden yapıyoruz bunu?

Şimdi, SGK'de de -yine Sayın Elitaş'ın rakamlarına göre- 196 milyarlık bir prim aslı alacağı söz konusu bu kapsamda geçen yıl sonu itibarıyla, 166 milyar da gecikme zammı; toplam 362 milyarlık SGK alacağı var. Şimdi, bunlarla ilgili, toplam bu kadarlık bir alacakla ilgili biz -sürekli olarak- yirmi yıl içerisinde 16 vergi affı, prim affı çıkarmışız. Bunların ne faydası olmuş, ne yarar getirmiş, bunu bir irdeledik mi biz şimdiye kadar? Ne yarar getirmiş? Bu afları çıkarıyoruz, ne yarar getirmiş? SGK'de bu görüştüğümüz vergi affından önce, biz bir buçuk yıl önce de bir vergi affı çıkardık. O zaman toplam kamu alacakları ne kadarmış biliyor musunuz değerli milletvekilleri? 401 milyarmış, şimdi 521'e çıktı. Artmış, azalmıyor bir buçuk yılda. Ya, bir buçuk yıl bir şey değil. Artıyor, af çıkarıyoruz, artıyor, azalmıyor. Ne anlamsızdır bu. Ne oluyor böyle? SGK'de de 14 milyon sigortalı prim borcunu ödememiş, 18 milyona çıkmış şu anda. 3 milyon 277 bin iş yeri prim borçlusuymuş. E, sigortada da biz, SGK'de de aynı şekilde prim tahsilatı yapamıyoruz demektir, SGK de boşuna çalışıyor demektir. Yani Maliye Bakanlığı vergi tahsil edemiyor. Kazanç üzerinden alınması gereken doğrudan vergilerle ilgili bir çalışması doğru dürüst yok demektir, SGK de prim tahsilatı yapamıyor demektir bu. Bu rakamlar çok kaba olarak baktığımızda bunları gösteriyor.

Değerli arkadaşlar, biraz önce söylediğim gibi, kanun çıkarılırken, yasama yapılırken etkilerine bakılır. Şimdi, biz, bir taraftan da bunların bu etkilerine bakalım. Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyledim, şimdiye kadar çıkarılan bu vergi aflarının, SGK prim aflarının etkileri neler olmuştur acaba? Bölgesel etkileri nelerdir mesela? Biliyor muyuz? Hiçbir şekilde bilgimiz yok bu konuyla ilgili; hiç. İller itibarıyla durum nedir, bunları biliyor muyuz? Hangi iller vergisini ödüyor, prim ödüyor, hangi illerde ödemeyenler var? Biliyor muyuz bunları? Hiç bilmiyoruz. Peki, sektörler itibarıyla durum nedir? Ekonomideki sektörel dağılıma bakarsak "Şu sektörler vergisini ödüyor, primini ödüyor, şunlar ödemiyor." diyebiliyor muyuz? Yok, böyle bir çalışma da yok. Peki, biz bu afları, bu prim aflarını, vergi aflarını neden çıkarıyoruz o zaman, bu etkilerini de bilmediğimiz hâlde? Bakıyoruz, tahsil kabiliyeti kalmamış yüzde 60 bir vergi alacağı var ve bütün bunları yapıyoruz, çok bilinçsizce yapıyoruz. Evet, bir seçim öncesi, iktidarın getirdiği bir kanun teklifine, bu yöndeki bir kanun teklifine bir muhalefet milletvekili olarak, muhalefet partisi olarak karşı çıkmak mümkün değil tabii ki ama bu soruları da sormamız lazım, bunlar yanlış işler değerli arkadaşlar. Bunların -biraz önce söylediğim- hem makroplanda etkileri var hem devleti olumsuz olarak etkiliyor, devlet kurumlarını olumsuz olarak etkiliyor hem vatandaşlara bir faydası yok. Gerçek anlamda, esnafa, iş yapan, çalışan, iyi niyetli vatandaşlara bunun ne kadar olumlu etkisi var, bunu hesaplayabiliyor muyuz, görebiliyor muyuz? Yok, tam tersine, iyi niyetli olan, vergisini zamanında ödeyen, primini zamanında ödeyen esnaf, kişi, iş yerleri cezalandırılmış oluyor; bunları da görmemiz lazım. Sektörle ilgili etkileri nelerdir bunları görmemiz lazım. Teşvikler veriyoruz, sektörel teşvikler; hangi sektörler primlerini, vergilerini ödüyor, hangileri ödemiyor, bu teşvikler verilirken bu durum dikkate alınıyor mu? Yok.

Bunun -biraz önce değerli arkadaşlar da anlattılar- teklif olarak da eksikleri çok, mesela 2 bin lira meselesi gibi. 2 bin liranın altındaki kamu alacaklarından vazgeçiliyor. Yıllardan beri, mesela, birisinin 100 liralık bir borcu var, onun gecikme zammı birikmiş, birikmiş, 2 bin liranın altında, 2 bin lirayı geçmemiş, o da affediliyor; birisinin geçen yıldan 1.500 liralık borcu var, o da affediliyor, bu da bir haksızlık yaratıyor tabii. Bunun maliyeti, 2 bin liranın tahsil edilmesinin maliyeti yüksek olduğu için, avukat masrafı, takip masrafı, dava masrafı, vesaire yüksek olduğu için bundan vazgeçiliyor ama gördüğüm kadarıyla bu tür aflar da bu tür sıkıntılara maalesef doğuruyor.

Ama onun haricinde, mesela, kamu-özel iş birliğiyle yapılan köprüler var, yollar var, bunlarla ilgili geçişlerde de şoför esnafının ödeyemediği birçok meblağ söz konusu. Kamyonunun değeri kadar borcu olanlar var. E, bunlarla ilgili olarak da bir af çıkarılması lazım. "Bunlar kamu alacağı değil." denilebilir belki ama devlet istediği zaman bunu yapabiliyor; mesela, kur korumalı mevduat hesabına destekleme yapabiliyor devlet. Bunlarda da benzeri bir durum söz konusu olabilir, yapılabilir bu tür şeyler. Dolayısıyla böyle bir bahane geçerli değil.

Değerli arkadaşlar, depremden çok büyük bir zarar gördük; Allah kayıplarımıza rahmet etsin, kalanlarımıza da Allah yardım etsin, hepimizin başı sağ olsun, büyük sıkıntı gördük ancak deprem öncesi tedbir almadığımız için, depremden sonra hemen müdahale edemediğimiz için -biraz önce arkadaşlarımız söyledi- askerin hemen devreye girmemesinden dolayı, Kızılayın, AFAD'ın hemen, yirmi dört saat, kırk sekiz saat ve yetmiş iki saat çok önemli, bu süreler içerisinde yeterince devreye girememesinden dolayı büyük zararlara uğradık, hâlen de sıkıntılar çekiyoruz. Depremin Türkiye üzerinde çok olumsuz etkileri oldu, olacak, oluyor maalesef, tedbir almadığımız için göz göre göre yoksa deprem olacağını da biliyorduk. Allah bundan sonraki depremlerden korusun ama değerli arkadaşlar, ekonomiyle ilgili olarak da benzeri bir durum söz konusu, ekonomiyle ilgili olarak da benzeri sıkıntılar söz konusu. Deprem, nasıl -biliyorduk- göz göre göre, bilerek ama bu konuyu ihmal ederek geldiyse benzeri bir durum ekonomi için de söz konusu. Buradan uyarmak istiyorum, Genel Kurulumuzdan iktidarı uyarmak istiyorum değerli arkadaşlar. Bakın, bu kur politikasıyla çok büyük bir ekonomik deprem yaşayacağız. Bu faiz politikasıyla iktidarın çok büyük bir deprem yaşayacağız. Bu dış ticaret politikasıyla çok büyük bir deprem yaşayacağız. Gördüğüm kadarıyla geçen yıl, 2022'de 110 milyar dolar açık verdik dış ticarete. Aldığımız ile sattığımız arasındaki fark 110 milyar dolar, geçen sene rekor kırıldı. Bu sene ilk ayda 14 milyar dolar olarak başladı, ilk ocak ayında. Bu politikayla, bu kur politikasıyla, bu faiz politikasıyla, bu dış ticaret politikasıyla devam etmemiz hâlinde büyük sıkıntılar olacağını gösteriyor, bir kur patlaması yaşayacağımızı gösteriyor, altından kalkamayacağımız bir ekonomik kriz yaşayacağımızı gösteriyor; bundan bir an önce dönülmesi lazım. Nasıl depremi önceden bildiğimiz hâlde önlem almadıysak bu ekonomiyle ilgili olarak da bu önlemler alınmıyor değerli arkadaşlar, bunu görmek lazım. Buradan uyarıyorum, bu durumun görülmesi, tedbir alınması şarttır.

Uluslararası alanda dengeler değişiyor, uluslararası alanda yeni dengeler oluşuyor, yeni bir dünya düzeni oluşuyor. Türkiye bu dünya düzeni içerisinde çok önemli bir yere sahip. Türkiye çok önemli ama bu yeniden değişen dengelerde, yeniden kurulan dengeler içerisinde Türkiye'nin güçlü olması lazım; kamu kurumlarının güçlü olması lazım, ekonominin güçlü olması lazım, müteşebbisimizin güçlü olması lazım, devletine güvenmesi lazım. Bu anlayışla devam ettiğimiz sürece bunu başaramayız arkadaşlar; bu ekonomi politikalarıyla, bu anlayışla bunu başarmamız mümkün değil, bu durumu devam ettiremeyiz. Onun için bu konuyla ilgili olarak da özellikle iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımızın iktidarı bu konularla ilgili uyarması gerekiyor. Bu şekilde devam etmemiz hâlinde ekonomide de büyük bir depremle büyük sıkıntılara düşer olacağımızı görüyoruz çok değerli arkadaşlar.

Mevcut durumun tespitini yaparsak değerli arkadaşlar, devlet çok örselenmiş vaziyette, devlet kurumları çok sıkıntılı, tahrip olmuş vaziyette, devlet kurumları çökmüş vaziyette. Biraz önce vergiyle ilgili afları anlatırken Gelir İdaresinin, Maliye Bakanlığının ne kadar sıkıntılı olduğunu anlattım ama ekonomiyle ilgili kurumlar arasında da koordinasyon yok yani Merkez Bankası ile Maliye Bakanlığı arasında, Maliye Bakanlığı ile Hazine arasında, Hazine ile Cumhurbaşkanlığı arasında ki bu yeni hükümet sistemi içerisinde, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi içerisinde Maliye Bakanlığına bağlı olması gereken Bütçe Genel Müdürlüğü gibi, Başkanlığı gibi kurumlar da Cumhurbaşkanlığına alındı, Maliye Bakanlığı bünyesinden çıkarıldı, ayrı ayrı çalışan, birbirleriyle iyi koordine edilmeyen kurumlar oldu. Şu anda Merkez Bankası, Bütçe ve Strateji Başkanlığı yani bir anlamda eski tabirle Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine, Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, bunlar ayrı ayrı çalışan ama iyi koordine edilemeyen kurumlar hâline geldi. Dolayısıyla, ekonomik bir krizde bunların çok iyi çalışması ve ekonomik krize karşı önlem almaları mümkün değil. Yıllardan beri zaten bir ekonomik kriz yaşıyoruz, bunun derinleşmesini şimdiye kadar önleyemediler. Bu şekilde devam ederse bu kriz göz göre göre gelmiş olacak bu anlayışla maalesef. Ve bu anlayış, maalesef, girişimcilerimizin de girişimcilik ruhunu yok ediyor, cesaretini yok ediyor, kırıyor. Şu anda bir Türk vatandaşı olup da Türkiye'ye yatırım yapandan daha fazla yurt dışına yatırım yapan var. Neden? Türkiye'deki yatırım ortamı güven verici değil, güven verilmiyor. Tüketici Güven Endeksi'ne bakın, maalesef olumsuz geziyor, olumlu olması gerekiyor. Akıllı başında, dil bilen, iyi eğitim görmüş gençlerimiz yurt dışına gidiyor maalesef. Para yurt dışına çıkıyor, son yıllarda özellikle büyük meblağlar yurt dışına gitmiş. Hem para gidiyor hem beyin göçü yaşıyoruz, sıkıntılar yaşıyoruz, bunları görmemiz lazım değerli arkadaşlar.

Evet, bu dönem bitiyor, bizler son konuşmalarımızı, son kanun tekliflerimizi yasalaştırıyoruz ancak buradan, iktidarı Parlamento olarak, yasama erki olarak hepimizin eleştirmesi lazım, bunları göstermesi lazım iktidara, yürütme erkine. Maalesef, bu yanlışlar yapılıyor, hep beraber bu uyarıları yapmak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ama iktidara mensup milletvekillerinin de aynı şekilde bunda hiçbir kompleks duymadan iktidarı eleştirmeleri lazım, yürütme erkini eleştirmeleri lazım. Benden sonra konuşacak olan iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımızın bu uyarıyı yapmasını diliyorum -Cemal Bey, özellikle sizden bekliyorum, siz dürüst kişiliğinizle bildiğimiz, birikimli, deneyimli bir arkadaşımızsınız- bu uyarıları yapmak hepimizin boynunun borcudur. İktidarın gidişi, ekonominin gidişi doğru değil, düzgün değil, bu şekilde devam etmeleri hâlinde büyük bir deprem de ekonomide yaşayacağız hep beraber maalesef. Bu konuda Parlamento olarak görevimizi yapmak zorundayız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama “evet” oyu vereceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Ben bu vesileyle belki de son konuşmalarımdan bir tanesini yaptım ya da son konuşmamdır, hepinize saygılar sunuyorum, bundan sonraki hayatınızda başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Evet” oyu vereceğiz.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Grup Başkan Vekilimiz uyardı “‘Evet’ vermeyecek miyiz?” diye. “Evet” vereceğiz, bir muhalefet partisi olarak, milletvekili olarak seçim öncesi, bu kadar önemli bir seçim öncesi “hayır” diyemeyiz ama dediğim sakıncalarını da hiçbir zaman unutmamamız lazım, görmemiz lazım değerli arkadaşlar.

Hepinize tekrar saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan, anlayışınız için.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bir önceki HDP'li hatip, Sayın Genel Başkanımızın bugünkü grup konuşmasına atfen Bursaspor maçındaki olaylarla ilgili Bursaspor'u tebrik ettiği, yapılan, açılan pankartları tebrik ettiği gibi bir beyanda bulundu. Bu, gerçeği yansıtmıyor. Bu noktada sataşmadan dolayı kürsüden söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Sataşmadan efendim.

Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın 404 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında MHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Bir önceki konuşmada, HDP'li konuşmacı, Sayın Genel Başkanımızın Bursaspor taraftarını özellikle açılan pankart ve yapılan gösteriler, oradaki provokatif eylemler dolayısıyla kutladığını ifade ettiler; bu tamamen gerçek dışıdır, bunu burada ifade etmek istiyorum. Futbolun farklı emellere, siyasi birtakım hedeflere alet edilmesine karşı çıkışımızı daha önceki haftalarda da Türkiye'de kamuoyu gayet yakından bilmektedir. Biz, sporun spor gibi yapılmasını, taraftarlığın çok önemli olduğunu ancak bu alanlarda yapılan işlerin farklı birtakım sıkıntılara yol açabileceğini düşündüğümüzden dolayı bu konuda sorumlu tavrımız gereği bazı hatırlatmalarda bulunuyoruz. Genel Başkanımız aynen şunu ifade ediyor: “Bu futbol müsabakası esnasında tribünlerden sallanan provokatif mahiyetli görsellerin, yaşanan taşkınlıkların sporun ahlak ve doğasına bütünüyle aykırı olduğu hepimizin ve herkesin malumudur.” ifadesini kullandıktan sonra Amed'le ilgili olarak “Türkiye'de Diyarbakır vardır, Amed yoktur.” diyor, bu evvelden beri söylediğimiz bir şey, “Bursaspor taraftarını da buradan selamlıyorum, millî duruşlarından dolayı da tebrik ediyorum.” diyor. Yani propaganda ve o pankartlardan dolayı değil, tarihten bugüne Bursa'nın ve Bursaspor'un millî duruşundan dolayı kendilerini tebrik ederken “Arkasından çıkan olayların Kürt kökenli kardeşlerimizle ilişkilendirilmesi bir defa cinayettir, melanettir ve rezalettir.” ifadesini kullanıyor. “Kürt kökenli kardeşlerimiz başkadır, huzur ve asayişimize kastedenler başkadır. Bursa nasıl göz bebeğimizize Diyarbakır da bizim göz bebeğimizdir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Açarsanız, bunu tamamlasam faydalı olacak efendim.

BAŞKAN – Sataşmadan istediniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Anladım ama bu önemli bir mesele.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – “Bursalı kardeşlerim ile Diyarbakırlı kardeşlerim birdir, kardeşler; bozgunculuk yapanlar ise kalleştir.” ifadelerini kullanmak suretiyle bu meseledeki birleştirici, bütünleştirici tavrını ve hadisenin yanlışlığını ortaya koymuştur. Bu konuda, Sayın Genel Başkanımız, bu hadiselerin yanlış ve provokatif olduğunun da altını çizmiştir. Buradan, yapılan o hadiselerle ilgili Genel Başkanımızın ve Milliyetçi Hareket Partisinin buna destekçi olduğunu, bunu tebrik ettiğini ifade etmek gerçek dışıdır, olayları saptırmaktır. Bu hususu yüce Meclisin ve milletimizin takdirlerine arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 404) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına Giresun Milletvekili Sayın Cemal Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 404 sıra sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, millet olarak olağanüstü bir dönemden geçiyoruz. 6 Şubat depremi tüm ülkemizi derinden etkilemiştir, üzüntümüzün tarifi mümkün değil. Asrın felaketi olarak nitelenen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı Cenab-ı Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar ve milletimize de başsağlığı diliyorum.

Sayın milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifiyle kamu alacakları yeniden yapılandırılmakta, kamuya borcu olan gerçek ve tüzel kişilere borçlarını ödemeleri için yeni imkânlar sunulmaktadır. Teklif kanunlaştığında tüm vergiler ve vergi cezaları; trafik, askerlik, nüfus para cezaları; köprü, otoyol kaçak geçiş cezaları; adli para cezaları; tüm idari para cezaları; öğrenim kredisi borçları; ecrimisiller; madenlerden devlet hakkı; kaynak kullanımını destekleme primi borçları ve bu türden borçlar; gümrük müdürlüklerince takip edilen gümrük vergileri; idari para cezaları; gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacaklar yapılandırma kapsamına alınmaktadır. Ayrıca, sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı; işsizlik sigortası primi; sosyal güvenlik destek primi; isteğe bağlı sigortalılık primi ve topluluk sigortası primi; ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları; idari para cezaları; gecikme cezası ve gecikme zammı; 5510 sayılı Kanun’un ek 5’inci maddesi kapsamındaki tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanların sigortalılığından doğan prim borçları; yine 5510 sayılı Kanun’un ek 6’nı maddesi kapsamındaki borçlar; ticari taksit, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma araçlarında çalışanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle çalışanların sigortalılığından doğan prim borçları; 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamındaki sigortalılardan doğan primler; iş kazası, meslek hastalığı, malullük ve vazife malullüğü sonucunda doğan rücu alacakları, yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar kanun kapsamında yapılandırılarak ödenebilecektir.

Belediyelere, gümrük müdürlüklerine, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, millî emlak müdürlüklerine ödenecek borçlar da yapılandırma kapsamına alınmıştır.

Yine, emlak vergisi başta olmak üzere tüm vergiler, vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları, Belediye Gelirleri Kanunu kapsamında belirlenen ücret ve pay alacakları ile bunların ferî alacakları; belediyelerin tahsil ettiği idari para cezaları; su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunların ferî alacakları ve belediyelerin sahip olduğu taşınmazlarla ilgili yaptıkları satış, irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan kullanım bedelleri ve hasılat payları, kira ve irtifak hakkı bedelleri, kaynak sularının kira bedeli alacakları da yapılandırılarak ödenebilecektir.

Teklifte 31 Aralık 2022 tarihi esas alınmış ve alacakların türüne göre bu tarih esas alınarak düzenlemeler yapılmıştır. Teklifte yer alan yapılandırma hükümleri; kesinleşmiş alacaklar, kesinleşmemiş ve dava safhasında olan alacaklar, inceleme ve tarhiyat işlemleri devam eden alacaklar, pişmanlıkla ve kendiliğinden yapılacak beyanlar üzerine ödenecek alacaklar şeklinde tasnif edilerek düzenlenmektedir. Ayrıca, matrah ve vergi artırımı, işletme kayıtlarının düzeltilmesine yönelik düzenlemeler de yine teklif kapsamındadır.

Kesinleşmiş alacaklarda borçların asıllarından vazgeçilmemektedir. Borç asılları; “gecikme zammı, gecikme faizi, gecikme cezası, faiz” gibi adlarla uygulanan ferî alacaklar Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi oranında güncellenmektedir. 1 Kasım 2016 tarihinden önceki dönemler için TÜİK tarafından ilan edilmiş Yurt İçi Üretici Fiyat Endekslerindeki aylık değişim oranları, 1 Kasım 2016 tarihinden itibaren ise aylık yüzde 75 esas alınmaktadır. Böylece, bu alacaklar son derece düşük oranlarda güncellenmiş bulunmaktadır. Hesaplama bu şekilde yapıldıktan sonra borç asıllarının tamamı ile Yurt İçi ÜFE tutarı, usulsüzlük cezalarının yüzde 50’si, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından kesilen idari para cezalarının yüzde 50’si ödenecektir. Bunun karşılığında gecikme zammı, gecikme faizi, faiz gibi ferî alacaklar, kalan cezalar ve vergiler için kesilmiş vergi ziyai cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir. Ayrıca, davalı olan vergi, idari para cezası, ecrimisil alacaklarında ihtilafları sonlandırarak ödeme imkânı getirilmektedir. Özellikle bu durumda olan alacaklarda davanın bulunduğu safhaya göre vergi asıllarının yüzde 90’ına varan indirimler yapılarak ihtilafların sonlandırılması sağlanmaktadır.

Teklifte matrah artırımıyla ilgili olarak mükelleflere 2018 ile 2021 yıllarına ait gelir vergisi matrahlarını, kurumlar vergisi matrahlarını, gelir, kurumlar, stopaj vergilerini, katma değer vergilerini kanunda öngörülen oranlarda asgari tutarlardan az olmamak üzere artırımları ve belirli bir oranda vergi ödemeleri şartıyla artırımda bulundukları yıllar ve vergi türleriyle sınırlı olmak üzere vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacağı yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Matrah artırımı kapsamında hesaplanan vergilerin peşin veya on iki ayda aylık taksitler şeklinde ödenebilecektir. Matrah ve vergi artırımı hükümlerine göre hesaplanan vergilerin peşin ödenmesi hâlinde vergi aslından da yüzde 10 indirim yapılacaktır. Önceki düzenlemelerde olduğu gibi defter, kayıt ve belgeleri yok edenler, tahrifat yapanlar, sahte belge düzenleyenler, Vergi Usul Kanunu 359/ç fıkrasında yer alan fiilleri işleyenler, terör suçundan hüküm giyenler, millî güvenliğe karşı işlenen suçlar nedeniyle haklarında soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler matrah, vergi artırımından yararlanamayacaktır.

İşletme kayıtlarının düzeltilmesi kapsamında, işletmede mevcut olup kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlara; kayıtlarda yer alıp işletmede mevcut olmayan emtiaya, makineye, teçhizata ve demirbaşlara; kayıtlarda yer alıp işletmede mevcut olmayan kasa mevcudu ile ortaklardan alacaklara ilişkin de kayıtlar düzeltilebilecektir. Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyenler kanunda yazılan süre içinde ilgili idareye başvurmak zorundadır.

Bu teklifle kamuoyunun uzun taksit süresi talepleri de yerine getirilmiş oluyor. Bu kanunla yapılandırılan borçlar kırk sekiz ayda yani dört yılda ödenebilecektir, ayrıca peşin ödemeler de teşvik edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Peşin ödeme hâlinde cezalar için Yurt İçi ÜFE tutarından yüzde 90 oranında indirim yapılmaktadır. İdari para cezalarının peşin ödenmesi hâlinde aslından yüzde 25 indirim yapılmaktadır. Yapılandırılan borçların taksitle ödenmek istenmesi hâlinde ilk 2 taksitin süresinde ödenmesi şartı bu teklifte de yine korunmaktadır. Önceki yapılandırma kanunlarında bir takvim yılında 2 taksiti ödeyememiş kişilere bu taksitleri geç ödeme zammıyla birlikte son taksiti izleyen ay sonuna kadar ödeme imkânı yer alıyordu; teklifte bu imkân korunuyor, ayrıca takvim yılında 3 taksiti ödeyememiş olanlara da bu borçlarını son taksiti izleyen ay sonuna kadar ödeme imkânı getiriliyor.

Netice olarak kamuoyunun, vatandaşlarımızın beklediği bir yapılandırma gündeme gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Dolayısıyla, vatandaşlarımızın lehine olduğunu düşündüğüm bu yapılandırma düzenlemesinin, bu kanun teklifinin lehinde oy kullanacağımı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına diğer konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı.

Buyurunuz Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, ülkemizde yaşanmış olan depremden dolayı geçmiş olsun dileklerimi bir kez daha iletmek istiyorum. Depremde kaybetmiş olduğumuz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralıları da acil şifalar diliyorum.

Bu kanun teklifi içerisinde bizim de itirazda bulunduğumuz bazı düzenlemeler var. Ancak bununla birlikte, çok sayıda ekonomik nedenden dolayı vergi borçlarını başta olmak üzere birtakım kamu borçlarını ödeyemeyen vatandaşlarımızın bu borçlarını ödeyebilmek adına bekledikleri bu yapılandırmayla ilgili olan konuya sadece “Vatandaşlarımızın sorunları bu anlamda çözülebilir.” diyerek biz de destek olmaya çalışıyoruz. Ancak AKP iktidarı döneminde çok sayıda yapılandırma gerçekleştirilmiş olmasının vatandaşlarımız arasında öncelikle bu vergi ödeme bilinci yönüyle birtakım zafiyetlere yol açtığını da ifade etmek isterim. Yani bir taraftan “Nasıl olsa devamlı yapılandırma çıkıyor,” deyip, kendisinin de birtakım ekonomik sıkıntıları olması nedeniyle “Nasıl olsa af çıkar.” deyip bekleyen vatandaşlarımız olduğu gibi, bir taraftan da borçlarını düzenli ödeyen vatandaşlarımızın “Ya, ben düzenli ödüyorum ama diğerleri ödemiyor.” diyerek serzenişte bulunduğu bir dönemi de yaşadığımızı ifade etmek isterim.

Şimdi, bu kadar sık yapılandırma yapılmasının esas, temel sorunu nedir bunu tartışmakta fayda var. Şimdi, bu yapılandırma teklifiyle vatandaşın sorununu bir taraftan çözmekle beraber, AKP iktidarı döneminde çok sayıda yapılandırmanın kabul edilmiş olması sizin yani AKP iktidarının ülkede yaratmış olduğu ekonomik buhrandır. Ekonomiyi o kadar kötü yönetiyorsunuz ki içinde bulunduğu nedenlerden dolayı birçok vatandaşımız, esnafımız, çalışanımız borçlarını artık ödeyemez duruma geldi yani yapılandırma ihtiyacının sizin yaratmış olduğunuz kötü ekonomik koşullardan kaynaklandığını bir kez daha ifade ediyorum. Ekonomi iyi olsaydı borcunu ödeyemeyen, borcunu ödemekte zorlanan bu kadar vatandaş olur muydu? Olmazdı. Eğer vatandaşımız borcunu ödeyemediği için bu kadar çok, sık bir şekilde yapılandırmaya ihtiyaç duyuyorsa işte temeldeki sorun, sizin ekonomiyi kötü yönetmenizden kaynaklanmakta. Çok şükür ki şurada, önümüzde iki ay gibi kısa bir dönem kaldı, artık, iktidara ekonomiyi bilen, ekonomiden anlayan bir iktidar gelecek, vatandaşlarımızın rahatını ve huzurunu sağlayacaktır.

Şimdi, şunu ifade etmek istiyorum: Bakın, yapılandırma gerçekleştiriliyor, kanun Meclisten geçiyor, vatandaşımız da bir umutla, bir hevesle 1 taksit ödüyor, 2'nciye geldiğinde biraz daha zorlanıyor, 3'üncüye geldiğinde tıkanıyor ve böylelikle de o biriken borçları ödeyemez duruma geliyor.

Bakın, ilk 2003 yılında adına “Vergi Barışı Kanunu” denilen “vergi barışı” adıyla bir yapılandırma getirilmiş. O tarihte, 2003 yılında, yapılandırma neticesinde tahsil oranı yüzde 60'a yakın, yüzde 59,4. Peki, 2008'de getirilen yapılandırmada ne olmuş? Yüzde 56,8. 2011'de ise yüzde 55. Devam edegelen tüm yapılandırmaları sırasıyla sayarsak; bakın, devamında yüzde 30, yüzde 27, yüzde 25, 2018'de yüzde 22, 2020'de yüzde 21, 2021 yapılandırmasında ise yüzde 16,7 oranında ancak tahsilat gerçekleşebilmiş. Yani siz ne kadar yapılandırma yaparsanız yapın yıllara göre devam eden yapılandırmada, her yapılandırma sürecinde oran daha da aşağıya düşmüş. İşte nedeni: “Nasıl olsa bir daha yapılandırma çıkar.” deyip ödemeyen olduğu gibi borcunu ödemek istese de ödeme imkânı bulamayan, ekonomisi düzgün olmayan vatandaşımız sizin yüzünüzden ödeyemez durumda.

Şimdi, önemli bir deprem yaşandı, gerçekten büyük, önemli sıkıntılar yaşadık. Hep beraber deprem bölgesindeydik. İşte, bir taraftan orada enkazların bir an evvel toparlanma süreciyle birlikte yaşanan şu durumu sizlere bir kez daha ifade etmek istiyorum: Bakın, Antalya'da 170 bine yakın depremzede yani deprem bölgesinden gelen vatandaşımız var; bu vatandaşlarımız bir taraftan, işte, otellerin sunmuş olduğu imkânlarla barınmakta, bir taraftan evlerde kalmakta yani Antalya başta olmak üzere birçok ilimizde konaklamaya çalışmakta. Şimdi, örneğin, otellerde kalanların yaklaşan turizm sezonu nedeniyle nereye gideceklerine dair kaygıları var; bu kaygılarının bir an evvel çözüme kavuşması gerekmektedir. Başta, otellerde kalanlara, kalacakları yerin mutlaka temin edilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum. Yani ziyaret ettiğimiz çok sayıda depremzede, otellerde konaklayan vatandaşımız “Biz yaklaşan turizm sezonu nedeniyle buradan çıktığımızda nereye gideceğiz?” kaygısı içerisinde. Yani depremde gerçekten çok büyük bir sorun yaşadılar, depremi yaşadılar ama şimdi gittikleri yerde de bir başka sorun kendilerini beklemekte.

Yine, çok sayıda depremzede vatandaşımıza sorduğumuzda 10 bin TL'lik acil yardım desteğini çok sayıda vatandaşımızın almadığını, alamadığını gördük. Telefonlarına gelen cep mesajlarıyla bankamatiklerin önüne gidip kuyruklarda bekleyen vatandaşlarımızın, maalesef, onar bin TL acil destekten dahi yararlanamadığını gördük. Değerli arkadaşlar, siz vatandaşa, depremzedeye böyle mi yardım yapıyorsunuz? Yani zaten mağdur olmuşlar, mağduriyetlerini daha da artırmaya devam ediyorlar. Yani sizin onların sorunlarını çözebilecek olduğunuza kimse inanmıyor, bakın, sizin bu vatandaşların derdini çözeceğinize hiç kimse inanmıyor; cebine mesaj attığınız vatandaşa bir 10 bin TL'yi dahi ödeyemediniz, hâlihazırda insanları kuyruklarda bekletiyorsunuz. Şimdi, ifade ettiğim gibi, bunu, bu yapılandırma konusunu vatandaşımız beklediği için biz de bu anlamda destekliyoruz.

Bununla birlikte, bu vesileyle söz almışken Antalya'dan bir konuyu, çok önemli bir konuyu, Antalya adına önemli bir konuyu buradan ifade ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum. Şimdi, bakın, Antalya Kemer Tekirova Phaselis'te -ki Phaselis birinci derece sit alanı olan bir bölgedir, çok önemli bir bölgedir, doğal güzellikleriyle tüm dünyada bilinen cennet bir bölgedir-

Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığıyla "cennet koyu" olarak geçen bir bölge betonlaştırılarak yok edilmekte. Yani, sizin doğal güzelliklere, tarihî ve kültürel değerlere bu kadar mı düşmanlığınız var, anlamış değilim. Bakın, çok özel bir bölge olan, birinci derecede sit alanı olan bu bölgeye, korunmaya mecbur olan bu bölgeye Bakanlık eliyle betonlar dökülmekte. Şimdi, efendim "Tuvalet ve duş yapılacak." Yapılsın, buna itirazımız yok ancak aynı yere restoran, kafeterya gibi benzeri başka işletmelerle - yerinde gidip gördük- buralara beton dökülmekte ve bu sit alanı olan ve adı gibi gerçekten cennet koyu olan yer betonlaştırılmakta. Bunun başsorumlusu ve üstelik Antalyalı olan Kültür ve Turizm Bakanının ta kendisidir; bunun başsorumlusu, Karadeniz'de yaylaları betonlaştıran, her gördüğü yeşil dokuyu, her gördüğü doğal güzelliği yok etme anlayışını taşıyan AKP iktidarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Buradan sesleniyorum, Antalya adına sesleniyorum, Antalya'da bu tarihî ve doğal güzelliğiyle çok önemli olan Kemer adına, Phaselis adına sesleniyorum: Yol yakinken bu Phaselis Cennet Koyu'nun tahrip edilmesinin önüne geçiniz, aksi hâlde bunun bütün vebali sizin olacaktır. Öyle ki bu ihale sürecini de zaten almış gün yapmışsınız, "Altmış gün içinde, seçime kadar her şeyi yapalım, bitirelim." derindesiniz ama Antalya halkı sizi affetmeyecek.

Sizin aracılığınızla buradan Kültür ve Turizm Bakanına tekrar sesleniyorum: Bir Antalyalı olarak sizin göreviniz o tarihî ve doğal güzelliklere sahip çıkmaktır; oraları mahvetmeyin, yoksa bunun hesabını Antalya halkı size soracaktır.

Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bravo!

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.34

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 69'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

404 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 12'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz.

Buyurunuz Sayın Yılmaz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli milletvekilleri, (2/4901) esas numaralı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümünü kapsayan 1 ila 12'nci maddeleri üzerinde İYİ Partinin görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Tekrar hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yılbaşından bu tarafa görüştüğümüz kanunlar son derece önemli kanunlar, doğrudan doğruya ekonomimizin performansıyla ilgili ve önümüzdeki orta ve uzun vadeyi, beş ve on yılı yakından etkileyecek yasalar. Dolayısıyla geçen haftaki EYT yasası tartışılırken de söylediğim gibi, bu yasalar yapılırken üzerinde çok düşünmek, iyi irdelemek ve dolayısıyla sağlıklı bir yasa yapmak zorundayız. Şu anda görüşmekte olduğumuz yasa Komisyona geldiğinde 24 maddeden ve 1 geçici maddeden ibaretti fakat Komisyon aşamasında geçici madde çıkarıldı ve dolayısıyla şu anda yürürlük ve yürütme maddeleri dâhil 24 madde üzerinden yasayı görüşüyoruz.

Tabii, söz konusu 24 maddelik torba yasa teklifinin özü, esası adından da anlaşılacağı üzere bazı alacakların -ki özellikle bu kamu alacaklarını gösteriyor- kamu alacaklarının ve dolayısıyla özel sektörde de yarı kamu olan bazı aidat ödemesi vesaire gibi alacakların yeniden yapılandırılmasını hedefliyor ama bu kanunun geriye kalan kısmı birbirinden farklı 12 kanunda değişiklik yapıyor, gerçekten tam bir torba yasa.

Şimdi, son dönemin en kapsamlı düzenlemesi olan bu yasada vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu prim borçlarının yeniden yapılandırılması, vergi cezaları, idari para cezaları, gecikme zammı, gecikme faizleri, gecikme cezalarının üzerinden yapılacak olan indirimler, bazı diğer kamu alacaklarından veya kamu alacağı niteliğinde olmayan alacaklardan söz ediliyor ve dolayısıyla bunlar yeniden yapılandırılıyor.

Komisyon aşamasında, görüşmeler başlamadan önce usul tartışmaları her kanun görüşmesi öncesinde açılıyor ve her defasında da en azından bir saatimiz, bir buçuk saatimiz, belki daha fazla bir süre bu usul tartışmalarına gidiyor. Usul tartışmalarının özü, esası da gerçekte "Bu yasayla ilgili olarak herhangi bir etki analizi yapılmış mı? Bize verilecek olan herhangi bir doküman var mı?" sorusuna geliyor. Arkadaşlarımız konuşmaya başlıyorlar, üç beş kişi konuştuğundan sonra, görüşmelerin yarı yerinde "Evet, bir doküman var." diyorlar ve ortaya bir doküman çıkıyor. O dokümanları bizim incelememiz, irdelememiz ve dolayısıyla oradan bir sonuca varmamız o aşamada kesinlikle mümkün olmuyor. Dolayısıyla -Komisyon Başkanımız burada değil ama- önümüzdeki günlerde tekrar bir yasa teklifi görüşeceğiz; depremle ilgili bir fon kuruluyor, kurulacak o fonla ilgili yasa teklifi. Eğer bununla ilgili olarak da yapılması gereken bir değerlendirme var ise, herhangi bir iç ve dış borçlanma yapılacaksa bununla ilgili olarak da bilgi ve belgelerin, tabloların bize -Komisyondan önce- yasa teklifiyle birlikte verilmesi gerekiyor diye düşünüyorum zamandan kazanmak için ama maalesef bunlar yapılmıyor. Dolayısıyla önümüzdeki beş yılımızı, on yılımızı etkileyecek olan, son derece önemli olan bu yasa 521,2 milyar TL'lik bir vergi ve 316,1 milyar TL'lik ferî alacakları ilgilendiriyor. Dolayısıyla 837 milyar TL'lik bir kamu alacağı söz konusu.

Bu kanunun Komisyona gelmesi son derece acele oldu. Dolayısıyla Komisyonunda bizim bu yasayı tartışacak çok fazla vaktimiz olmadı. Teklifin esas komisyonu olarak Plan ve Bütçe Komisyonu gösterildi. Onun dışında, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edildi fakat buralarda bu yasa görüşülmedi; teklif sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüldü. Oysa bu teklifin 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10'uncu maddeleri Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunu ilgilendiriyor; çok önemli. Yine 1, 2, 3, 9, 10, 18, 20'nci maddeleri Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunu; 12 ve 17'nci maddeleri Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunu ilgilendiriyor. 1, 2, 3, 9, 10 ve 22'nci maddeleri İçişleri Komisyonunu; 15'inci madde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunu ilgilendiriyor. Bunların hiçbirisi maalesef komisyonlarda tartışılmadı, bu komisyonlar çalışmadı; sadece Plan ve Bütçe Komisyonu çalıştı.

Oysa 518 sayılı Kanun ve 2018 yılında yürürlüğe giren 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname bize bu kanunlarla ilgili olarak detaylı bir etki analizinin yapılmasını ve dolayısıyla önümüzdeki üç yıllık orta vadeli mali programın ve onun dışında da yirmi

yıllık bir aktüeryal hesabın yapılmasını emrediyor fakat bunların hiçbirisi yerine gelmedi ve getirilmedi. Buradan hareketle şunu söylemek istiyorum: Bugün geldiğimiz nokta itibarıyla kamunun toplam borç anapara miktarı 4,1 trilyon TL; bunun 2,6 trilyon da faizi var dolayısıyla toplam borç 6,7 trilyon TL. 2023 yılı başında hazinemiz bir borçlanma programı ortaya koydu; buna göre, 564 milyar lirası anapara, 519 milyar lirası faiz olmak üzere 1 trilyon 83 milyar lira borç servisi olacak ama bunun da 211 milyar TL'si dış borç, 918 milyar TL'si iç borç ve dolayısıyla toplam alınması gereken borç 1 trilyon 129 milyar; buna göre borç çevirme oranı yüzde 104 oluyor. Bu şu demek: 100 liralık vadesi gelen borcunuza karşı 4 lira fazla borçlanmanız gerekiyor. Bu hesabın içerisinde deprem yok ama bugün geldiğimiz noktada deprem önemli bir maliyet ortaya çıkardı. Değişik kurumlar, Dünya Bankasından Türkiye'deki TÜRKONFED'e ve akademisyenler de dâhil olmak üzere değişik hesaplar yaptılar. Bu hesapların ortalamasını aldığımızda gelirler tarafında en azından 80-100 milyar TL'lik bir azalma olacak, harcama tarafında en az 400 milyar TL'lik bir artış olacak. Dolayısıyla, bunları da hesaba kattığımızda, toplam olarak borç çevirme oranımız nereden bakarsak bakalım yüzde 169 oluyor. Yani vadesi gelen 100 TL'ye karşılık 69 TL fazla borçlanmamız lazım. Dolayısıyla da borcun anaparası ve dolayısıyla toplam borç stoku artmaya devam ediyor. Bu hesabı dikkate aldığımızda 2023 yılında kamunun toplam borcunun millî gelire oranı yüzde 42'leri geçecek ki bunun içerisinde yap-işlet-devlet, kamu-özel iş birliği vesaire yok. Oralarda zaten çok fazla bir bilgiye de sahip değiliz.

Dolayısıyla, yapılması gereken şey, bu yasa teklifinin başında da söylendiği gibi, gerekçesinde de söylendiği gibi, ekonomiyi tekrar bir büyüme patikasına oturtmak, o büyüme patikasının içerisinde insanların, bireylerin, kurumların gelirini artırmak, o artırılan gelirle borçlarını ödenebilir hâle getirmek. Şu anda öyle bir ikileme karşı karşıyayız ki bir tarafta borcunu ödeyemeyen yurttaşlar var; onların yanında, borcunu ödeyebilecek kapasitede oldukları hâlde isteyerek, bilerek bu aflardan dolayı borcunu ödemeyen yurttaşlarımız var. Öbür taraftan herkes bu borcunu ödese bile depremden dolayı ortaya çıkan bir maliyet var. Bir tarafta akıl diyor ki: "Bu alacaklarından vazgeçme çünkü paraya ihtiyacın var; bunları tahsil et ve bunu harca."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Ama maalesef ekonominin içinde bulunduğu koşullar buna izin vermiyor. O nedenle, hamaseti vesaire, bunları bir kenara bırakıp önümüzdeki dönem depremin ortaya çıkardığı yıkımdan dolayı ortaya çıkacak maliyeti açık ve net olarak ortaya koymak ve oradan ortaya çıkan maliyetin nereden, nasıl, kim tarafından finanse edileceğinin, yükün toplumun hangi kesimi tarafından yüklenileceğinin topluma açık ve net olarak söylenmesi ve dolayısıyla bir rıza üretilmesi, o üretilen rızayla ortaya konulan programın açık ve net olarak uygulanması gerekir. Ama ortada ben böyle bir şey görmüyorum, el yordamıyla gidiyoruz, dolayısıyla Allah sonumuzu hayreylesin.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurunuz Sayın Kalaycı.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 404 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım, sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifinde, kamu alacaklarının yapılandırılması, matrah ve vergi artırımı, işletme kayıtlarının düzeltilmesi, belli tutardaki kamu alacaklarının ve KYK kredi faizlerinin silinmesi, odalara olan aidat borçları ile sulama birliklerine olan su kullanım bedeli borçlarının yapılandırılması öngörülmektedir. Ayrıca çeşitli konularda vergi istisnası, indirim, süre uzatımı getirilmesi gibi önemli düzenlemeler de yapılmaktadır. Vergi ve gümrük dairelerince takip edilen ve 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ödenmemiş vergi, vergi cezası, idari para cezası, adli para cezası, maden devlet hakkı, öğrenim kredisi, ecimasil gibi alacaklar yapılandırma kapsamındadır. Vergi dairelerince takip edilen kesinleşmiş alacakların asılları ve idari para cezalarıyla birlikte Yİ-ÜFE oranıyla belirlenecek tutarın ödenmesi şartıyla gecikme faizi, gecikme zammı ve faiz gibi ferî alacakların ve vergi aslına bağlı cezaların tamamı silinecektir. Alacak aslına bağlı olmayan cezaların yüzde 50'sinin ödenmesi şartıyla geriye kalan yüzde 50'si silinecektir. Gümrük dairelerince takip edilen gümrük vergi asıllarıyla birlikte Yİ-ÜFE oranıyla belirlenecek tutarın ödenmesi şartıyla ferî alacakların tamamı silinecektir. Gümrük vergisi aslına bağlı olmayan idari para cezalarının yarısının ödenmesi şartıyla geriye kalan yarısı silinecektir. Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı idari para cezalarının ise yüzde 30'unun ödenmesi şartıyla yüzde 70'i silinecektir. Ayrıca davalı olan vergi, idari para cezası, ecimasil alacaklarında ihtilafları sonlandırarak ödeme imkânı getirilmektedir. Bu durumda olan alacaklarda davanın bulunduğu safhaya göre vergi asıllarının yüzde 90'ına varan indirimler yapılarak ihtilafların sonlanması sağlanacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumunun 2022 Aralık ayı ve öncesine ait sigorta primi, idari para cezası ve rücu alacakları ile yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar yapılandırma kapsamındadır. Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borç, asıllarıyla birlikte Yİ-ÜFE oranıyla belirlenecek tutarın ödenmesi şartıyla gecikme cezası ve gecikme zammı silinecektir. İdari para cezalarının yarısı silinecek, kalan yarısına gecikme cezası ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE uygulanacaktır. Asılları ödenmiş borçların ise yüzde 40'ının ödenmesi hâlinde kalan yüzde 60'ı silinecektir.

Belediyeler, büyükşehir belediyeleri ile su ve kanalizasyon idareleri, il özel idareleri ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının 31 Aralık 2022 tarihi ve öncesine ait olan su, atık su ve katı atık ücreti ile harcamalara katılma payı alacakları, ücret ve pay alacakları, belediye taşınmazları kullanım bedelleri ve hasılat payları, kira ve irtifak hakkı bedelleri, kaynak sularının kira bedelleri yapılandırma kapsamındadır. Buna göre, borç asıllarıyla birlikte Yİ-ÜFE oranıyla belirlenecek tutarın ödenmesi şartıyla faiz, ceza, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi ferîleri ile alacağa bağlı cezaların tamamı silinecektir.

Kamu alacaklarına hâlen aylık yüzde 2,5 ve yıllık yüzde 30 gecikme faizi uygulanmaktayken yapılandırmada 2016 Kasım ayından itibaren aylık yüzde 0,75; yıllık yüzde 9'a tekabül eden Yİ-ÜFE oranı uygulanacaktır.

Borçları yapılandırılanlara motorlu taşıtlar vergisi geçiş ücreti ve idari para cezalarının yüzde 10'unu ödemeleri ve şartlara uymaları hâlinde taksitlendirme süresi sonuna kadar fennî muayene izni verilecektir. Ayrıca sürücülere hız sınırı ve kırmızı ışık ihlali nedeniyle verilen ceza puanlarının silinmesi ve ehliyetlerinin iadesi sağlanmaktadır. Yeniden yapılandırmadan yararlanmak isteyenler 30 Nisan 2023 tarihine kadar ilgili idareye başvuracak ve yapılandırılan borçlarını peşin veya taksitler hâlinde ödeyebilecekler. Peşin ödemede borç aslıyla birlikte yaklaşık yüzde 0,9 fark ödenecektir. İdari para cezalarının peşin ödenmesi hâlinde aslından yüzde 25 indirim yapılacaktır. Yapılandırılan borçlar belirli katsayılar uygulanarak kırk sekiz aya kadar taksitlendirilebilecektir. Taksitle ödemede ilk iki taksitin süresinde ödenmesi şarttır. Bir takvim yılında 3 taksiti ödeyememiş olanlara bu borçlarını geç ödeme zammıyla birlikte son taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödeme imkânı da verilmektedir.

Teklifte mükelleflere 2018 ila 2021 yıllarına ait gelir ve kurumlar vergisi matrahlarını, stopaj vergilerini, katma değer vergilerini öngörülen oranlarda arttırmaları ve belirli oranda vergi ödemeleri şartıyla artırımda bulundukları yıllar ve vergi türleriyle sınırlı olmak üzere vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacağı yönünde düzenleme yapılmaktadır. Matrah artırımı kapsamında hesaplanan vergiler peşin veya on iki ayda aylık taksitler şeklinde ödenebilecek, peşin ödemede vergi aslından yüzde

10 indirim yapılacaktır. Ayrıca, işletmede mevcut olup kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile kayıtlarda yer alıp işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaş, kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklara ilişkin kayıtlar düzeltililebilecektir.

Değerli milletvekilleri, teklifle, kişi bazında ve ülke genelinde tüm vergi dairelerine olan ve toplam 2 bin lirayı aşmayan borçlar silinmektedir; böylelikle 7 milyon 600 bin borçlunun toplam 4,6 milyar liralık borcu silinecektir. Yine, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan ve 500 lirayı aşmayan asli alacaklar ile bu alacakların ferîlerinin ve aslı ödenmiş olan ferî alacaklardan tutarı 10 bin lirayı aşmayanların tahsilinden vazgeçilmektedir. Ayrıca, belediyelerin 250 lirayı aşmayan asli alacakları ile ferî alacaklarının ve aslı ödenmiş ferî alacaklarından tutarı 500 lirayı aşmayanların tahsilinden vazgeçilmektedir.

Odalara olan aîdat borçlar da yapılandırma kapsamındadır. Sanayi ve ticaret erbabının, esnaf ve sanatkârın, çiftçilerin, mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin, mühendis ve mimarların, avukatların, hekimlerin, diş hekimlerinin ve veteriner hekimlerin odalara olan, 31 Aralık 2022 tarihine kadar ödenmemiş aîdat ve diğer borçları ile odaların birliklerine olan borçları yeniden yapılandırılmaktadır. Buna göre, TOBB, TESK, TÜRMOB ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği kapsamında, odalar ve üyeleri için borç asıllarının 9 taksitle, diğerlerinde ise 6 taksitle ödenmesi hâlinde faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi alacakların tahsilinden vazgeçilmektedir.

Bilindiği üzere, gençlerimizin öğrenim ve katkı kredisi borçlarına KYK tarafından yapılan endeks uygulaması geçen yıl kaldırılmış ve borçlara eklenen 27 milyar lira silinmiştir. Vergi dairelerince uygulanan yaklaşık 4,5 milyar liralık gecikme zammı da bu teklifle silinmektedir. Böylelikle gençlerimizin toplam 31,5 milyar liralık borcu silinmiş olacaktır.

Çiftçilerimizin sulama birliklerine olan borçları da yeniden yapılandırılmaktadır. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ödenmemiş su kullanım borçlarıyla birlikte Yİ-ÜFE oranıyla belirlenecek tutarın aylık dönemler hâlinde ve 9 taksitle ödenmesi hâlinde ferî alacakların tahsilinden vazgeçilmektedir. Peşin ödemede borç aslıyla birlikte sadece yüzde 0,9 fark ödenecektir. Bu kanun teklifiyle getirilen yeniden yapılandırma uygulaması hem alacakların tahsilatının hızlandırılmasını sağlayacak hem de vatandaşlarımızın borç yükünü önemli ölçüde azaltacaktır. Vatandaşlarımızın beklentisi doğrultusunda borç ödemelerine büyük kolaylık sağlanmakta, uzun vade ve uygun şartlar getirilmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kabul oyu vereceğimiz kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini niyaz ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan.

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu vergi meselesi, devletle özdeş bir mesele. Yani devlet ortaya çıktığında vergi toplamaya başladı. Modern devletin de en önemli özelliklerinden bir tanesi galiba bu vergi toplama işini rastlantısal olmaktan çıkarak süregelen, sistematik hâle getirmesi ve bunu bir hukuki normla desteklemiş olması. O açıdan, verginin kimlerden toplandığı, nasıl toplandığı, nereye harcandığı meselesi temel olarak devletin nasıl bir devlet olduğunu gösteriyor. Yani örneğin, Türkiye'deki gibi ücret gelirine dayanarak hayatta kalanlardan toplanan, çok büyük bir kısmı, yüzde 60'tan daha fazlası dolaylı vergilerden oluşan bir vergi toplama tarzınız varsa siyasetin kendisini ne kadar demokrat gördüğünden bağımsız olarak esasında demokratik bir ülke olamazsınız, demokratik bir devlet olamazsınız. O açıdan, böyleleri temel kıymete sahip bir konu vergi konusu.

Şimdi, tabii, Türkiye'de zaten AKP eliyle iyice çığırdan çıkarılmış, vergi gelirlerinin büyük bir kısmı ücretli kesimlerden, yoksullardan, işçilerden, emekçilerin üzerinden toplanır hâle getirilmiş; böyle bir ucubelik zaten var ama mesela, sadece değil, aynı zamanda şöyle bir problemimiz de var: Artık 6 Şubat'taki deprem sonrasında bu vergi aflarını, istisnaları, bunları eskisi gibi konuşabilmek normal koşullarda mümkün değil, mümkün olmamalı. Başka bir perspektiften bakmak ve ona göre hareket etmek gerekli. Oysa bu teklif Komisyondan depremden önce geçti. Öncelik sıralaması eskiden ne idiye yine o biçimde cereyan etti ve bundan sonra bir deprem meydana geldi. Yani, aslında, vergi toplamayı da çok temelden etkileyecek ki 100 milyar lira civarında bir verginin toplanamayacağı söyleniyor deprem bölgelerinde. Hem böyle bir taraf var hem de toplanmış olan vergilerin ivedi olarak harcanması gereken 15 milyonluk bir nüfus söz konusu oldu. Bu yıl için aşağı yukarı 600 milyar gibi bir bütçe açığı dikkate alınıyordu yani bütçede böyle geçmişti, 600 milyar gibi bir bütçe açığından bahsediliyordu; depremin sebep olduğu yıkım dikkate alındığında bunun aşağı yukarı 700 milyar liralık bir ek borçlanmaya tekabül edeceği söyleniyor. O zaman bu elleri üzerinde duran vergi anlayışını, bu yaklaşımı ayakları üzerine bir oturtmak lazım yani depremin de geçerli kıldığı olduğu -ya da dayattığı diyelim- durumu göz önüne alarak başka bir yaklaşım içerisinde mutlaka ve mutlaka olmak gerekiyor. Yani, örneğin, depremde binlerce ev yıkıldı, bu evlerin tekrar yapılması gerekiyor fakat nasıl yapılacak, bunun kaynakları nelerdir? Perşembe günü bir teklif gelecek, orada iç ve dış borçlanmaya işaret edilmiş ama bunların hepsi kamu borç yükünü artıran ve dolayısıyla verginin çok büyük bir kısmının toplandığı yoksulların daha fazla sömürülmesini sağlayacak olan bir anlayışa sahip. Mesela, çok kazananan çok almayı temel alan bir vergi politikası Türkiye'de niye geçerli olmaz? Mesela, artan oranlı bir servet vergisi, işte, belli bir sayıdan daha fazla evi olandan alınacak bir rant vergisi niye olmaz? Niye olmaz çünkü dolaylı vergi toplamak çok kolaydır; aldığınız ekmekten bile KDV'sini, ÖTV'sini ödersiniz, musluğu açtığınızda vergi ödemeye başlarsınız sabah yüzünüzü yıkarken. Hâl böyle olduğunda da vergi adaletini sağlamak ne yazık ki mümkün olmuyor. İşte, bu teklif zaten olmayan vergi adaletsizliğini bir kat daha boyutlandırmış, bir kat daha artırmış durumda. Oysa biz şunu bekleriz: Bir defa, depremedelerin vergi borçlarının terkin edilmesini bekleriz, yani böyle bir teklifte bunun olması gerekirdi; çiftçi borçlarının -deprem bölgesi için söylüyorum- tümünün kamu borcu hâline getirilmesini bekleriz, aynı zamanda sübvansiyonların yüzde 80'e yakın oranlarda yapılmasını bekleriz. Özellikle girdiler söz konusu olduğunda ciddi bir problem var, biliniyor, zaten enflasyon sebebiyle bunlar bir artış içerisinde, bir de depremin yaratmış olduğu ortam dikkate alındığında insanların üretmediği, tarlaların ekilemediği, malın, davarın güdülemediği ve üretimin de ciddi biçimde düştüğü, düşeceği bir durumla karşı karşıyayız. O nedenle buralara ilişkin tedbirleri içeren bize başka bir kanun teklifi lazımdı ama Cumhur İttifakı her zaman olduğu gibi bir kez daha ağırlıklı olarak sermaye kesimlerini desteklemeyi temel alan bir teklifle karşımıza çıktı. Bu teklifin içerisinde 2 bin lira borcu olanların borcunun affı dışında aslında yoksulların işine yarayacak hemen hemen hiçbir şey yok. Ağırlıklı olarak burada sözü edilen şey, nihayetinde üst gelir gruplarının faydalanabileceği niteliğe sahip olan şeyler ve "pehlivan tefrikası gibi" derler eskiler, o kadar çok alanın içerisinde konulmuş ki yani işte, vergi cezalarından idari para cezalarına, sigorta primlerine kadar ve şöyle bakıldığında, toplamda 1,2 trilyon liralık bir büyüklüğe tekabül eden bir şey karşımızda. Yani buradaki aflardan 1,2 trilyon dolayında kamunun zararları olacak. Peki, burada tahmini tahsilat ne kadar? 43,5 milyar lira dolayında bir tahminî tahsilat var yani yüzde 5'e tekabül eden bir durum var. Hâl böyle olunca, burada bu affın hazineye, bu paranın hazineye tahsil edilemediğini, vergileri tahsil etme imkânının olmadığını bir kez daha hep beraber görmüş oluyoruz ne yazık ki. O sebeple de diyoruz işte yani burada sermaye kesimine yönelik olarak çok önemli bir rahatlatma varken ne yazık ki halkın geniş kesiminde yani verginin esas olarak alındığı kesimlerde böyle bir şey görmüyoruz.

Yine, bu yapılandırmada en fazla otuz altı ay olan vadede kırk sekiz aya, hatta spor kulüpleri söz konusu olduğunda yüz yirmi aya kadar çıkan bir durum var. Yine, vergi incelemeleri söz konusuysa yasa çıktıktan sonra, Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra yedi günde bu incelemelerin bitmesi gerekiyor ki bunun da pratik olarak mümkün olmayacağı ortada. Yine bu düzenlemede

borçların yapılandırılmasında uygulanacak olan faiz, gerçekten, çok çok ilginç. Yani aylık 0,75'e tekabül eden ve ülkede hiçbir alanda görülmeyen düzeyde düşük bir faiz söz konusu. Buradan da gördüğümüz şey, bir kez daha bunun aslında bir biçimiyle sermayeye kaynak aktarmanın yöntemlerinden biri olduğu.

Yine, burada, tahsilat oranının yüzde 10 olduğunu hatırlatmak gerekiyor yani daha doğrusu 9,6 düzeyinde bir tahsilat oranı var, SGK alacaklarında ise bu oran yüzde 24'ten yüzde 16'ya düşmüş durumda. Böyle yapıldığı için, bu politikalar böyle kör gözün parmağına gibi sürekli, sürekli, sürekli uygulandığı için "vergiye gönüllü uyum" denen şey ortadan kalktı yani insanlar kendi vergilerini ödeme yükümlülüğünü artık kendilerinde hissetmiyorlar çünkü nasıl olsa bir vergi affı gelecek, dolayısıyla ödemenin de anlamı yok. "Vergi ahlakı" denen şey iktidarın bu yaptıklarıyla ortadan kalktı ve kamunun tahsil kabiliyeti de ortadan kalktı. Bu sebeple aslında bizim gördüğümüz şey, bu neoliberal siyasete çok sıkı sıkıya sarılmış olan iktidar, burada, esasen vergi yükünü sermayeden alıp ücretli kesimlerin üzerine yıkan bir yaklaşım içerisinde oluyor ve böylece de giderek aslında kamunun vergi toplama yeteneğinin, pratiğinin iyiden iyiye zayıfladığı bir durumla karşı karşıya kalıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RİDVAN TURAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifi, içinde adaleti barındırmayan bir kanun teklifi, halkın geniş kesimlerinin çıkarına olmayan bir kanun teklifi. Hele hele maliye açısından bu kadar ciddi problemlerle malul olan bu teklife bakıldığında, bunun yaklaşan seçimleri temel alan, orada iktidarın kaybetmiş olduğu kitle desteğini ve üretmez hâle geldiği rızayı yeniden üretmek için gündeme taşınmış olan -tırnak içi söylüyorum- bir tür rüşvet olduğunu görmek gerekir. O sebeple yeni bir vergi politikasına, yeni bir vergi perspektifine ihtiyaç var, bunun içerisinde özellikle yıkılan kentlerin yeniden onarılmasını temel alan, zenginden alan ve yoksula veren, sosyal adaleti sağlamayı temel alan yeni bir politikaya ihtiyaç var; bu iktidarla bu olmayacak, artık inşallah yeni iktidarla.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin.

Buyurunuz Sayın Girgin.

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimiz yirmi yıldır sistematik olarak aşındırılıyor arkadaşlar. İşçinin, köylünün, memurun, emeklinin, işsizinin alın terine çökmek için kurulmuş bir düzen hüküm sürüyor. 2016'da gayrisafı katma değer içinde emeğin payı yıllık yüzde 36'dan 2022'de yüzde 26'ya geriledi, gerileme 10 puan; emekçinin kursağından aldığınız lokmanın oranı. Geçmiş değerleri çarçur ederken geleceği satılığa çıkarmayı marifet bilen bir boyunduruk düzeni bu. Bu düzen halkımızın bütün demokratik tepkilerine copla, gazla, hakaretle cevap vermekten başka bir şey bilmeyen bir düzen. Statları, Twitter'ı susturabileceğini zanneden, konserleri yasaklayarak gençlerin özgürlük türküsünü bastırabileceğini zanneden bir aymazlık hüküm sürüyor. Pandemide iki maskeyi dağıtılamıyor, orman yangınlarında uçak kaldıramıyor, depremzedelere çadır bulamıyor.

21'inci yüzyıldayız, depremin üzerinden bir ay geçmiş, çadırı olmayan, çadırını su bastığı için geceyi sokakta geçiren, "İçme suyu bulamıyoruz." diyen vatandaşlarımız var ve tabip odaları salgın tehlikesine karşı bütün herkesi uyarıyor. İktidara sesleniyorum: Umutsuzluk cehennemdir, siz bu halkın umutlarını çaldınız. Yıllarca yemeden içmeden para biriktirse bile ev, araba alamıyor insanlarımız; siz insanlarımızın hayallerini çaldınız. Bu ülkenin geçmişini özelleştirmelerle sattınız, geleceğini borçlandırmayla çaldınız. Ancak zaman değişim zamanı, zamanı gelmiş bir fikrin önünde hiçbir güç duramaz; çıkış ufukta belirmiştir.

Değerli milletvekilleri, yaralı bir toplum bu, yalnız bırakılmış bir toplum; kimseyi yalnız bırakmamak için geliyoruz; acısı olana, yaralı olana el uzatmaya ve iltifata tabi kılmaya geliyoruz; bu toplumu böyle onaracağız. Depremin ilk saatlerinden itibaren halkımız, canla başla hayata geçirdiği dayanışmayla bu topraklardaki kardeşlik mayasının geleceğin güven veren harcı olabileceğini gösterdi. O harcın üstünden ufku adaletin ülkesi olmayı koymuş büyük bir yolculuğun ilk adımını atacağız bu seçimde. Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı kalıcı bir baharın ilk meltemidir. Kesin olan şu ki eşitlik ve özgürlük kavgasında geri dönüşüz bir adım atacağız ve yeryüzündeki cehennemden kapılarını kapatacağız. Diktatörlüğe seçimle son vereceğiz derken siyasetin halkımızdan çalmak için değil, halkımıza şifa olmak için yapılacağı bir geleceğin mimarı olacağız diyoruz. Her yer enkaz, sadece depremzedeler değil, yurttaşların büyük bir çoğunluğu temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor; ne barınıyor ne ısınıyor ne de doyuyor. Kimse işini yapamıyor, şehir planlamacıları evde oturuyor, yetenekli mimarlar, mühendisler ya işe alınmıyor ya KHK'li, doktorlarımızın bir kısmı başka ülkelerde. Bu ülkede işsiz bırakılanların, suçlu ilan edilenlerin büyük bir çoğunluğunun derdi yaşanabilir bir dünyayı kurmaktır; bitmedi o kavga, o dünyayı kurmak için geliyoruz.

"Buyurun dostlar, buyurun Halil İbrahim sofrasına.

Halat gibi bileğiyle, yayla gibi yüreğiyle

Çoluk çocuk geçindirip haram nedir bilmeyenler...

Alın açık, gözü toklar buyursunlar baş köşeye,

Kula kulluk edenlerse ömür boyu taş döşeye.

Buyurun dostlar, buyurun Halil İbrahim sofrasına."

Değerli milletvekilleri, vergi affına ilişkin kanun teklifini görüşüyoruz. "Hiçbir sorun onu yaratan bilinç düzeyiyle çözülemez." Einstein'ın bu sözüyle başlamak istiyorum çünkü içinde bulunduğumuz pek çok soruna neden çözüm üretmediğimizi çok iyi açıklıyor bu söz. Değerli arkadaşlar, sorunların yaratıcısı olan iktidar bu sorunları çözemez. Vergi ve SGK borçlarının yapılandırılacak olması günümüz ekonomik koşullarında esnaflarımız için hayati ihtiyaç olmasına rağmen önceki yapılandırma sonuçlarına ilişkin gerçekleştirmeler nedir? Kaç mükellefin hangi vergi türünden ne kadar borcu vardır? İçinde bulunulan ekonomik koşullar böyle bir teklifin uygulanabilmesi için ne ölçüde mümkündür? Bu soruların yanıtı yoktur. Gerçekten ödeme gücünün çekenlere destek olunmalı, ödememeyi alışkanlık hâline getirenlere değil; bunun ayrımı teklifte yapılabiliyor mu, o da belli değil. Pandemi sürecinden çıkan ve kendini ekonomik kriz içinde bulan, yüksek enflasyon nedeniyle kiralalarını bile ödeyemez hâle gelmiş mükellefler için böyle bir yapılandırma elbette yapılır, yapılmalıdır da ve destekliyoruz ama bir de madalyonun bir diğer yüzü var; o da vergisini düzenli ödeyen mükellefler. Yok hâliyle bir yerlerden bulup buluşturup, gerekirse kredi çekip vergisini düzenli ödemeye çalışan vatandaşın ne kabahtası var? Amaç eğer düzenli vergi ödemeyi teşvikse düzenli ödeyenlere yönelik de bir düzenleme yapılmalıdır. Pekâlâ, bu teklifte var mıdır? Hayır. Her zaman olduğu gibi arkanızda mağdurlar yaratmadan bir işi çözme yetiniz yok, "Elinizi cebinize atın, son kalan paraları da verin." denilmekte âdeta.

Konu esnafsa özellikle sormak istiyorum, komisyonda da sordum, cevap alamadık: Bundan önceki yapılandırma kanunlarında BAĞ-KUR'lu esnafın durdurulan sigortalılık süresi ihya edildiği hâlde bu yapılandırma kanununda bu düzenlemeye neden yer verilmedi? Muğla'da bir esnaf diyor ki: "1 Mayıs 2021 tarihinden sonra çalışmaya devam ettiğimiz için geçmişteki borçlarımız donduruldu ve sigortalılığımız durduruldu. Borçlarımız eğer yeniden yapılandırılırsa 9000 gün prim ödeme süremizi doldurup EYT'ye girebileceğimiz hâlde bu borçlar yapılandırma kapsamına alınmadığı için EYT kapsamına giremiyoruz. Bu

konuda niçin bir düzenleme yok?" Cevabı şu: İktidarın bu durumda olan esnafın maalesef EYT kapsamına girmelerini istemedikleri içindir.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgelerinde esnaf ve sanatkârlarımızı yeniden ayağa kaldırmak ve ticari hayatı canlandırmak için iş yerlerine hasar durumuna göre hibe desteği verilmelidir, kredi değil. Öte yandan, esnaf ve sanatkârlarımız şu anda iş yapamadığı için mevcut borçlarını da ödemeleri mümkün değil. İş yerleri yeniden faaliyete geçinceye kadar, kredi ve kredi kartları başta olmak üzere, esnafımızın BAĞ-KUR ve SSK gibi mevcut borçları en az iki yıl süreyle faizsiz ötelenmelidir. Deprem bölgesindeki esnafın emeklilik ve ilaç hakkı dâhil tüm sağlık hizmetlerinden faydalanabilmelerine imkân sağlayacak uygulamalar acilen hayata geçirilmelidir. Ayrıca, depremde yıkılan iş yerleri sadece binalarla sınırlı değil. Esnafımızın iş yerleri olan ticari araçların da büyük kısmı enkaz altında kalarak ya tamamen hurda oldu ya da kullanılamaz hâle geldi. Sadece depremde yıkılan binaları kapsayan değil, enkaz altında kalan ticari araçları da hesaba katmalı, bu araçları yenileme kolaylıkları sağlanmalıdır. Bu araçların motorlu taşıt vergisi, trafik cezası ve muayene borçları silinmelidir. Aracı enkaz altında kalan esnaflarımıza ÖTV'siz ve KDV'siz araç satın alma imkânı sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, 22'nci maddeyle ilgili dikkatinizi çekmek istiyorum bir düzenleme yapılması ihtimaline önceden imkân vermek açısından. 22'nci maddeyle büyükşehirlerde mahalleye dönüşen köy ve beldelere önceden sağlanmış olan bazı ayrıcalıkların süresi 2022 sonundan, 2025'in sonuna uzatılıyor. Muğla'dan bir örnek vereyim: Gözde turizm mekânlarının bulunduğu Ortaca'da Sarigerme Mahallesi: 2021'de 674 nüfusa sahip mahallemizde 5.500 kapasiteli 8 beş yıldızlı otel ile 20'den fazla turizm işletmesi bulunmaktadır. Bu tarz yerleşimlerin gerçekten köy niteliğinde olan yerleşimlerle aynı kefiye konularak bu yerleşkelerde indirim ve muafiyet uygulanması gerçek köylüye zül niteliğindedir. Muğla ilinde tüm ilçelerde kırsal mahalle tespitleri tamamlanmıştır. Kırsal mahalle ve kırsal değişik alan uygulamalarını tamamlamış olan büyükşehirler kapsam dışında kalacak şekilde bu madde yeniden düzenlenmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk konuşmacı Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurunuz Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli Parlamento üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, ülkenin bir kısmında afet ve çığlıklar yükseliyor. Çığlıklar çok dilli yükseliyor. Özellikle Kürtçede bir kelime var, "...(*) diye sesleniyor. Nedir? İmdat. Nedir? İlk anda yetişmesi gerekenler, ilk anda o işe ortak olması gerekenlere bir çağrı. Ve kimse yoktu. Ve ne oldu? Parlamentodan bir beklenti var, bir an önce düzenleme yapılsın. Ve ne yapılıyor? Vergiyle ilgili bir düzenleme.

Ben on beş günü aşkın süre bölgede kaldım, gezdim ve kalacak yer arıyordum ve oradaki bire bir konuşmalardan bazı kısımları burada paylaşmak istiyorum. Vergiyle ilgili düzenlemeler yapılıyor, buradaki kısımlara baktığımızda, 24 maddelik. 20 maddesini toparlarsak daha çok belli bir kesime, sermayeye bir düzenleme yapılıyor ve nedense ülkede seçimlere giderken vergi düzenlemesi yapılıyor, vergide af getiriliyor ve her getirilen af, ülkedeki yoksulluğu artırıyor, adaletsizliği artırıyor; vergi verenler kendileriyle baş başa kalıp çaresiz kalıyor. Ve Türkiye'deki vergi sistemi, alınmadığı gibi bir de şuna dönüştü; sermaye aktarımına dönüştü, transfer vermeye dönüştü. Niçin transfer vermeye dönüştü? Ya, 2016'da bin lira vermesi gereken 2023'e gelmişiz, 1.050 lira verecek. O parayı sermaye sahibi 8 bin liraya dönüştürmüş. Ne oldu? Şimdi, elektrik şirketleriyle ilgili düzenleme var, doğal gaz şirketleriyle ilgili düzenleme var, iletişimle ilgili düzenleme var; hepsi özelleşmiş. Hâlâ elektriği olmayan yerler var deprem bölgesinde, hâlâ elektriği olmayan. Bu kışta, bu açlıkta, bu zorlukta ısınamayan ve gerçekten çaresiz bir şekilde duranlara yönelik bir düzenleme yok. O yapılan düzenlemede, elektrikle ilgili yapılan düzenlemede ne yapılıyor peki? Elektrik faturası gidiyor... Elbistan'da "Ali" diye normalde takı satan birisine 6 bin liralık elektrik faturası gitmiş. İki ay ötelemişler. Peki, Ali'nin iş yeri var mı? Yok, yerle bir olmuş. Peki, Ali'nin vergi borcu var mı? Var. Ali'nin banka borcu var mı? Var. Ali'nin çek borcu var mı? Var. Ali'nin evi var mı? Yok. Ali'nin köyde kalacağı yer var mı? Yok. Ali çadıra ilk günler ulaşabilmiş mi? Yok. Konteynere ulaşabilmiş mi? Yok. Ali, 6 bin liralık elektrik faturasını 2 ay sonra nasıl verecek? Banka borcunu temmuz ayında nasıl verecek? 30 gün doldu arkadaşlar.

Ali bir de diyor ki: "Benim evim ağır hasarlı, boşaltıyorum." Vinçle ilgili bir düzenleme yok. Bununla ilgili bir hiç işlem yok, kiralar uçmuş. Siz, Ali'nin çaresine bakmazsanız, Ali'nin yarasına merhem olmazsanız, kalkıp burada sermayeye düzenleme yapıp vergi affı getirirseniz ne anlamı var? Gelin, elektrik borçlarını silelim. Gelin, doğal gaz borçlarını silelim. Gelin, yaptığınız düzenlemedeki bu silmeleri deprem bölgesindeki esnafa ayıralım.

Çiftçi... Ya, hep gıda yardımından söz ediliyor. Pazarcık'ta, Elbistan'da, köylerde ahırlar yerle bir olmuş, davarlar dışarıda, küçükbaş, büyükbaş hayvanlar dışarıda, hiçbir yem yardımı yapılmamış.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yapıldı, yapıldı.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Yem yardımı yapılmış; 1 torba, 2 torba.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yapıldı.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Beraber gidelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Beraber gidelim.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Beraber gidelim. Eğer şeyse, gelin, yüreğiniz yetiyorsa gidelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yapıldı, ya Allah aşkına elinizi vicdanınıza koyun.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Çiftçiler hayvanlarını besleyemiyor, 40 bin liralık ineğini 28 bin liraya satıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kaç tır yem gönderdik, kaç tır.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Ya, utanmıyorsanız gelin, gidelim yarın. Hiç buradan laf atma. Bir diğeri...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, ben oradaydım kardeşim, Allah aşkına, ben Pazarcık'taydım. Hepsini sana sayabilirim ya.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Ya, dikkatimi dağıtma. Burada doğruları konuşuyoruz, gel beraber gidelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz de doğruları konuşuyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, bölgeye git, kim varmış?

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Burada bizi izliyorlar, dinliyorlar. Pazarcık'ta, Elbistan'da, bütün illerde, köylerdeki insanlar bizi dinliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Allah aşkına, doğru bilgi verin, doğru.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Millet çadır diye inliyor, çadır.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Hiçbir şey düzenlenmemiş, vinç fiyatları yükselmiş, kira fiyatları yükselmiş, siz burada elektrik şirketlerine, sermaye sahiplerine vergi affı getiriyorsunuz. Normalde, vicdan olsa burada depremle ilgili düzenleme yapılırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Büyüknacar'ın Muhtarını arayayım burada ben sana...

ORHAN SÜMER (Adana) – Herkese laf atıyorsun oraya oturup.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Millet çadır diye inliyor, çadır.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Burada bu çiftçilerin borcu silinirdi, burada elektrik şirketlerinin, DEDAŞ gibi şirketlerin koydukları ipoteklere, hacizlere engel olunurdu. Bununla ilgili düzenleme yok, elektrik şirketlerine düzenleme getiriyorsun, doğal gaz şirketlerine düzenleme getiriyorsun. İnsanlar yaşamlarını yitirdi, özelleştirdiğiniz şirketler telefon hizmeti veremedi, enkaz altından sinyal alınamadı, bilerek internet sistemi getirilmedi. Bunlara seyirci kalacaksın, kalkıp burada ahkâm keseceksin, düzenlemeyi, vergi affını da sermayeye getireceksin. Sizin zaten tercihiniz böyle olduğu için bu düzenleme geldi, sizin tercihiniz bundan yana olduğu için bunlar geldi.

Bugün, Türkiye'nin en büyük kesimlerinde insanlar aç, perişan, birinci ay olmuş hâlâ insanlar “çadır” diyor, birinci ay dolmuş hâlâ insanlar çaresiz, belirsiz, ne yapacaklarını bilmiyorlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Siz orada yoktunuz ki nereden bileceksiniz Allah aşkına!

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Şimdi, altı ay sonraya ertelenmiş. Esnaf altı ay sonra ne yapacak? Çadırdaki kalmış insan nasıl üretecek? Gelin, onların borcunu silin; gelin, banka borçlarını silin ama sermayeye düzenleme yapabiliyorsun, şirketlere düzenleme yapabiliyorsun, çiftçiyle ilgili yap.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Süre verdim ama meslektaşınız biraz şey yaptı.

Buyurunuz efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Meslektaşımın zaten görevi bu; polemik yaratmak, kendi penceresinden bakmak.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hepimizin görevi doğruları konuşmak.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Bak -gelip buruşacaksınız- git orada cemevlerinde yat, git çadırdaki yat, git konteynerde yat, git onların sözünü dinle, eğer ben haksızsam, doğru söylemiyorsam...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Muhtarı arayalım, Büyüknacar Muhtarını arayalım, sana söylesin; var mısın?

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Gel beraber, birlikte gidelim, birlikte gidelim, birlikte gidelim; emir kullarıyla, yanına gelen insanlarla değil. Bize bütün insanlar bunu anlatıyor ve bunun tanıyıyoruz, oradayız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Var mısın?

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Bir diğeri de... Böyle konuşacağına gel vatandaşların bütün elektrik borçlarını silelim, doğal gaz borçlarını silelim, banka borçlarını silelim. Niye sermaye sahiplerine getiriyorsun vergi affını, niye bu düzenlemeyi getiriyorsun? Gelin, beraber düzenleme yapalım; teklif verelim, düzenleme yapalım. Buradan bunu konuşup değil... Siz ilk günden beri bunu yapıyordunuz, çürümüşsünüz, yozlaşmışsınız.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına diğer konuşmacı Denizli Milletvekili Sayın Nilgün Ök.

Buyurunuz Sayın Ök.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık 8 milyon vatandaşımızı ilgilendiren bazı alacakların yeniden yapılandırılmasını da kapsayan kanun teklifimizin birinci bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen saygıdeğer milletimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kanun teklifimizle farklı nedenlerden dolayı kamuya olan borcunu ödeyememiş vatandaşlarımız için yeni kolaylıklar ve borçlarını uygun şartlarda yapılandırarak ödeme imkânları tanıyoruz. Vatandaşlarımızın hangi türden olursa olsun vergi dairelerine olan tüm borçlarını yeniden yapılandırma kapsamına alıyoruz. Evet, daha önce de yapılandırma kanunları çıkardık, vatandaşlarımız bu kanunlardan yararlandılar ama ancak son dönemlerde gerçekleşen tahakkuk tahsilat oranlarına baktığımızda bu oranların yüzde 90 seviyelerinde olduğunu görüyoruz; hatta 2022 oranına baktığımızda yüzde 93 seviyesinde yani tahakkuk eden her 100 lira verginin 93 lirası vatandaşlarımız tarafından zamanında ödenmiştir. Bu da ödeme imkânı olan vatandaşlarımızın kamuya olan borçlarını mümkün mertebe zamanında ödediklerinin göstergesidir. Tabii, biz de Hükümet olarak vergilerini ve sigorta primlerini zamanında ödeyen mükelleflerimize yüzde 5 vergi indirimi ve 5 puanlık sigorta prim teşviki sağlamaya düzenlemeleri daha önce hayata geçirmiştik ve bunlar hâlâ geçerli. Tabii, şimdi bugün geldiğimiz noktada hem ülkemizin yaşadığı hem de dünyanın yaşadığı salgın, iklim değişikliği ve savaş gibi gelişmeler neticesinde gerek dünyanın gerekse ülkemizin geçtiği durumu göz önünde bulundurarak vatandaşlarımızdan gelen yoğun talepler neticesinde yeni bir yapılandırma paketini getirmiş bulunmaktayız. Aslında, getirdiğimiz kanun teklifimiz cumhuriyet tarihinin en kapsamlı yapılandırma teklifidir. Tüm vergi cezalarını, trafik, askerlik, nüfus, köprü, otoyol kaçak geçiş cezalarını ve daha önce hiç yapılandırma düzenlemesinde yer almayan adli para cezalarını, tüm idari para cezalarını, öğrenim kredisi borçlarını, ecrimisilleri, sosyal güvenlik kurumlarına olan borçları, il özel idarelerine, belediyelere ödenen vergi ve ücretleri de yapılandırma kapsamına almış bulunmaktayız. Ayrıca, meslek odaları gibi düzenleyici ve denetleyici kuruluşlara ve birçok kuruma ait alacaklar da bu kapsamın içerisinde yer alıyor. Teklifimizde 31 Aralık 2022 tarihinden önceki borçlar esas alınmıştır. Kesinleşmiş alacaklarda hiçbir şekilde borç asıllarından vazgeçilmeyecektir yani vergi affı söz konusu değildir; kanunu yanlış anlayanlar var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yapılandırmanın ödeme şekline gelince: Daha önceki yapılandırmalarda ödemelerde, taksitlerde otuz altı ay vade vardı; şimdi getirdiğimiz düzenlemeyle bu süreyi kırk sekiz aya yani dört yıla çıkarıyoruz; böylece kamuoyunun uzun taksit süresi taleplerini de yerine getirmiş olmaktadır. Ayrıca, peşin ödemeleri de teşvik amacıyla Yurt İçi ÜFE tutarından yüzde 90 oranında indirim, idari para cezalarında ise yüzde 25 indirim yapılacaktır. Taksitle ödemelerde ise ilk iki taksitin süresinde ödenmesi şartı bu düzenlemede de mevcut olup ayrıca önceki düzenlemelerde yer alan bir takvim yılında iki taksit ödeyememe imkânı bu düzenlemeyle 3 taksite çıkartılmıştır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Önergeler var, önergeler.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Yine teklifimizde bir diğer önemli düzenleme ise matrah ve vergi artırımı; vergi mükelleflerinin 2018 ile 2021 yıllarına ait matrah ve vergilerini kanunda öngörülen asgari tutarlardan az olmamak üzere artırmalarını ve vergi ödemelerini öngörmektedir. Yani pişmanlık zammı yerine Yurt İçi ÜFE'yle güncellenen tutar ödenecektir. Matrah artırımı kapsamına alınan vergiler peşin veya 12 taksitle de ödenebilecektir.

Yine diğer bir madde ise kamuoyunda stok affı olarak bilinen düzenleme yani işletme kayıtlarının düzeltilmesi. İşletmede mevcut olup kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda var olup işletmede olmayan emtialar, demirbaşlar ile kayıtlarda yer alıp işletmelerde mevcut olmayan mevcut kasa durumu ve ortaklardan alacaklara ilişkin kayıt düzenlemesine imkân tanıyoruz. Böylece işletme kayıtlarını fiilî duruma uygun hâle getirerek kayıtlı ekonomiye geçişin teşvik edilmesini de sağlamış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine kanun teklifinde ilk defa yaptığımız çok önemli bir düzenleme yer alıyor. Vergi

dairelerine vergi, ceza, faiz gibi borçların hangi türden olursa olsun borcu bulunan vatandaşlarımızın 2 bin lirayı aşmayan borçlarını hiçbir şart aramadan siliyoruz; tabii 1 defaya mahsus olmak üzere. Aslında bu da şunu gösteriyor:

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Kamu ile vatandaşlarımız arasındaki ihtilafların sulh yoluyla sonlandırılmasına imkân tanıyoruz. Tabii teklif birçok maddeyi içeriyor ama şunu söylemek istiyorum. Biz bu teklifi Komisyonunda depremden önce geçirmiştik, şimdi yeni ilave önergelerimizle deprem bölgesindeki vatandaşlarımıza dair birçok yeni düzenlemeleri de getireceğiz. Ayrıca şunu da söylemek istiyorum benden önceki konuşmacıya: Biz AK PARTİ milletvekilleri olarak depremin ilk anından beri inanın üç hafta boyunca deprem bölgesindeydik, -hepimiz bilfiil oradaydık, ben de dâhil olmak üzere- Maraş bölgesindeydik. Biz bugüne kadar hiçbir şeyi “mış” gibi yapmadık. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde gerçekten inanarak bilfiil sahada olarak ya da sahada öyle “mış” gibi göstermeden her adımımızı milyonlarca vatandaşımızın hayatını şekillendirecek şekilde attık. Bu kanun da yine öyle bir kanundur.

Kanun teklifimizin milletimize, devletimize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:20.47

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.48

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 69’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

404 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 8 Mart 2023 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.49

X.- KİT KOMİSYONU RAPORU (*)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin 2017-2018 Yılları Denetimine İlişkin Komisyon Raporu (3/473, 3/1047) (4 Cilt)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin 2019-2020 Yılları Denetimine İlişkin Komisyon Raporu (3/1505, 3/1779) (5 Cilt)

(*) KİT Komisyonunun, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin 2017-2018 ve 2019-2020 Yılları Denetimine İlişkin Komisyon Raporları tutanağa eklidir.